
**Framing van Intimate Femicide in de Nederlandse Krant: Een Framing
Analyse van de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands
Dagblad**

Onderzoek naar de zichtbaarheid van intimate femicide in de Nederlandse Nieuwsmedia

Femke S.M. Hassink

Radboud Universiteit Nijmegen

Faculteit der Managementwetenschappen

Opleiding Bestuurskunde - Masterthesis

Januari 2025

Begeleidend docent: dr. S.L. Sandra Resodihardjo

Abstract

De manier waarop nieuwsmedia *intimate femicide* framen is van grote invloed op het publieke debat doordat de manier waarop erover geschreven wordt gevolgen heeft voor de interpretatie door het publiek. Daarnaast bepaalt de mate van aandacht of onderwerpen worden gezien als urgent. Intimate femicide is een seks-gerelateerde vorm van femicide, waarbij een vrouw wordt gedood door een intieme partner of een (ex-)partner, en is een veelvoorkomend fenomeen in Nederland. Krantenartikelen uit de periode van 2017 tot en met 2024 zijn geanalyseerd aan de hand van twee oriëntatie-spectra, namelijk de politieke oriëntatie van de Volkskrant, NRC en De Telegraaf en de theologische oriëntatie van Trouw en Nederlands Dagblad. Framingtheorieën zijn toegepast, waarmee duidelijk is geworden of intimate femicide-zaken worden weergegeven als urgent maatschappelijk probleem of individuele incidenten. De framing analyse toont dat alle kranten intimate femicide beperkt erkennen, maar dat de berichtgeving in de laatste jaren van de onderzochte periode is toegenomen. Hierbij wordt de vrouw echter nog vaak als veroorzaker gezien, en wordt de dader vrijgesproken van schuld. Indien Nederlandse kranten meer aandacht zouden besteden aan intimate femicide, dan zou dat helpen om meer aandacht te creëren voor de maatschappelijke urgentie van de machtsstructuren, waarbinnen genderongelijkheden bestaan die voortkomen uit de bevoorrechte en dominante rol van de man.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Aanleiding	5
Onderzoeksprobleem.....	7
Relevantie.....	9
Leeswijzer	10
Theoretisch kader	11
Wat is framing?	11
Politiek gepositioneerde kranten	13
Theologisch georiënteerde kranten	15
Femicide en intimate femicide	16
Framing intimate femicide	19
Overzicht van te onderzoeken frames	21
Methodologisch kader	23
Onderzoeksmethode	23
Methode van dataverzameling.....	24
Operationalisatie.....	31
Data analyse	37
Limitaties & betrouwbaarheid.....	38
Resultaten en analyse	41
Oriëntatie politiek – en theologisch spectrum.....	42
Politiek spectrum.....	43
Theologisch spectrum	65
Vergelijking politiek en theologisch spectrum	78
Conclusie	83
Opzet en uitvoering van onderzoek.....	83
Onderzoeksresultaten	85
Reflectie	88
Literatuurlijst	91
Bijlage 1: Codeboek	98

Figuren – en tabellenlijst

Figuur 1	42
Figuur 2	43
Figuur 3	44
Figuur 4	46
Figuur 5	48
Figuur 6	50
Figuur 7	50
Figuur 8	54
Figuur 9	58
Figuur 10	60
Figuur 11	62
Figuur 12	65
Figuur 13	66
Figuur 14	67
Figuur 15	68
Figuur 16	71
Figuur 17	71
Figuur 18	73
Figuur 19	74
Figuur 20	75
Figuur 21	77
Figuur 22	78
Tabel 1	22
Tabel 2	28
Tabel 3	30
Tabel 4	30
Tabel 5	34
Tabel 6	37
Tabel 7	49
Tabel 8	70
Tabel 9	85

Inleiding

Aanleiding

“Ik zal je nooit met rust laten, Angela, dat besef je toch wel, schat? Dus als ik het niet word, dan wordt het ook geen ander” (Bos et al., 2023). Dit is één van de dreigende berichten die Cetin K. naar zijn ex-vriendin Angela de Beer stuurde, enkele maanden voordat hij haar vermoordde. Na een jarenlange relatie besluit De Beer dat ze deze wil beëindigen, wat resulteert in vele dwingende berichten van Cetin K. en zijn uiteindelijke de moord op De Beer (Bos et al., 2023). Een moord als deze wordt ook wel *femicide* genoemd. Dit is een vorm van gendergerelateerd dodelijk geweld tegen vrouwen, waarbij een vrouw wordt vermoord omdat zij vrouw is (Musso et al., 2020). Zo benoemt de officier van justitie tijdens de rechtszaak tegen Cetin K. dat femicide een patroon omvat van het geven van veel aandacht door de man en het uitoefenen van controle over de vrouw, wat resulteert in sociale isolatie, vernedering en uiteindelijk fysiek geweld (Bos et al., 2023).

Femicide is een veelvoorkomend fenomeen dat voortkomt uit meerdere fenomenen, namelijk historische ongelijkheid tussen mannen en vrouwen; misogynie, oftewel vrouwenhaat; de perceptie dat vrouwen een mannelijk eigendom zijn (Liem et al., 2024). Zo is uit wereldwijd onderzoek van de World Health Organisation gebleken dat 38% van de moorden op een vrouw worden gepleegd door diens partner (WHO, 2013). *Intimate femicide* is een seks-gerelateerde vorm van femicide, waarbij een vrouw wordt gedood door een intieme partner of een (ex-)partner (WHO, 2012). Intimate femicide is de meest voorkomende vorm van femicide in Nederland. Van de 448 vrouwen, die tussen 2014 en 2024 in Nederland zijn vermoord, is 60% vermoord door een (ex-) partner. Van deze 60% was de dader altijd een man. Dit blijkt uit de Femicide Monitor, een wetenschappelijk onderzoeksproject van Universiteit Leiden dat data bijhoudt over femicide. De cijfers zijn gebaseerd op verschillende gegevens van zowel de media, als het Openbaar Ministerie, de politie en rechterlijke uitspraken (Universiteit Leiden,

z.d.). De term femicide wordt in krantenartikelen veelal gebruikt bij moorden die voldoen aan de definitie van de term intimate femicide. Zodoende wordt intimate femicide in dit onderzoek gebruikt voor de volledigheid van de definitie, ondanks dat het in de krantenartikelen als femicide of feminicide wordt benoemd. Hierbij wordt er gewaarborgd dat de femicide-zaak daadwerkelijk voldoet aan de term intimate femicide.

Er zijn vele wetenschappelijke onderzoeken gedaan naar femicide sinds het fenomeen in de jaren '90 is gedefinieerd (Musso et al., 2020). Daarnaast heeft het definiëren van de term femicide gezorgd voor wereldwijde belangstelling voor het fenomeen (Lecheler & De Vreese, 2018). De start van deze onderzoeken en belangstelling naar femicide heeft teweeggebracht dat de Verenigde Naties in 1993 het Verdrag Inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen uitbracht. In dit verdrag van de VN wordt geweld tegen vrouwen officieel en internationaal erkend als schending van de mensenrechten. Het verdrag erkent dat geweld tegen vrouwen een gevolg is van ongelijke machtsrelaties tussen mannen en vrouwen, die diepeworteld liggen in de samenleving. Deze machtsrelaties hebben geleid tot discriminatie als gevolg van de dominantie van mannen over vrouwen (United Nations, 1993). In Nederland wordt de term femicide enkel gebruikt door de media en internationale vrouwenrechten organisaties. Daarnaast ontbreekt Nederlandse specifieke wetgeving omtrent femicide, waardoor de moord op vrouwen door hun partner niet wordt erkend en daardoor niet berecht als femicide (Liem, 2021).

Gezien de media de grootste bron zijn die de term femicide of feminicide gebruiken, is het van belang hoe zij het fenomeen presenteren. De manier waarop nieuwsmedia een selectie maken van onderwerpen waarover wordt geschreven, is van grote invloed op de vorming van het publieke debat. De media vormen de publieke perceptie en beïnvloeden overheidsbeleid door middel van sociale controle (Pröll & Magin, 2022; Taylor, 2009). Hierdoor zijn de nieuwsmedia cruciaal voor de vorming van het publieke beeld van femicide. Zo kunnen ze

bijdragen aan de bekendheid van het fenomeen. Tegelijkertijd kunnen nieuwsmedia ook bestaande ongelijke machtsrelaties tussen mannen en vrouwen in stand houden door geen maatschappelijk kader te bieden bij een intimate femicide-incident (Pröll & Magin, 2022).

Onderzoeksprobleem

De wijze waarop nieuwsmedia maatschappelijke problemen framen heeft, zoals benoemd, een aanzienlijke invloed op het publieke discours (Pröll & Magin, 2022; Taylor, 2009). Indien intimate femicide in de media niet wordt erkend of gerepresenteerd als een systematisch probleem, dan heeft dit effect op de erkenning en het begrip van het fenomeen binnen het publieke debat. Een maatschappelijk probleem wordt erkend wanneer een individueel probleem wordt geïdentificeerd en vervolgens bredere maatschappelijke betekenis krijgt in de publieke sfeer (Pröll & Magin, 2022). Een gebrek aan erkenning van het fenomeen leidt ertoe dat intimate femicide wordt gereduceerd tot individuele incidenten, waarmee de maatschappelijke urgentie van het probleem wordt ondermijnt. Daarnaast zorgt gebrekkige erkenning ervoor dat de onderliggende machtsrelaties en genderongelijkheden, die ten grondslag liggen aan intimate femicide, niet worden erkend als oorzakelijke factoren van het fenomeen. De manier waarop vrouwenmoord wordt geportretteerd in nieuwsmedia beïnvloedt zodoende de maatschappelijke urgentie (Papa et al., 2024).

De doelstelling van dit onderzoek is het analyseren op welke manier intimate femicide wordt gerepresenteerd in verschillende Nederlandse kranten, om zodoende een beeld te krijgen of de verschillen in politieke of theologisch oriëntatie invloed hebben op de framing. Het onderzoek heeft een explorerend karakter doordat nieuwe verbanden worden verkend tussen achterliggende oriëntaties van kranten en de toegepaste frames om intimate femicide te weergeven. Zo wordt de samenhang van framingtheorieën, de uiteenlopende oriëntaties van kranten en de weergave van intimate femicide onderzocht om nieuwe inzichten bloot te leggen. Dit wordt gedaan door middel van zowel inductieve als deductieve frames, namelijk frames die

vooraf zijn opgesteld aan de hand van bestaande theorieën en frames die tijdens het onderzoek ontbraken en zodoende zijn toegevoegd.

Als nieuwsmidium worden Nederlandse kranten geanalyseerd. Er is in Nederland een gevarieerd aanbod aan kranten. Hierbij is er gekozen om kranten te analyseren die overal in Nederland verkrijgbaar zijn met onderwerpen die voor het gehele land relevant zijn. Zodoende zijn er landelijke kranten gekozen in plaats van regionale kranten. Om een zo breed mogelijk scala aan kranten te onderzoeken is er gekozen om kranten te onderzoeken die van elkaar verschillen. Hierbij is er onderscheid gemaakt aan de hand van twee spectra. Het eerste spectrum is het politieke spectrum. Dit spectrum omvat kranten die verschillende politieke oriëntaties hebben. Hiervoor worden de links georiënteerde Volkskrant, liberalistische NRC en rechts-populistische Telegraaf onderzocht, gezien deze kranten verschillen in politieke kleur (Bakker & Scholten, 2019; *Dit is de Telegraaf*, z.d.; van Den Houten, 2021; “Een geschiedenis van NRC”, 2025; “125 jaar De Telegraaf”, 2018; *Onze-beginselen*, z.d.; *Over ons*, 2019; *Over ons*, z.d.; Remarque & Bolkenstein, 2012). Het tweede spectrum is een theologisch spectrum. De eerste krant op dit spectrum is Trouw. Dit is van oorsprong een protestantse krant, maar vandaag de dag niet meer vanuit enkel het christendom als religie georiënteerd (Goslinga, 2023; Takken, 2024). De tweede krant is Nederlands Dagblad dat zich duidelijk oriënteert vanuit het christelijke geloof (“Geschiedenis”, z.d.; “Het verhaal achter het Nederlands Dagblad”, z.d.). Waar Trouw verdieping biedt in verschillende geloofsovertuigingen en filosofieën, heeft Nederlands Dagblad een uitgesproken christelijk accent. In het theoretisch kader worden de twee spectra en de oriëntaties van de vijf kranten verder uitgelegd.

Om de beschreven doelstelling te bereiken wordt de volgende onderzoeksvraag gehanteerd: *op welke manier framen de kranten de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands Dagblad intimate femicide, en hoe verschillen ze hierin?* De eerste subvraag van het onderzoek is: *hoe verschillen de kranten de Volkskrant, NRC en De Telegraaf, die politiek*

verschillende georiënteerd zijn, in de framing van intimate femicide? De tweede subvraag is: hoe verschillen Trouw en Nederlands Dagblad, die theologie verschillend georiënteerd zijn, in de framing van intimate femicide?

Relevantie

In Nederland zijn zes op de tien vrouwen, die tussen 2018 en 2022 zijn vermoord, omgebracht door hun partner of ex-partner. Dit zijn 130 van de 217 vrouwen in slechts vijf jaar tijd (*CBS meldt meer slachtoffers van moord en doodslag, 2024; Nieuwe CBS Cijfers over Moord en Doodslag in Nederland, 2023*). Deze cijfers tonen aan dat Intimate femicide een veelvoorkomend fenomeen is in Nederland. Het is derhalve van maatschappelijk belang dat er explorierend onderzoek, aan de hand van een framing onderzoek, wordt gedaan om te begrijpen op welke manier verschillende Nederlandse kranten intimate femicide framen en of ze hierin verschillen. De framing van intimate femicide in nieuwsmedia beïnvloedt namelijk de maatschappelijke urgentie (Papa et al., 2024). Een gebrek aan erkenning in de Nederlandse nieuwsmedia zou ervoor zorgen dat femicide-zaken worden gereduceerd tot individuele incidenten, wat de maatschappelijke urgentie van het probleem in de Nederlandse samenleving ondermijnt.

Onderzoek naar de framing van intimate femicide in de Nederlandse nieuwsmedia is daarnaast ook van wetenschappelijk belang. In landen zoals Colombia, Mexico, Italië en Cyprus is bijvoorbeeld menig onderzoek uitgevoerd naar de framing van intimate femicide in verschillende soorten media (Aldrete, 2024; Bandelli & Porcelli, 2016; Papa et al., 2024; Pröll & Magin, 2022). Er is echter een hiaat in de wetenschappelijke kennis van de framing van intimate femicide in de Nederlandse nieuwsmedia. Dit gebrek aan onderzoek betekent dat het onduidelijk is op welke manier de Nederlandse nieuwsmedia intimate femicide framen, en daarmee het publieke discours beïnvloeden. Het explorerende onderzoek draagt bij aan het opvullen van dit hiaat in de wetenschappelijke kennis doordat de combinatie van

framingtheorieën, de uiteenlopende oriëntaties van de kranten en de weergave van intimate femicide nieuwe inzichten kunnen bieden. De samenhang van deze drie elementen biedt een vernieuwende lens waarmee de framing van intimate femicide in de Nederlandse kranten kan worden onderzocht.

Leeswijzer

Allereerst is het theoretisch kader uiteengezet. Hierin worden de fenomenen framing, femicide en intimate femicide nader verklaard en met elkaar verbonden. Daarnaast wordt de positionering van de kranten en de bijbehorende spectra uitgelegd. Vervolgens wordt in het methodologisch kader verklaard op welke manier de hoofdvraag wordt beantwoord. Hierbij wordt de onderzoeksmethode, methode van dataverzameling, operationalisatie, data analyse en limitaties en betrouwbaarheid besproken. Daarna volgt de analyse. Deze is opgebouwd uit een oriëntatie van het politiek – en theologisch spectrum, de analyse van het politiek spectrum, de analyse van het theologisch spectrum en een vergelijking van deze analyses. Ten slotte wordt de hoofdvraag beantwoord in de conclusie. In de conclusie wordt tevens gereflecteerd op de bevindingen van het onderzoek, en mogelijk vervolgonderzoek aangedragen.

Theoretisch kader

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is het allereerst van belang om het concept framing te begrijpen. Hierin wordt als eerste onderscheid gemaakt tussen framing als algemeen concept en media framing, waarna de invloed van mediaframes en nieuwsmedia wordt besproken. Als tweede zal de positionering van de drie kranten op het politieke spectrum, die geanalyseerd worden in de framing analyse, besproken worden. Als derde zal de positionering van de twee kranten op het theologisch spectrum besproken worden. Als vierde worden verschillende definities van het fenomeen femicide, waaronder intimate femicide, uiteengezet. Als vijfde wordt intimate femicide aan de literatuur van framing gekoppeld. Hieruit volgen verschillende frames die als basis dienen voor de analyse. Als zesde volgt het conceptueel kader waarin de verschillende frames en weergaven uit de besproken literatuur schematisch worden weergegeven per categorie. De zes paragrafen bieden samen de theoretische basis om de framing van intimate femicide in de vijf kranten te analyseren en zodoende een antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag.

Wat is framing?

Framing is een breed concept met meerdere definities. Een definitie die regelmatig wordt gehanteerd voor framing in de algemene zin komt van Erving Goffman (1974). Hij omschrijft dat framing bestaat uit het identificeren en labelen van gebeurtenissen door middel van schema's van interpretatie (Goffman, 1974). Dit sluit aan bij de omschrijving van Robert Entman (1993) dat framing een proces is waarbij bepaalde aspecten van de realiteit worden geselecteerd. Deze geselecteerde aspecten binnen het frame worden benadrukt en vallen zodoende meer op. Het gaat hierbij niet alleen over de manier waarop informatie wordt overgebracht, maar juist ook hoe de gepresenteerde informatie wordt ontvangen en kan worden

geïnterpreteerd. Het frame creëert een bepaald perspectief dat beïnvloedt hoe mensen reageren op het onderwerp (Entman, 1993).

Framing vindt bijvoorbeeld plaats binnen verschillende media. Zo stellen Bullock en Cubert (2002) dat mediaframes sociale constructies zijn waarmee de media bepaalde onderwerpen of gebeurtenissen presenteren en categoriseren. Het categoriseren van gebeurtenissen door mediaframes zorgt ervoor dat gebruikers van de media, ongeacht of het frame klopt, makkelijker begrijpen wat er aan de hand is. Mediaframes bestaan uit drie delen, namelijk welke bronnen worden gebruikt; de woordkeuze van de journalist; de context van de gebeurtenis (Bullock & Cubert, 2002; Gillespie et al., 2013).

Een mediaframe heeft een grote mate van invloed. De manier waarop framing in de media plaatsvindt is namelijk van belang voor het begrip van burgers over belangrijke maatschappelijke problemen (Lecheler & de Vreese, 2018). Entman (1993) concludeert bijvoorbeeld dat de manier waarop de media gebeurtenissen framen, van grote invloed is op de interpretatie door het publiek en de sociale reacties die hier vervolgens uit voortvloeien. Dit sluit aan bij *agenda setting*, wat inhoudt dat de media de macht hebben om te bepalen over welke onderwerpen moet worden nagedacht binnen het publieke debat. Door meer aandacht te besteden aan bepaalde kwesties zorgen de media ervoor dat deze onderwerpen worden gezien als relevanter of urgenter, waardoor het ook onder de burgers meer prioriteit krijgt (Terkildsen & Schnell, 1997). Welke gebeurtenissen worden besproken in de media en de manier waarop ze worden geframed heeft zodoende invloed op zowel het publieke debat, als op het begrip van burgers van maatschappelijke problemen. Entman (1993) omschrijft dat framing deze macht van communicatie bevat.

Nieuwsmedia spelen een centrale rol in het begrip van maatschappelijke kwesties. Zo kunnen ze bepaalde standpunten legitimeren om andere te marginaliseren. Deze selectie vormt een filter voor de framing van een maatschappelijk probleem, gezien het in vaste en

terugkerende patronen wordt gepresenteerd (Gillespie et al., 2013). Aangezien meerdere media dezelfde gebeurtenis op verschillende manieren kunnen framen, is het belangrijk dat er bewustzijn is van deze invloed. Begrip van de manier waarop verschillende nieuwsmedia framen is zodoende noodzakelijk om de invloed van nieuwsframes te herkennen en tegenwicht te bieden om een eenzijdige beeldvorming tegen te gaan binnen het publieke debat. Zo stelt Entman (1993) dat nieuwsframes kunnen worden onderzocht door te analyseren of bepaalde zinnen, trefwoorden of stereotype weergave van informatie juist aanwezig of afwezig zijn.

Nieuwsmedia, zoals kranten, kunnen zodoende een fenomeen op verschillende manieren framen. Om deze invloed van framing te verkennen, is het van belang om te analyseren hoe verschillende nieuwsmedia met uiteenlopende ideologieën dezelfde maatschappelijke kwestie presenteren. Een bepaalde ideologische oriëntatie zou namelijk de framing van het fenomeen kunnen beïnvloeden.

Om te onderzoeken hoe de oriëntatie van een krant doorwerkt in de framing, worden in de volgende paragrafen de twee spectra van de te onderzoeken kranten nader verklaard. Dit zijn de politieke positionering en de theologisch oriëntatie.

Politiek gepositioneerde kranten

De Volkskrant, NRC en De Telegraaf zijn onderdeel van de grootste Nederlandse dagbladen. De politieke kleur en inhoud van de berichtgeving is daarentegen onderling sterk verschillend. In deze paragraaf worden de drie kranten weergegeven aan de hand van hun positie op het politieke spectrum.

De Volkskrant is van oorsprong een katholieke krant. Van deze katholieke oriëntatie is tegenwoordig echter geen sprake meer. De krant wordt vandaag de dag gepositioneerd als een links georiënteerde krant voor de hoogopgeleide lezer. Daarnaast is het voornaamste doel om nieuws genuanceerd te weergeven en opinie en verslaggeving gescheiden te houden. De Volkskrant heeft de democratie als fundament door empathie te tonen en voor iedereen

verdieping te bieden (Bakker & Scholten, 2019; Van Den Houten, 2021; Remarque & Bolkenstein, 2012; *Over ons*, z.d.).

NRC kan worden gepositioneerd als een liberalistische krant, waarbij als voornaamste waardes ‘rede’ en ‘vrijheid’ worden gehanteerd. Hierbij staan feiten centraal in de berichtgeving, in plaats van de persoonlijke mening van de auteur. Op deze manier wordt er gestreefd naar objectieve en betrouwbare informatie, waarbij het standpunt van de auteur geen impact heeft op de berichtgeving. Er worden namelijk naast de algemene berichtgeving, opiniestukken gepubliceerd waarin de mening van de auteur wel duidelijk naar voren komt, met als doel het publieke debat te stimuleren. De waarde van de vrijheid wordt zodoende uitgeoefend door in gesprek te blijven met andersdenkenden en op te komen voor de democratie (“Een geschiedenis van NRC”, 2025; *Onze-beginselen*, z.d.).

De Telegraaf profileert zichzelf als een krant met een “duidelijke mening” (*Dit is de Telegraaf*, z.d.). Zo worden nieuwsfeiten en meningen binnen de berichtgeving niet van elkaar gescheiden, waardoor verslaggeving wordt gekleurd door een standpunt of interpretatie (Klei, 2025). De Telegraaf is een populaire krant, wat te verklaren is door de sterke focus op amusement, zoals sensatieberichten die ondersteund worden door sensationele koppen. De lezerskring van De Telegraaf is een dwarsdoorsnede van de Nederlandse bevolking en de berichtgeving toont een overwegend rechts karakter. Daarnaast wordt de krant met regelmaat populistisch en seksistisch genoemd vanwege de manier waarop bepaalde maatschappelijke thema’s worden gepresenteerd (Bakker & Scholten, 2019; *Dit is de Telegraaf*, z.d.; Van Den Houten, 2021; “125 jaar De Telegraaf”, 2018; Rosenberg, 2024).

Opvallend is dat de drie kranten op het politiek spectrum verschillen in politieke kleur, wat vormgeeft aan de inhoud van de berichtgeving. Dit is belangrijk voor de manier waarop de berichtgeving plaatsvindt. Daarnaast schrijven de Volkskrant en NRC voor een hogere

inkomens – en opleidingscategorie, terwijl De Telegraaf zich op “de gewone man” (Van Den Houten, 2021) richt (Bakker & Scholten, 2019; Van Den Houten, 2021).

Theologisch georiënteerde kranten

Trouw en Nederlands Dagblad leggen beide een duidelijke nadruk op theologie binnen hun berichtgeving, maar doen dit ieder vanuit een andere invalshoek. Hoewel religie bij beide kranten een belangrijke rol speelt, verschilt de manier waarop theologische thema's worden geïnterpreteerd en gepresenteerd. In deze paragraaf worden daarom de verschillen tussen de kranten nader verklaard. Hierbij wordt de religieuze oriëntatie als uitgangspunt genomen.

Trouw is ontstaan als een protestantse verzetskrant tijdens de Tweede Wereldoorlog. In de huidige berichtgeving krijgen onderwerpen als duurzaamheid en natuur veel aandacht, evenals “alle vormen van religie, filosofie en levensbeschouwing” (*Over ons*, 2019). Voormalig hoofdredacteur Cees van der Laan zegt hierover: “Ik noem Trouw een kwaliteitskrant, die haar inspiratie ontleent aan de oorspronkelijke christelijke waarden, die je ook humanistisch kunt invullen” (Goslinga, 2023). Hieruit kan worden opgemaakt dat Trouw tegenwoordig niet meer wordt gepresenteerd als protestantse krant, maar juist als een platform waar ruimte is voor verschillende perspectieven en opvattingen (Takken, 2024). Dit komt onder andere tot uiting in het katern ‘De Verdieping’, waarin aandacht wordt besteed aan verschillende filosofieën en religies. Daarnaast heeft Trouw geen specifieke politieke kleur (Smouter & Boersema, 2024; Trouw, 2019).

Nederlands Dagblad is een krant met een uitgesproken christelijke identiteit, waarin maatschappelijke onderwerpen worden belicht vanuit het perspectief van het christelijk geloof. Zo wordt benadrukt dat feitelijke correctheid altijd wordt gewaarborgd (“Geschiedenis”, z.d.; “Het verhaal achter het Nederlands Dagblad”, z.d.). Daarnaast is het wereldwijde christendom een belangrijk onderwerp binnen de berichtgeving. Hoewel de christelijke grondslag duidelijk

aanwezig is, is de krant niet gebonden aan één kerk of stroming binnen het christendom. De kernwaarden geloof, hoop, wijsheid en naastenliefde staan centraal, waardoor Nederlands Dagblad zich profileert als een sterk christelijke krant die open uitkomt voor deze identiteit zonder zich te binden aan een politieke oriëntatie (“Geschiedenis”, z.d; “Het verhaal achter het Nederlands Dagblad”).

Trouw en Nederlands Dagblad hebben zodoende beide geen uitgesproken politieke kleur, ze verschillen daarentegen wel met hun theologische oriëntatie. Waar Nederlands Dagblad een uitgesproken christelijk accent heeft, biedt Trouw juist ruimte voor verdieping binnen uiteenlopende geloofsovertuigingen en filosofische stromingen, ondanks de protestantse oorsprong.

Zoals eerder benoemd in dit theoretisch kader, kunnen kranten maatschappelijke problemen op verschillende manieren framen. Dit geldt ook voor femicide. Om deze verschillen in framing te kunnen analyseren wordt in de volgende paragraaf femicide als maatschappelijk probleem nader toegelicht.

Femicide en intimate femicide

Om de framing van intimate femicide te begrijpen is het belangrijk om een volledig beeld te hebben van het fenomeen, hiervoor zal allereerst de opkomst van de definitie van femicide worden uitgelegd. Vervolgens worden de patriarchale normen achter femicide besproken, waaruit ten slotte een definitie van intimate femicide volgt.

De eerste keer dat de term femicide werd gebruikt, was tijdens de International Tribunal for Crimes against Women in 1976. Dit was een tribunaal in Brussel waarbij 2000 vrouwen uit 40 landen aanwezig waren met als doel een volledig beeld te vormen van misdaden tegen vrouwen. De aanwezige vrouwen waren niet gekozen door bijvoorbeeld politieke of economische partijen. Ze kwamen daarentegen uit eigen beweging naar het tribunaal om zich

uit te spreken tegen specifieke vormen van onderdrukking van vrouwen. Diana Russell sprak tijdens het tribunaal over femicide en schreef vervolgens met Nicole van de Ven een boek over de bijeenkomst in Brussel (Russell & Van de Ven, 1976). Hiermee waren zij de eersten die over het fenomeen femicide schreven. Ze definieerden de term als: de moord op een vrouw als haatmisdrijf. Femicide werd gebruikt om de onderdrukking en discriminatie van vrouwen weer te geven in een patriarchale wereld, oftewel een maatschappij waarbinnen mannen over de dominante rol beschikken (Russell & Van de Ven, 1976). Vanaf 1990 werd de term in het Spaans vertaald naar *feminicidio* en in het Italiaans naar *femicidio*. Latijns Amerikaanse activisten gebruikten de Spaanse term vervolgens om nationale en internationale aandacht te creëren voor de vele moorden op vrouwen in Mexico (Bandelli & Porcelli, 2016). De term femicide is vervolgens door de massa media teruggedraaid naar femicide, zoals Russell en van de Ven (1976) de term hadden opgesteld (Musso et al., 2020).

Zoals benoemd komt femicide voort uit genderongelijkheid. Zo definieert Messerschmidt (2017) femicide als het opzettelijk doden van meisjes en vrouwen om hun vrouw-zijn door jongens en mannen. Deze definitie van femicide is specifiek dan de eerste van Russell en Van de Ven (1976). Messerschmidt (2017) gaat dieper in op de beweging achter femicide en omschrijft dat de dader leeft in zijn wereld van masculiniteit, waarbinnen de man de controle heeft over de relatie. Binnen deze masculiene wereld van de dader is het gedoogd om macht uit te oefenen op de vrouw door middel van fysiek geweld. Femicide vindt vervolgens meestal plaats wanneer de man het gevoel krijgt dat hij de macht over de relatie, en zo zijn bezit over zijn vriendin of vrouw verliest. Bijvoorbeeld wanneer de vrouwelijke partner beslist de relatie te beëindigen. De dader stelt dat hem ernstig onrecht is aangedaan wanneer hij zijn 'bezit' verliest, en besluit over te gaan op moord aangezien niemand anders zijn vrouwelijke partner mag 'bezitten' (Messerschmidt, 2017).

Eén van de eerste wetenschappelijke boeken over femicide is het boek van Radford en Russell (1992), dat aansluit bij de omschrijving van Messerschmidt (2017). Hierin wordt een verband gelegd tussen femicide en het mannelijke seksuele eigendomsrecht. Zo wordt omschreven dat mannen vaak de dominante opvatting hebben dat vrouwen hun seksuele en voortplantende ‘eigendom’ zijn. Uit deze opvatting van controle vloeit een vorm van jaloezie voort, waardoor mannen tot vele handelingen in staat zijn, zoals het gebruiken van geweld (Wilson & Daly, 1992).

Femicide komt zodoende voort uit de ongelijkheid die bestaat tussen mannen en vrouwen. De mogelijke mate van controle van mannen zou niet kunnen bestaan zonder de maatschappelijke kwetsbaarheid van vrouwen, zoals economische ongelijkheid (Stark, 2007). Vrouwen hebben vaak minder economische middelen dan hun mannelijke partner (WHO, 2012). Dit creëert patriarchale machtsstructuren, waarbij mannen een bevoorrechte en dominante rol bezitten, en heerst zowel binnen de economische - en publieke maatschappij, als binnen het gezinsleven. De ondergeschiktheid van de vrouw is volgens Stark (2007) een sociaal feit dat voortkomt uit het gezinsleven en is verspreid via instellingen die gedomineerd zijn door mannen, zoals de monarchie en de kerk. Binnen deze patriarchie zijn vrouwen het bezit, waarbij de man bepaalt hoe de vrouw zich gedraagt, kleedt en met wie ze trouwt. Het gebruik van geweld tegen een vrouw zou zodoende worden gesteund door het patriarchale gedachtegoed (Stark, 2007). Deze patriarchale machtsstructuren binnen de huidige maatschappij zijn een sterke contextuele voorwaarde voor femicide (Pröll & Magin, 2022).

Waar femicide alle opzettelijke moorden van mannen op vrouwen omvat, vormt intimate femicide daarbinnen een specifieke categorie. Intimate femicide is een seks-gerelateerde vorm van femicide door een huidige of voormalige vriend of echtgenoot, oftewel een intieme (ex-)partner (World Health Organisation, 2012). Het tegenovergestelde van intimate femicide is *non-intimate femicide*, waarbij een moord op een vrouw wordt gepleegd door een onbekende

of een georganiseerde misdaadgroep. Dit kan gaan om criminele praktijken die gericht zijn op vrouwen. Een voorbeeld van non-intimate femicide is vrouwenhandel (Aldrete, 2024). In dit onderzoek wordt intimate femicide als fenomeen onderzocht. Bij deze vorm van femicide zijn immers de machtsdynamieken duidelijk zichtbaar, aangezien er kennis is over de relatie tussen de dader en het slachtoffer. Daarnaast is intimate femicide de meest voorkomende vorm van femicide in Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2023).

Framing intimate femicide

Om de framing van intimate femicide te kunnen onderzoeken is het belangrijk om verschillende weergaven van intimate femicide te identificeren. Daarom worden eerst de *individuele* en *structurele weergave* uiteengezet, zodat duidelijk wordt vanuit welke perspectieven intimate femicide kan worden benaderd. Vervolgens worden vijf frames van intimate femicide beschreven op basis van voorgaande literatuur.

Er zijn twee mogelijke weergaven van de moord op een vrouw, namelijk de individuele en structurele weergave. De individuele weergave laat de bredere en sociale maatschappelijke context van de moord onderbelicht. Dit wordt gedaan door verklaringen te zoeken voor het afwijkende gedrag van de dader of het slachtoffer. Hierbij wordt er gezocht naar verklaringen voor de afwijking, en worden de positieve karakteristieken van de dader benadrukt. Zodoende wordt de moord gerechtvaardigd en blijft de maatschappelijke context uit. De structurele weergave besteedt daarentegen aandacht aan de maatschappelijke systemen en verbanden van de moord op een vrouw. Zo wordt erkend dat de moord op de vrouw deel uitmaakt van een breder structureel fenomeen, namelijk intimate femicide. Deze erkenning komt tot uiting wanneer er aspecten aan bod komen in de berichtgeving zoals: deskundig commentaar, statistische gegevens of contactinformatie van hulporganisaties voor vrouwen die slachtoffer zijn van geweld (Karlsson et al., 2020).

Voorgaande onderzoeken naar de framing van intimate femicide hebben verschillende frames gedefinieerd. Ten eerste wordt binnen het *sensationalism frame* de moord op een vrouw gepresenteerd als iets zeldzaams. Het incident wordt bestempeld als een tragedie die niemand had kunnen zien aankomen en gebruikt als sensatie door bijvoorbeeld lugubere details te bespreken (Aldrete, 2024).

Ten tweede bestaat het *victim blaming frame* waarbinnen de focus wordt gelegd op de schuld van het slachtoffer, waardoor de dader niet of nauwelijks wordt besproken. Voorbeelden van deze schuld zijn: passiviteit, gebrek aan autonomie of gevoeligheid voor geweld en het overtreden van sociale normen van genderstereotypes zoals contact met een andere man (Aldrete, 2024; Gillespie et al., 2013).

Ten derde bestaat het *perpetrator justification frame*. Hierbij worden redenen gezocht waarom de dader de vrouw heeft vermoord. Dit houdt in dat de dader wordt vrijgepleit van schuld, of dat er een afname van verantwoordelijkheid plaatsvindt. Zo kunnen oorzaken worden benoemd waardoor de man is 'uitgelokt' tot woede. De vrouw zou hiermee de dader tot slachtoffer hebben gemaakt. Deze oorzaken zijn: jaloezie, ontrouw en de eer van de man. Oorzaken die de dader minder verantwoordelijk maken zijn daarnaast: alcoholisme, economische - of psychologische problemen en stress. In beide gevallen krijgt de dader niet de schuld van zijn daden (Aldrete, 2024; Bullock & Cubert, 2002). Dit frame biedt een vorm van *indirecte victim blaming*, gezien de schuld van de dader buiten hemzelf wordt gezocht waardoor het slachtoffer zelf de schuld draagt (Papa et al., 2024).

Ten vierde bestaat het *police frame*. Dit frame kan worden herkend aan het enkel opnoemen van feiten over de moord, waardoor de verbinding met het grotere maatschappelijke probleem niet wordt erkend. De complexiteit van de moord wordt hiermee buiten beschouwing gelaten. Dit frame komt zodoende nooit voor bij een structurele weergave (Bullock & Cubert, 2002).

Ten vijfde bestaat het *common-place frame*. Binnen dit frame wordt de gebeurtenis genormaliseerd tot iets alledaags. Het incident wordt bijvoorbeeld gedefinieerd als ‘gewoon weer’ een moord, of de moordenaar wordt gepresenteerd presenteren als iemand met criminele neigingen (Gillespie et al., 2013).

In de volgende paragraaf worden de besproken weergaven en frames overzichtelijk gemaakt in een tabel. Daarnaast worden de frames onderverdeeld in drie categorieën waarmee de krantenartikelen uiteindelijk worden geanalyseerd.

Overzicht van te onderzoeken frames

Om te onderzoeken op welke manier de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands Dagblad intimate femicide framen, is allereerst inzicht geboden in het concept framing en de positionering van de vijf kranten. Vervolgens zijn verschillende definities van femicide en intimate femicide uiteengezet. Daaropvolgend zijn femicide en framing aan elkaar gekoppeld aan de hand van de individuele en structurele weergave waarbinnen verschillende frames zijn geplaatst. De besproken weergaven en frames worden in tabel 1 weergegeven.

De frames in tabel 1 zijn onderverdeeld in drie categorieën, namelijk: erkenning van intimate femicide; narratief van schuld; overige frames. De categorie erkenning van intimate femicide onderscheidt de twee type weergaven die mogelijk zijn. Deze type weergaven kunnen niet samen voorkomen in een krantenartikel. Er wordt zodoende gekozen op basis van dominantie welke weergave gepresenteerd wordt. Verdere uitleg over de codering hiervan volgt in het methodologisch kader. De categorie narratief van schuld omvat drie frames die tegelijk kunnen voorkomen in een artikel. Deze frames tonen op welke manier schuld is toebedeeld. Ten slotte biedt de categorie overige frames de twee resterende frames die kunnen voorkomen bij het framen van intimate femicide. Deze frames kunnen ook tegelijk voorkomen in een artikel.

Tabel 1*Overzicht van Frames uit Literatuur*

Erkenning van intimate femicide	Narratief van schuld	Overige frames
Individuele weergave (Karlsson et al., 2020)	Sensationalism frame (Aldrete, 2024)	Police frame (Bullock & Cubert, 2002)
Structurele weergave (Karlsson et al., 2020)	Victim blaming frame (Aldrete, 2024)	Common-place frame (Gillespie et al., 2013)
	Perpetrator justification frame (Aldrete, 2024; Papa et al., 2024)	

De besproken literatuur vormt de theoretische basis voor de framing analyse. De geïdentificeerde frames vormen de leidraad voor de analyse van de krantenartikelen. In het volgende hoofdstuk wordt toegelicht hoe dit theoretisch kader is toegepast binnen de analyse. Daarbij wordt uiteengezet dat tabel 1 uitsluitend bestaat uit frames uit de literatuur, deze wordt in het methodologisch kader aangevuld met twee frames en een weergave die tijdens de analyse zijn toegevoegd.

Methodologisch kader

Om de framing van intimate femicide in vijf kranten te analyseren, zijn specifieke methoden nodig. In dit methodologisch kader worden de gehanteerde methoden toegelicht en uitgewerkt om de onderzoeksvraag te beantwoord. Allereerst volgt een toelichting van de gebruikte onderzoeksmethode. Vervolgens worden de methoden van dataverzameling toegelicht. Hierbij worden onder meer de *unit of sampling, observation en analysis* besproken. Vervolgens wordt de operationalisatie van de frames en weergaven besproken aan de hand van de drie categorieën uit tabel 1, namelijk *erkenning van intimate femicide, narratief van schuld en overige frames*. Deze operationalisatie resulteert in het codeboek dat is opgenomen in bijlage 1. Daaropvolgend wordt de data analyse toegelicht aan de hand van het codeboek, waarbij het vooronderzoek van de zoektermen wordt verklaard. Ten slotte wordt gereflecteerd op het onderzoek aan de hand van de limitaties en betrouwbaarheid.

Onderzoeksmethode

Om een antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag is een kwalitatieve framing analyse uitgevoerd. Deze onderzoeksvraag is: *op welke manier framen de kranten de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands Dagblad intimate femicide en verschillen ze hierin?* Kwalitatief onderzoek biedt de mogelijkheid om uitvoerig en gestructureerd onderzoek te doen naar het taalgebruik in de krantenartikelen. Deze vorm van onderzoek biedt een rijke diepgang aan data, waarmee complexe sociale fenomenen begrepen kunnen worden. Daarnaast kan er worden ingestuurd op nieuwe patronen, zoals frames, die tijdens het onderzoek worden ontdekt (Johns, 2006). Een framing analyse legt bloot op welke manier betekenis wordt gecreëerd. Zo kan worden onderzocht hoe bepaalde onderwerpen worden gepresenteerd, welke elementen worden uitgelicht of juist worden weggelaten (Björnehed & Erikson, 2018; Entman, 1993).

Kwalitatief onderzoek is van belang om de onderzoeksvraag te beantwoorden, gezien de framing van intimate femicide tekstueel moet worden begrepen. Het gaat hierbij niet alleen om de frequentie waarmee bepaalde frames of woorden voorkomen in krantenartikelen, maar ook om de wijze waarop betekenis wordt geconstrueerd over intimate femicide. Een kwalitatieve framing analyse legt bloot hoe de incidenten worden gepresenteerd, welke perspectieven worden benadrukt en welke impliciete boodschap ten grondslag aan het frame ligt binnen een frame. Daarnaast is kwantitatief onderzoek van belang om de onderzoeksvraag te beantwoorden, gezien de aantallen van het voorkomen van de weergaven en frames tonen of een bepaald gedachtegoed dominant is op de spectra (Clark et al., 2021, pp. 31-32).

Het onderzoek is zowel inductief als deductief. De deductieve aard van het onderzoek is dat de krantenartikelen zijn gecodeerd op basis van de frames uit andere onderzoeken naar intimate femicide. Deze geïdentificeerde frames zijn verklaard in het theoretisch kader. Aan de hand van deze theorieën is vooraf geoperationaliseerd hoe een type weergave en de verschillende frames kunnen voorkomen in een krantenartikel. Op basis van de theorieën zijn de codes in het codeboek in bijlage 1 opgesteld. Deze codes dienen als leidraad voor het coderen van de krantenartikelen, waardoor er weinig mogelijkheid is tot interpretatie. De inductieve aard van het onderzoek, is dat er ruimte is geboden om frames te identificeren die in de krantenartikelen naar voren komen en nog niet eerder zijn beschreven in bestaande theorie (Van Gorp, 2007; Vliegthart & van Zoonen, 2011). Zodoende zijn twee frames toegevoegd tijdens de analyse, namelijk het perpetrator – en authorities frame. De definitie en operationalisatie van deze toegevoegde frames worden in de paragraaf over de operationalisatie nader toegelicht.

Methode van dataverzameling

Voor het onderzoek zijn krantenartikelen geselecteerd als *unit of sampling* en verzameld via LexisNexis. De *unit of observation* betreft daarmee geschreven communicatie. De kranten de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Nederlands Dagblad en Trouw zijn gekozen omdat ze in heel

Nederland worden verkocht. Daarnaast biedt de selectie van de vijf kranten, zoals eerder beschreven, een breed spectrum aan politieke kleur en theologische oriëntatie. De kranten zijn verdeeld over twee spectra, namelijk het politieke – en theologisch spectrum. Het politieke spectrum omvat kranten die verschillende politieke oriëntaties hebben. Hiervoor zijn de Volkskrant, NRC en De Telegraaf onderzocht, gezien deze kranten verschillen in politieke kleur. Zo is NRC een liberalistische krant, heeft De Telegraaf een rechts-populistisch karakter en is de Volkskrant links georiënteerd (Bakker & Scholten, 2019; *Dit is de Telegraaf*, z.d.; “Een geschiedenis van NRC”, 2025; Van Den Houten, 2021; *Onze-beginselen*, z.d.; *Over ons*, z.d.; Remarque & Bolkenstein, 2012; “125 jaar De Telegraaf”, 2018). De kranten op het theologisch spectrum zijn Trouw en Nederlands Dagblad. Zoals beschreven in het theoretisch kader biedt Nederlands Dagblad een uitgesproken christelijk accent, terwijl Trouw juist ruimte voor verdieping binnen uiteenlopende geloofsovertuigingen en filosofische stromingen. Trouw wordt vandaag de dag namelijk niet meer als protestantse krant gepresenteerd. Hoewel religie bij beide kranten een belangrijke rol speelt, verschilt de manier waarop theologische thema’s worden geïnterpreteerd en gepresenteerd (“Geschiedenis”, z.d.; “Het verhaal achter het Nederlands Dagblad”, z.d.; Takken, 2024). Voor de benaming van de kranten is de notatie overgenomen zoals deze wordt weergegeven op LexisNexis.

Het analyseren van vijf kranten met verschillende ideologieën, met krantenartikelen als *unit of analysis*, biedt de mogelijkheid om verschillen in framing van intimate femicide in kaart te brengen die mogelijk samenhangen met de ideologische of theologische oriëntatie van de kranten. Op deze manier zijn niet alleen patronen in de framing geanalyseerd, maar is ook onderzocht of en hoe de ideologie van een krant een rol speelt in de portrettering van intimate femicide incidenten (Kynge, 2007).

Voor de analyse is een tijdspanne gehanteerd van zeven jaar, namelijk 1 januari 2017 tot en met 31 december 2024. Deze periode is geselecteerd omdat het de meest recente en volledige

zeven jaar omvat. Op deze manier kan een actueel en representatief beeld worden gevormd. Een periode van zeven jaar biedt namelijk ruimte om structurele patronen en ontwikkelingen in de berichtgeving te kunnen analyseren. Daarnaast is er voor deze periode gekozen omdat er geen specifieke gebeurtenis heeft plaatsgevonden dat als startpunt kan dienen voor het onderzoek.

De gebruikte zoektermen voor het verzamelen van de artikelen zijn gebaseerd op bestaande onderzoeken naar de framing van intimate femicide. De gehanteerde zoektermen zijn vertalingen van zoektermen die in andere onderzoeken naar de framing van femicide in kranten, zijn gebruikt (Aldrete, 2024; Aldrete & Fernández-Ardèvol, 2024; Karlsson et al., 2020). Voorafgaande aan het genereren van de uiteindelijke dataset zijn alle zoektermen los van elkaar getest. Hierin kwamen de zoektermen “geweld in relationele sfeer” en “intimate femicide”, die in voorgaande framing onderzoeken naar femicide zijn gebruikt, niet voor in de onderzochte periode bij de vijf kranten. Deze zoektermen zijn zodoende weggelaten in de uiteindelijke zoekopdracht.

Gezien de nadruk van het onderzoek ligt op het verschil in framing, wanneer er juist wel of niet wordt benoemd dat er sprake is van intimate femicide, zijn er twee verschillende searchstrings gebruikt. De eerste zoekopdracht toont artikelen die wel “femicide” of “feminicide” bevatten. Deze woorden zijn opgenomen als “femicide*” en “feminicide*” met de connector AND. Hierbij is er gebruik gemaakt van een asterisk zodat woordvarianten ook worden meegenomen. Feminicide wordt ook als zoekterm gebruikt gezien dit een andere spelling is van hetzelfde fenomeen, zoals besproken in het theoretisch kader.

Doordat het onderzoek specifiek gericht is op het onderzoeken van intimate femicide incidenten, worden krantenartikelen uit beide zoekopdrachten omtrent eerwraak niet meegenomen in de dataset. Eerwraak heeft namelijk geen betrekking op partnerdoding, maar

op de moord door een familielid omwille van de familie-eer. Dit wordt gedaan met de connector AND NOT.

Voor de tweede zoekopdracht is het van belang dat het artikelen oplevert die over vrouwenmoord gaan, maar dit niet als “femicide” of “feminicide” benoemen. Zodoende eindigt de tweede zoekopdracht met AND NOT “femicide” OR “feminicide”. Om artikelen over vrouwenmoord uit de tweede zoekopdracht te laten volgen is een combinatie van verschillende zoektermen gebruikt. Dit is gedaan aan de hand van de nabijheidsconnector *w/n-connector*. Deze connector kan worden gebruikt om krantenartikelen te vinden waarin het eerste woord binnen ‘n-woorden’ van het tweede woord voorkomt. Hierbij is gekozen voor de nabijheidsconnector *w/10*, zodat de woorden in dezelfde zin voorkomen en de zoekopdracht zodoende nauwkeurig is. Daarnaast is de nabijheidsconnector ook gebruikt om te zoeken naar de combinatie van bedreiging, moord en relatie. Zoals besproken in het theoretisch kader zijn dit namelijk fenomenen die voorkomen bij intimate-femicide incidenten.

In de tweede zoekopdracht is de nabijheidsconnector gebruikt om “vrouw” te verbinden met verschillende zoektermen, namelijk: “partner“, “vriend“, “man“, “ex-man“, “ex-partner“, “ex-vriend“, “relatie”, “ex” en “verloofde”. Deze combinatie is vervolgens gekoppeld aan een nabijheidsconnector van synoniemen die moord omschrijven, namelijk: “vermoord”, “doodgestoken”, “gewurgd”, “om het leven gebracht”, “neergestoken” en “bedreigd”. Naast deze combinaties zijn in de tweede zoekopdracht ook de zoektermen “partnerdoding” en “vrouwenmoord” gebruikt. Deze combinatie van synoniemen is niet gebruikt in combinatie met de nabijheidsconnector. Tussen alle zoektermen is de connector OR gehanteerd. Een test voor de tweede zoekopdracht leverde veel recensies op, waardoor de woorden “film” en “serie”, naast “eerwraak”, “femicide” en “feminicide”, zijn uitgesloten met behulp van de connector AND NOT. De asterisk is bij de tweede zoekopdracht niet gebruikt in combinatie met “femicide” en “feminicide” gezien dit niet in combinatie mogelijk is met de connectoren AND

NOT buiten de haakjes en vervolgens de OR binnen de haakjes. De uiteindelijke opbouw van de zoektermen resulteert in de twee zoekopdrachten zoals deze zijn benoemd in tabel 2.

Tabel 2

Zoekopdrachten voor Dataset

Zoekopdracht 1	Zoekopdracht 2
("femicide*" OR "feminicide*") AND NOT "eerwraak"	((vrouw w/10 ("partner" OR "vriend" OR "man" OR "ex-man" OR "ex-partner" OR "ex-vriend" OR "relatie" OR "ex" OR "verloofde") w/10 ("vermoord" OR "doodgestoken" OR "gewurgd" OR "om het leven gebracht" OR "neergestoken" OR "bedreigd")) OR (moord w/10 vrouw) OR "partnerdoding" OR "vrouwenmoord" OR (bedreiging w/25 relatie w/25 moord)) AND NOT ("eerwraak" OR "femicide" OR "feminicide" OR "film" OR "serie")

Gezien niet alle artikelen uit de zoekopdrachten over femicide-zaken gaan, zijn er vier inclusiecriteria opgesteld. Dit zijn criteria die geïnterpreteerd zijn uit het onderzoek van Karlsson (2020) naar de framing van femicide. Deze inclusiecriteria zijn: (1) het zijn geen opiniestukken, ingezonden brieven of redactionele commentaren; (2) het artikel gaat over zaken rondom partnerdoding, of poging tot moord, waarbij wordt verwezen naar specifieke gevallen; (3) het slachtoffer is een vrouw of meisje; (4) het artikel definieert expliciet de relatie tussen de dader en het slachtoffer (Karlsson et al., 2020). Het eerste criterium heeft als effect dat alleen de artikelen met algemene berichtgeving worden opgenomen in de analyse. Het tweede criterium zorgt ervoor dat algemene teksten, die niet over specifieke vrouwenmoord-cases gaan maar wel femicide bespreken, worden weggefilterd. Hierdoor bestaat de uiteindelijke dataset alleen uit artikelen die over specifieke cases gaan. Daarnaast wordt een krantenartikel gecodeerd wanneer een vrouw niet is vermoord, maar er wel sprake is van een poging tot moord. Het derde criterium heeft als effect dat er geen artikelen over mannelijke slachtoffers worden

geanalyseerd. Het vierde criterium zorgt ervoor dat de artikelen over intimate femicide gaan doordat de relatie tussen de dader en het slachtoffer expliciet is genoemd. Dit is van belang gezien het onderzoek intimate femicide als onderwerp heeft, wat getypeerd wordt door de relatie tussen de dader en het slachtoffer. Wanneer deze relatie onduidelijk is, kan er niet worden beoordeeld of het krantenartikel over intimate femicide gaat. Indien benoemd wordt dat er een vermoeden is dat de dader een huidige - of ex-partner is, dan is dit voldoende en is het krantenartikel opgenomen in de uiteindelijke dataset.

De artikelen die zijn gevolgd uit de twee zoekopdrachten, en vervolgens zijn beoordeeld aan de hand van de inclusiecriteria, vormen de uiteindelijke geanalyseerde dataset. Het is niet mogelijk dat artikelen dubbel voorkomen in deze dataset uit de twee zoekopdrachten. De eerste zoekopdracht geeft namelijk artikelen waarin “femicide” of “feminicide” wordt benoemd. De tweede zoekopdracht sluit deze term juist uit. Hierdoor kan er geen overlap zijn in de artikelen.

In tabel 3 en 4 kan worden afgelezen dat de twee zoekopdrachten voorafgaande aan de inclusiecriteria een resultaat hadden van 998 documenten. In tabel 3 kan worden afgelezen dat de eerste zoekopdracht een totaal van 282 krantenartikelen gaf, waarvan 84 artikelen van de Volkskrant (29,79%), 78 artikelen van NRC (27,66%), 44 artikelen van De Telegraaf (15,6%), 42 artikelen van Trouw (14,89%) en 34 artikelen (12,06%) van Nederlands Dagblad. Hieruit blijkt dat de Volkskrant de meeste artikelen heeft voorafgaande aan de inclusiecriteria uit zoekopdracht één.

In tabel 4 kan worden afgelezen dat de tweede zoekopdracht, voorafgaande aan de inclusiecriteria, in totaal 716 krantenartikelen gaf, waarvan 131 artikelen van de Volkskrant (18,3%), 108 artikelen van NRC (15,08%), 238 artikelen van De Telegraaf (33,24%), 112 artikelen (15,64%) van Trouw en 127 artikelen (17,74%) van Nederlands Dagblad. Hieruit blijkt dat De Telegraaf de meeste artikelen heeft voorafgaande aan de inclusiecriteria uit zoekopdracht twee.

Tabel 3*Aantal Artikelen per Krant voor Zoekopdracht 1 Voorafgaande aan de Inclusiecriteria*

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
de Volkskrant	0	0	4	8	9	12	27	24	84
NRC	0	1	5	4	11	12	16	29	78
De Telegraaf	0	0	1	0	4	4	7	28	44
Trouw	0	1	1	1	5	3	12	19	42
Nederlands Dagblad	1	1	0	3	6	4	9	10	34
Totaal	1	3	11	16	35	35	71	110	282

Tabel 4*Aantal Artikelen per Krant voor Zoekopdracht 2 Voorafgaande aan de Inclusiecriteria*

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
de Volkskrant	15	20	24	9	21	11	15	16	131
NRC	18	20	16	10	8	17	8	11	108
De Telegraaf	38	29	40	20	24	25	30	32	238
Trouw	18	14	21	9	14	16	9	11	112
Nederlands Dagblad	16	16	35	7	14	14	13	12	127
Totaal	105	99	136	55	81	83	75	82	716

Om een dataset te verkrijgen met voldoende krantenartikelen is een verkennende beoordeling uitgevoerd aan de hand van de inclusiecriteria. Hieruit is gekeken hoeveel artikelen uitvallen per zoekopdracht. Met het percentage artikelen dat uitvalt is vervolgens bepaald of er een eventuele steekproef genomen moest worden.

Voor de test-beoordeling zijn bij zoekopdracht één de eerste 60 artikelen van alle kranten uit de jaren 2020, 2021 en 2022 beoordeeld. Voor zoekopdracht twee zijn 48 artikelen uit 2021 en 2022 van alle kranten beoordeeld. Tijdens deze verkennende beoordeling werden de zoektermen “film” en “serie” nog niet uitgesloten zoals in de uiteindelijke zoekopdracht is gedaan. Hierdoor lag het percentage irrelevante artikelen hoger. Het uiteindelijke percentage uitval is minder hoog uitgevallen omdat de zoektermen “film” en “serie” vervolgens zijn uitgesloten. Bij zoekopdracht één is een dubbel artikel voorgekomen, hierdoor zijn uiteindelijk in totaal 59 krantenartikelen getest. Uit deze test-beoordeling bleken elf van de 59 artikelen (22,9%) te voldoen aan de inclusiecriteria. Bij zoekopdracht twee kwamen twee artikelen dubbel voor, waardoor het totaal op 46 artikelen uitkwam. Zestien van de 46 artikelen (23,9%) voldeden hierbij aan de inclusiecriteria. Aan de hand van deze criteria is beoordeeld dat er geen steekproef nodig was.

Alle 998 krantenartikelen uit zoekopdracht één en twee, zijn vervolgens gelezen en tekstueel beoordeeld op basis van de vier inclusiecriteria. Bij beide zoekopdrachten kwam een aantal artikelen dubbel voor, deze zijn één keer gecodeerd. Zoekopdracht één omvat voorafgaande aan de inclusiecriteria 282 artikelen en na de beoordeling 69 artikelen. Zoekopdracht twee bestaat, voorafgaande aan de inclusiecriteria uit 716 artikelen en na beoordeling, uit 102 artikelen. Zodoende bestaat de uiteindelijke dataset, oftewel de combinatie van de zoekopdrachten, uit 171 krantenartikelen. Dit betekent dat 82,9% van de artikelen is uitgevallen na de beoordeling van de inclusiecriteria.

Operationalisatie

Om systematisch te meten welke frames voorkomen in de krantenartikelen is het belangrijk om de verschillende intimate femicide frames te operationaliseren. De verschillende frames en type weergaven uit het theoretisch kader bieden hiervoor de basis. In deze paragraaf worden de verschillende frames geoperationaliseerd. Dit is gedaan aan de hand van de volgorde van het

codeboek in bijlage één. Dit zijn de categorieën *erkenning van intimate femicide; narratief van schuld; overige frames*. Hierbij wordt eerst uitgelegd uit welke frames en type weergave binnen de categorie bestaan, vervolgens wordt verklaard hoe ze worden gedefinieerd, en tot slot hoe ze kunnen worden herkend.

Erkenning van intimate femicide

Zoals benoemd in het theoretisch kader zijn er twee manieren van weergave van de moord op een vrouw, namelijk de individuele en structurele weergave. De individuele weergave biedt de focus op het afwijkende gedrag van de dader of het slachtoffer, waarbij de moord wordt gerechtvaardigd. Hierdoor blijft de sociale en maatschappelijke context van de moord onderbelicht en is er geen erkenning van intimate femicide. De structurele weergave besteedt daarentegen aandacht aan de maatschappelijke systemen en verbanden van de moord op een vrouw. Zodoende wordt erkend dat de moord op de vrouw deel uitmaakt van een breder structureel fenomeen, namelijk intimate femicide (Karlsson et al., 2020). In tabel 5 zijn de verschillende weergaven per zoekopdracht gevisualiseerd. In deze tabel kan ook de ontkoppelde weergave worden afgelezen. Deze weergave wordt na de uitleg van de individuele – en structurele weergave nader verklaard.

Een individuele weergave kan worden herkend doordat de nadruk ligt op het afwijkende gedrag van de dader of het slachtoffer, waarbij gezocht wordt naar verklaringen. Daarnaast worden de positieve karakteristieken van de dader benadrukt waarmee de moord wordt gerechtvaardigd. Een structurele weergave kan worden herkend wanneer aspecten aan bod komen in de berichtgeving zoals: deskundig commentaar, statistische gegevens of contactinformatie van hulporganisaties voor vrouwen die slachtoffer zijn van geweld (Karlsson et al., 2020).

Zoals omschreven geeft de eerste zoekopdracht alleen artikelen waarin de term “femicide” of “feminicide” voorkomt. Zodoende kan een structurele weergave in deze artikelen

voorkomen doordat er een verband wordt getrokken tussen de omschreven femicide-zaak en het fenomeen femicide. Het is ook mogelijk dat een individuele weergave voorkomt in artikelen uit de eerste zoekopdracht, ondanks dat “femicide” of “feminicide” voorkomt in de tekst. Een individuele weergave kan in deze teksten voorkomen wanneer één van deze termen wel wordt benoemd, maar niet verder wordt uitgelegd.

Bij de tweede zoekopdracht, waarin “femicide” en “feminicide” niet voorkomen, kan er sprake zijn van een individuele weergave wanneer femicide-zaken niet in verband worden gebracht met het bredere maatschappelijke probleem. De structurele weergave kan niet voorkomen omdat een vereiste van deze weergave is dat één van de termen wordt verbonden met de intimate femicide-zaak. Tijdens de analyse is gebleken dat er krantenartikelen uit zoekopdracht twee voorkomen waarin wel een verbinding wordt gelegd met het bredere maatschappelijke probleem van intimate femicide, maar gezien deze artikelen nooit “femicide” of “feminicide” benoemen voldoet dit niet aan de structurele weergave. Zodoende is een nieuwe weergave opgesteld, namelijk de ontkoppelde weergave. Deze weergave is zodoende gecodeerd wanneer er wel verbinding wordt gemaakt met het bredere maatschappelijke probleem van intimate femicide, maar geen van de termen eraan koppelen, aangezien ze uit zoekopdracht twee volgen. De ontkoppelde weergave kan alleen voorkomen bij zoekopdracht twee.

Tabel 5*Soorten Weergave per Zoekopdracht*

	Individuele weergave	Structurele weergave	Ontkoppelde weergave
Zoekopdracht 1	Geen maatschappelijke context, femicide is wel benoemd maar onvoldoende uitgelegd	Er wordt maatschappelijke context geboden en de term “femicide” of “femincide” wordt benoemd	-
Zoekopdracht 2	Geen maatschappelijke context, femicide is niet benoemd.	-	Er wordt maatschappelijke context geboden, maar de term “femicide” of “femincide” komt niet voor

Noot. Zoekopdracht 1: artikelen inclusief “femicide” of “femincide”, zoekopdracht 2: artikelen exclusief “femicide” of “femincide”.

De individuele weergave is als volgt geoperationaliseerd: een intimate femicide incident die niet in verband wordt gebracht met intimate femicide; er wordt benoemd dat er mogelijk een verband is tussen het intimate femicide incident en intimate femicide, maar dit wordt niet verder uitgelegd; femicide wordt wel benoemd maar niet verder uitgelegd. De individuele weergave kan worden herkend aan: nadruk op afwijkend gedrag van de dader of het slachtoffer; zoeken naar verklaringen voor de moord; positieve karakteristieken van de dader worden benadrukt waardoor de moord wordt gerechtvaardigd.

De structurele weergave is als volgt geoperationaliseerd: intimate femicide wordt benoemd en in verband gebracht met één of meerdere specifieke cases. Deze weergave kan worden herkend aan: deskundig commentaar; statistische gegevens of contact informatie van hulporganisaties voor vrouwen die slachtoffer zijn van geweld.

De ontkoppelde weergave is geoperationaliseerd als: er wordt een verbinding gelegd met intimate femicide als een breder maatschappelijk fenomeen, maar de term wordt niet

genoemd. Deze weergave kan worden herkend aan: gebruik van een andere term zoals “vrouwenmoord”, grotere patronen van de moord worden benoemd zoals seksisme.

Narratief van schuld

Naast de drie type weergaven kunnen drie frames herkend worden binnen het narratief van schuld. Ten eerste presenteert het sensationalism frame de moord op een vrouw als een zeldzaam geval. De moord wordt bestempeld als een tragedie die niemand had kunnen zien aankomen en het wordt gebruikt voor sensatie met lugubere details (Aldrete, 2024). Ten tweede legt het victim blaming frame de schuld en aandacht bij het slachtoffer. Voorbeelden van deze schuld zijn: passiviteit, gebrek aan autonomie of gevoeligheid voor geweld en het overtreden van sociale normen van genderstereotypes zoals het hebben van contact met een andere man (Aldrete, 2024; Gillespie et al., 2013). Ten derde krijgt, binnen het perpetrator justification frame, de dader geen schuld van de moord. Hij wordt vrij gepleit van schuld of de verantwoordelijkheid wordt teniet gedaan. De verantwoordelijkheid wordt afgedaan waarbij redenen worden gezocht waarom de dader de vrouw zou hebben vermoord. Dit frame is een vorm van indirecte victim blaming, gezien de dader niet wordt beschouwd als schuldige (Aldrete, 2024; Bullock & Cubert, 2002).

Allereerst is het sensationalism frame geoperationaliseerd als: de moord is een tragedie die niemand zag aankomen. Dit frame kan worden herkend aan: lugubere details; sensatie gebruik; niemand zag het aankomen; tragedie; een zeldzaam geval (Aldrete, 2024). Ten tweede is het victim blaming frame geoperationaliseerd als: het slachtoffer had anders moeten handelen om te voorkomen dat ze werd vermoord. Dit frame kan worden herkend aan: passiviteit van het slachtoffer; gebrek aan autonomie of gevoeligheid voor geweld bij het slachtoffer; het overtreden van sociale normen van genderstereotypes door het slachtoffer zoals het hebben van contact met een andere man (Aldrete, 2024; Gillespie et al., 2013). Ten derde is het perpetrator justification frame geoperationaliseerd als: de dader wordt vrij gepleit van schuld of de

verantwoordelijkheid wordt teniet gedaan. Dit frame kan herkend worden aan: de vrouw maakte de dader tot slachtoffer door bijvoorbeeld jaloezie, ontrouw of de eer van de dader; de dader is niet verantwoordelijk door andere factoren zoals alcoholisme, economische – of psychologische problemen en stress (Aldrete, 2024; Bullock & Cubert, 2002).

De drie frames voor het narratief van schuld kunnen samen voorkomen in een krantenartikel. Er is zodoende niet gecodeerd op dominantie. Indien meerdere frames voorkomen in een tekst worden ze allemaal gecodeerd. Wanneer geen van de frames voorkomen dan wordt dit ook gecodeerd.

Tijdens de analyse is er een frame opgesteld en toegevoegd aan de categorie *narratief van schuld*. Het frame dat aan deze categorie is toegevoegd is het *perpetrator frame*. Dit frame is geoperationaliseerd als: de dader wordt benoemd als schuldige aan de moord. Het perpetrator frame kan worden herkend aan: de dader is schuldig aan de moord; de verantwoordelijkheid van de moord ligt bij de dader.

Overige frames

Naast de frames binnen het narratief van schuld en de type weergave zijn er twee overige frames vooraf geïdentificeerd uit de theorie. Naast deze twee frames is een nieuw frame toegevoegd aan deze categorie, namelijk het *authorities frame*. Het overzicht van deze onderzochte frames is gevisualiseerd in tabel 6.

Ten eerste is het authorities frame geoperationaliseerd als: autoriteiten zijn nalatig geweest waardoor de moord mogelijk was. Dit frame is te herkennen aan: de overheid of politie heeft niet gehandeld, ze zijn nalatig geweest, er waren aanwijzingen van geweld.

Ten tweede is het police frame geoperationaliseerd als: de moord wordt gepresenteerd aan de hand van objectieve feiten (Bullock & Cubert, 2002). Dit frame kan worden herkend aan: objectieve feiten; complexiteit wordt buiten beschouwing gelaten; het is een probleem tussen de betrokkenen; ontbreken benoemen van maatschappelijk probleem.

Ten derde is het common-place frame geoperationaliseerd als: de moord wordt genormaliseerd tot een alledaagse moord (Gillespie et al., 2013). Dit frame kan worden herkend aan: het is ‘gewoon weer’ een moord.

De twee overige frames kunnen net als de frames narratief van schuld tegelijk voorkomen in een krantenartikel. Er is zodoende niet gecodeerd op dominantie. Indien beide frames voorkomen in een tekst, worden ze allebei gecodeerd. Wanneer geen van de frames voorkomen dan wordt dit ook gecodeerd.

Tabel 6

Overzicht van Onderzochte Frames

Erkenning van intimate femicide	Narratief van schuld	Overige frames
Individuele weergave (Karlsson et al., 2020)	Sensationalism frame (Aldrete, 2024)	Common-place frame (Gillespie et al., 2013)
Structurele weergave (Karlsson et al., 2020)	Victim blaming frame (Aldrete, 2024)	Police frame (Bullock & Cubert, 2002)
Ontkoppelde weergave	Perpetrator justification frame (Aldrete, 2024; Papa et al., 2024)	Authorities frame
	Perpetrator frame	

Data analyse

De dataset is gecodeerd per krantenartikel aan de hand van het opgestelde codeboek uit bijlage één. Allereerst heeft elk artikel een eigen ID-nummer om toekomstige ordening of reconstructie te kunnen realiseren. Vervolgens worden de datum van publicatie, de naam van de krant en de titel van het krantenartikel benoemd. Daaropvolgend is vermeld of het artikel voldoet aan de inclusiecriteria. Indien een artikel niet voldoet, is deze niet verder gecodeerd. Hierna is gecodeerd op het niveau van type weergave, waarbij is aangegeven of er sprake is van een

individuele -, structurele – of ontkoppelde weergave. Zoals aangegeven kunnen de weergaven niet gelijktijdig voorkomen. Tot slot zijn de frames per categorie weergegeven, zoals weergegeven in tabel 6. Het is daarbij belangrijk om op te merken dat er meerdere frames naast elkaar gebruikt kunnen worden in een artikel.

Limitaties & betrouwbaarheid

In deze paragraaf wordt onderbouwd wat de mate van validiteit en betrouwbaarheid van het uitgevoerde onderzoek zijn. De validiteit wordt beoordeeld aan de hand van de *interne* en *externe validiteit*. Interne validiteit geeft aan in hoeverre een instrument daadwerkelijk meet wat het beoogt te meten op basis van theorie. Dit zegt iets over de kwaliteit van de methode, dataverzameling en analyse. Externe validiteit verwijst naar de mate waarop de onderzoeksresultaten gegeneraliseerd kunnen worden buiten het onderzoek. Indien een onderzoek extern valide is, kunnen de uitkomsten gegeneraliseerd worden naar een bredere groep (Clark et al., 2021, pp. 40-41). Allereerst worden de verschillende limitaties van het onderzoek verklaard. Ten tweede wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek besproken aan de hand van verschillende aspecten.

Limitaties

De eerste limitatie van het onderzoek is dat er geen lange termijn veranderingen in kaart gebracht kunnen worden. De tijdspanne van zeven jaar biedt de ruimte om een verloop te kunnen analyseren, maar er kunnen geen conclusies worden gedaan over trends op de langere termijn.

De tweede limitatie van het onderzoek is dat een framing analyse interpretatief is. Hierdoor is er een kleine kans op subjectiviteit. Deze subjectiviteit kan een risico zijn voor de interne validiteit. De dataverzameling steunt namelijk op de perceptie van de onderzoeker, gezien deze uiteindelijk bepaalt of een frame voorkomt in een artikel. Er is rekening gehouden met deze limitatie doordat de geanalyseerde frames deductief zijn, oftewel vooraf opgesteld aan

de hand van bestaande theorieën. Op deze manier is de subjectiviteit van het onderzoek ingeperkt (van Gorp, 2010, pp. 10-11).

De derde limitatie van het onderzoek is dat er twee frames en één weergave inductief zijn opgesteld, namelijk tijdens de analyse. Hierdoor is een subjectieve interpretatie mogelijk. Ondanks deze subjectiviteit is de betrouwbaarheid van het onderzoek gewaarborgd doordat het coderingsproces en de definitie van de inductieve frames transparant en systematisch zijn uitgevoerd. Dit verkleint de kans op willekeurige interpretaties en draagt bij aan de consistentie van het onderzoek.

Betrouwbaarheid

Er is een grote mate van betrouwbaarheid van het onderzoek doordat de interne validiteit in grote mate is gewaarborgd. De interne validiteit is gewaarborgd door verschillende aspecten. Ten eerste zorgt de deductieve aard van het systematisch coderen, aan de hand van een vooraf opgesteld codeboek, voor een grote mate van interne validiteit. Het vooraf opgestelde codeboek, met heldere definities en voorbeelden van de gebruikte frames en type weergaven op basis van bestaande framingtheorieën, zorgt ervoor dat er geen ruimte is voor willekeurige interpretaties tijdens de codering van de data. Hierdoor kan worden gesteld dat de bevindingen uit de data-analyse voortkomen uit de data zelf en niet uit inconsistente interpretaties. Daarnaast draagt het gebruik van het codeboek en de vooraf opgestelde definities, bij aan de replicerbaarheid van het onderzoek. Zo kan dezelfde codering worden toegepast op vergelijkbare data, gezien de gebruikte codes duidelijk zijn omschreven (Clark et al., 2021, pp. 40-41; van Gorp, 2010, pp. 19-20).

Ten tweede dragen de vooraf opgestelde inclusiecriteria en zoektermen, gebaseerd op bestaande literatuur, bij aan een hoge mate van betrouwbaarheid door de interne validiteit. De inclusiecriteria maken het selectieproces van de data namelijk systematisch en transparant, doordat vooraf duidelijk is vastgelegd welke krantenartikelen worden meegenomen in de data-

analyse. Hierdoor wordt de kans op willekeurige keuzes geminimaliseerd, en is het selectieproces van de krantenartikelen consistent en repliceerbaar. Daarnaast zorgen de geformuleerde zoektermen, met name door de verkennende zoekopdracht vooraf, ervoor dat de krantenartikelen op een gerichte manier zijn verzameld.

Ten derde wordt de betrouwbaarheid ook versterkt door de inductieve aard van het onderzoek, op basis van de interne validiteit. Doordat er ruimte is voor het herkennen van nieuwe frames, wordt voorkomen dat nieuwe relevante patronen over het hoofd worden gezien. Hierdoor is het onderzoek niet alleen systematisch, dankzij de deductieve aard van het onderzoek, maar ook responsief.

Ten vierde wordt de betrouwbaarheid versterkt doordat de externe validiteit wordt versterkt door de gehanteerde tijdspanne en analyse van vijf kranten. De analyse van vijf verschillende kranten over een periode van zeven jaar, zorgt ervoor dat er een beeld kan worden gevormd van de framing van intimate femicide over meerdere jaren en kranten. De langere tijdspanne draagt bij aan de betrouwbaarheid, doordat de analyse hierdoor minder afhankelijk is van uitzonderlijke gebeurtenissen. Door krantenartikelen van verschillende kranten in een periode van zeven jaar te analyseren, ontstaat een genuanceerd beeld van de framing van intimate femicide in verschillende kranten. Dit versterkt de externe validiteit, doordat er over meerdere jaren consistente patronen kunnen worden geïdentificeerd, die gegeneraliseerd kunnen worden naar vergelijkbare contexten.

De opzet van het onderzoek, zoals uiteengezet in dit methodologisch kader, dient als basis voor de data-analyse. In het volgende hoofdstuk worden de resultaten van de analyse gepresenteerd.

Resultaten en analyse

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd die volgen uit de dataset. Dit wordt geanalyseerd aan de hand van de twee oriëntatie-spectra, namelijk de politieke oriëntatie van de Volkskrant, NRC en De Telegraaf en de theologische oriëntatie van Trouw en Nederlands Dagblad, aan de hand van grafieken en tabellen. De twee spectra worden geanalyseerd door de kranten met elkaar te vergelijken per categorie van frames, namelijk: *erkenning van intimate femicide*, *narratief van schuld* en *overige frames*. Binnen deze categorieën bestaan verschillen frames, deze worden in de analyse nader geduid. De codering van de artikelen in de dataset is tevens uitgevoerd aan de hand van deze categorieën. In dit hoofdstuk zal allereerst inzicht worden gegeven in het aantal artikelen dat, per krant, voldoet aan de inclusiecriteria en zodoende zijn gecodeerd. Dit wordt gevisualiseerd aan de hand van het cirkeldiagram in figuur 1. Ten tweede wordt het politiek spectrum geanalyseerd, per categorie van frames. Ten derde wordt het theologisch spectrum op dezelfde manier geanalyseerd. Ten vierde worden de twee spectra met elkaar vergeleken om een volledig overzicht te vormen van de manier waarop de vijf kranten intimate femicide framen.

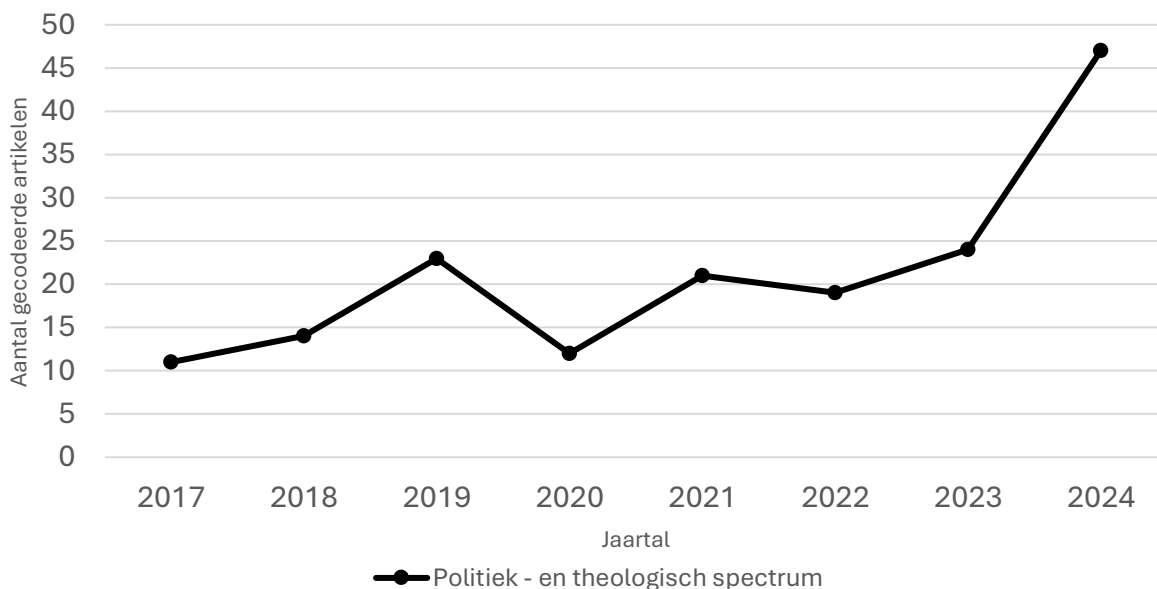
De twee subvragen van het onderzoek staan centraal in de analyse, dit zijn: *hoe verschillen de kranten de Volkskrant, NRC en De Telegraaf, die politiek verschillende georiënteerd zijn, in de framing van intimate femicide?; hoe verschillen Trouw en Nederlands Dagblad, die theologie verschillend georiënteerd zijn, in de framing van intimate femicide?* De antwoorden op de subvragen bieden een gestructureerde analyse om in de conclusie een antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag: *op welke manier framen de kranten de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands Dagblad intimate femicide, en hoe verschillen ze hierin?*

Oriëntatie politiek – en theologisch spectrum

Allereerst is het belangrijk om het totaal aantal gecodeerde artikelen van de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands Dagblad te visualiseren om overzicht te hebben van de totale verhoudingen tussen de kranten. In figuur 1 kan worden afgelezen dat het totaal aantal gecodeerde artikelen van het politiek – en theologisch spectrum samen is toegenomen in de geanalyseerde periode. In totaal zijn er 171 gecodeerde artikelen. In 2017 zijn er elf artikelen gecodeerd en in 2024 was er een uitschieter van 47 gecodeerde artikelen. Dit geeft aan dat er over de tijd heen meer aandacht is gekomen voor femicide-zaken.

Figuur 1

Totaal Aantal Gecodeerde Artikelen op Politiek - en Theologisch Spectrum (2017-2024)

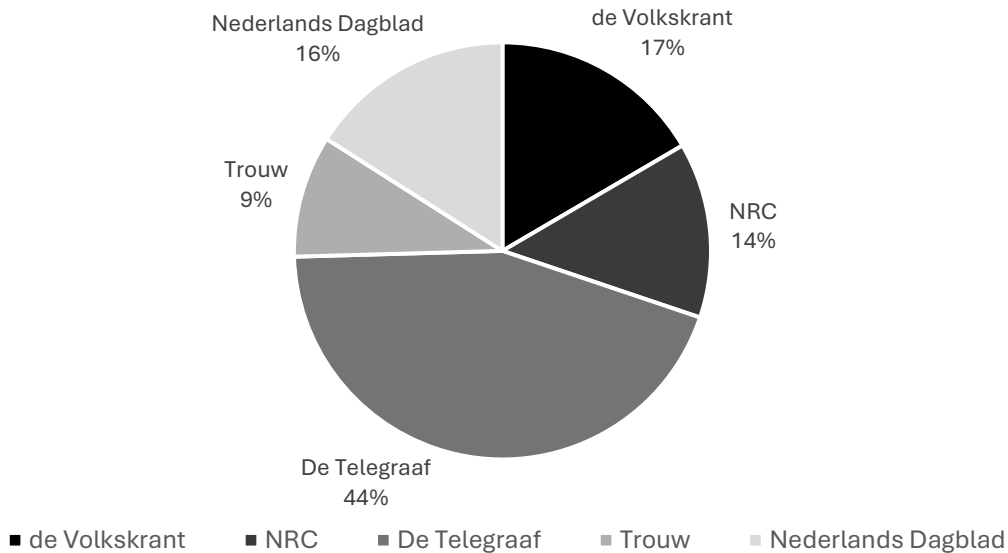

Het is tevens belangrijk om de verhoudingen tussen de totaal aantal gecodeerde artikelen per krant te visualiseren. In figuur 2 kan worden afgelezen dat De Telegraaf, met 75 artikelen (44%), het grootste aandeel gecodeerde artikelen omvat van de vijf gecodeerde kranten. Trouw heeft met 16 artikelen (9%) het laagste aantal gecodeerde artikelen. Daartussen liggen NRC met 25 artikelen (15%), Nederlands Dagblad met 27 artikelen (16%) en de Volkskrant met 28

artikelen (16%). NRC, Nederlands Dagblad en de Volkskrant zijn zodoende vergelijkbaar in de hoeveelheid artikelen omtrent vrouwenmoord.

Figuur 2

Percentage Gecodeerde Artikelen per Krant (2017-2024)

Politiek spectrum

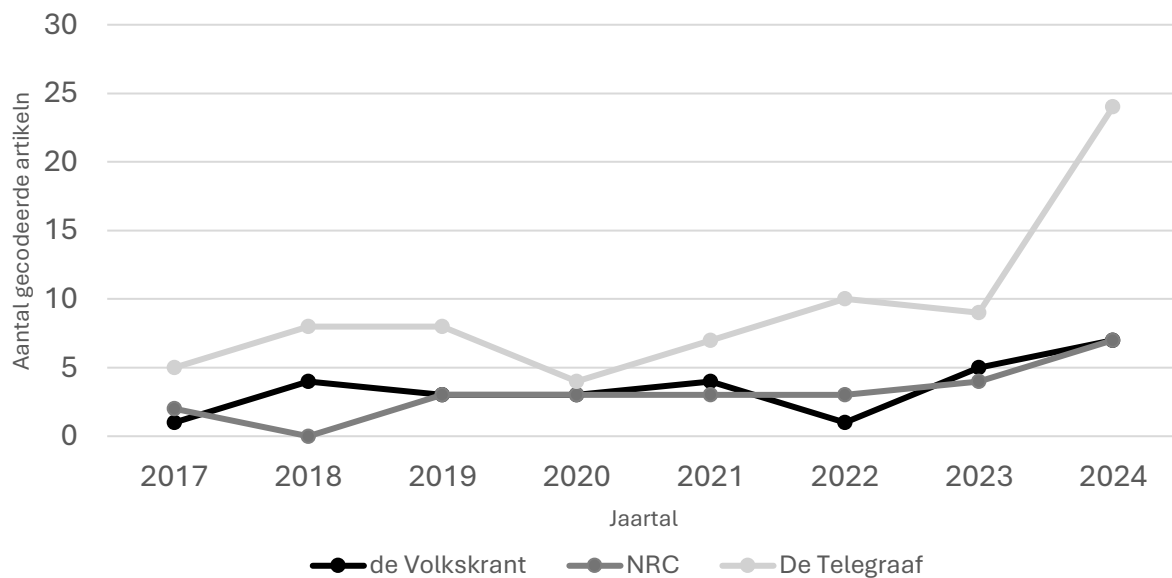
In deze paragraaf wordt het politiek spectrum geanalyseerd op verschillende niveaus. Het politiek spectrum omvat zoals benoemd de Volkskrant, NRC en De Telegraaf. Allereerst wordt een algemeen overzicht geboden van het totaal aantal gecodeerde artikelen op het politiek spectrum. Ten tweede worden de verhoudingen van de twee zoekopdrachten vergeleken per krant. Ten derde wordt de erkenning van intieme femicide geanalyseerd. Ten vierde worden de frames van het narratief van schuld vergeleken per krant. Ten vijfde worden de overige frames vergeleken per krant op het politiek spectrum. De vier sub-paragrafen bieden samen een grondige analyse van het politiek spectrum.

Algemeen overzicht

In figuur 3 kan worden afgelezen dat de berichtgeving over intieme femicide in kranten op het politiek spectrum in de loop van de tijd vrijwel niet is toegenomen in de geanalyseerde periode. Dit is met uitzondering van de uitschieter van De Telegraaf 2024 met 24 artikelen en de uitschieter van de Volkskrant en NRC met zeven artikelen. Daarnaast kan worden afgelezen dat De Telegraaf elk jaar meer artikelen heeft gepubliceerd over intieme femicide dan de twee andere kranten. Met name in 2022 ligt het totaal aantal gecodeerde artikelen van De Telegraaf met tien artikelen, hoger dan de aantallen van de Volkskrant met één artikel, en NRC met drie artikelen. Tevens is het opvallend dat NRC in 2018 nul gecodeerde artikelen heeft.

Figuur 3

Totaal Aantal Gecodeerde Artikelen per Jaar op Politiek Spectrum (2017-2024)

Analyse zoekopdrachten

De dataset is opgebouwd uit twee zoekopdrachten. In de artikelen uit de eerste zoekopdracht komt de term “femicide” of “feminicide” voor, en in de artikelen uit de tweede zoekopdracht komen deze niet voor. De artikelen uit de tweede zoekopdracht gaan weliswaar over

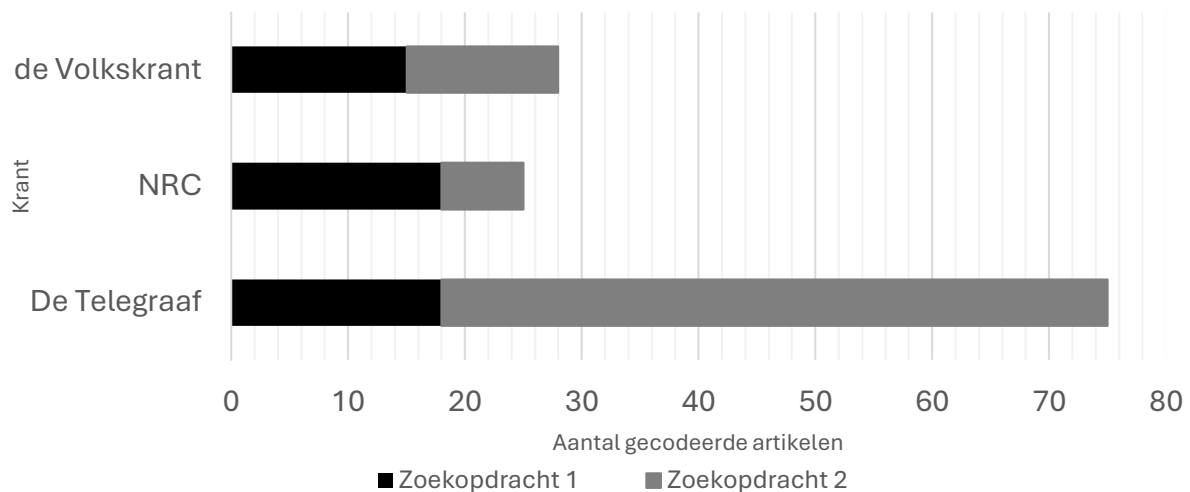
vrouwenmoord, maar de termen “femicide” of “feminicide” worden niet gebruikt in de krantenartikelen. De twee zoekopdrachten maken zodoende duidelijk hoe vaak artikelen over femicide gaan, waarbij “femicide” of “feminicide” wel of niet wordt benoemd. De verhoudingen van de aantallen gecodeerde artikelen bij de twee zoekopdrachten per krant zijn zodoende interessant voor de analyse. Deze verhoudingen worden weergegeven voor het politiek spectrum in figuur 4.

Uit figuur 4 kan worden afgelezen dat alle kranten op het politiek spectrum ongeveer hetzelfde aantal artikelen uit zoekopdracht één heeft. Dit zijn bij De Telegraaf en NRC achttien artikelen en bij de Volkskrant vijftien. Daarnaast kan worden afgelezen dat NRC zeven gecodeerde artikelen uit zoekopdracht twee heeft. Dit betekent dat 28% van de totaal gecodeerde artikelen bij NRC wel over intimate femicide gaan, maar het niet benoemen als “femicide” of “feminicide”. Bij de Volkskrant zijn er dertien artikelen gecodeerd uit zoekopdracht twee, wat betekent dat in ongeveer 46% van de totaal gecodeerde artikelen van de Volkskrant intimate femicide niet wordt benoemd. De Telegraaf heeft aanzienlijk meer gecodeerde artikelen uit de tweede zoekopdracht. De Telegraaf heeft namelijk 57 artikelen gepubliceerd over partnerdoding, zonder “femicide” of “feminicide” te benoemen. Dit betekent dat De Telegraaf in 76% van de totaal gecodeerde artikelen het bredere fenomeen van partnerdoding, intimate femicide, niet wordt omschreven. Zodoende is er een groot gebrek aan erkenning van intimate femicide bij De Telegraaf. De manier waarop intimate femicide wordt geportretteerd in nieuwsmedia beïnvloedt, zoals benoemd, de maatschappelijke urgentie (Papa et al., 2024). Een gebrek aan erkenning zorgt ervoor dat femicide-zaken worden gereduceerd tot individuele incidenten, wat de maatschappelijke urgentie van het probleem ondermijnt. Kranten, zoals De Telegraaf, zijn cruciaal voor de vorming van het publieke beeld op femicide en kunnen bestaande verhoudingen in stand houden door geen maatschappelijk kader te bieden bij intimate femicide incidenten (Pröll & Magin, 2022). Zodoende kan worden opgemerkt dat

De Telegraaf met 76% in een aanzienlijk groter deel van de artikelen femicide of feminicide niet benoemt, tegenover 28% van NRC en 46% van de Volkskrant.

Figuur 4

Aantal Gecodeerde Artikelen per Zoekopdracht voor Politiek Spectrum (2017-2024)

Noot. Zoekopdracht 1: artikelen inclusief “femicide” of “femincide”, zoekopdracht 2: artikelen exclusief “femicide” of “femincide”.

Analyse erkenning van intimate femicide

In deze sub-paragraaf wordt de erkenning van intimate femicide in kranten op het politiek spectrum geanalyseerd. Dit wordt gedaan aan de hand van een gestapelde staafdiagram, grafieken en een tabel. Allereerst worden de verschillende weergaven gedefinieerd. Ten tweede worden de verhoudingen van de weergaven op het politiek spectrum weergegeven. Ten derde worden de type weergaven per jaar geanalyseerd per krant. Ten vierde worden de frames toegelicht met voorbeelden van voorkomen in krantenartikelen. Ten vijfde worden de type weergaven uit zoekopdracht één geanalyseerd per krant.

Zoals gedefinieerd in het methodologisch kader zijn er drie manieren van weergave van de moord op een vrouw. De individuele weergave erkent geen bredere sociale en maatschappelijke context van de moord, door verklaringen te zoeken voor het gedrag van de

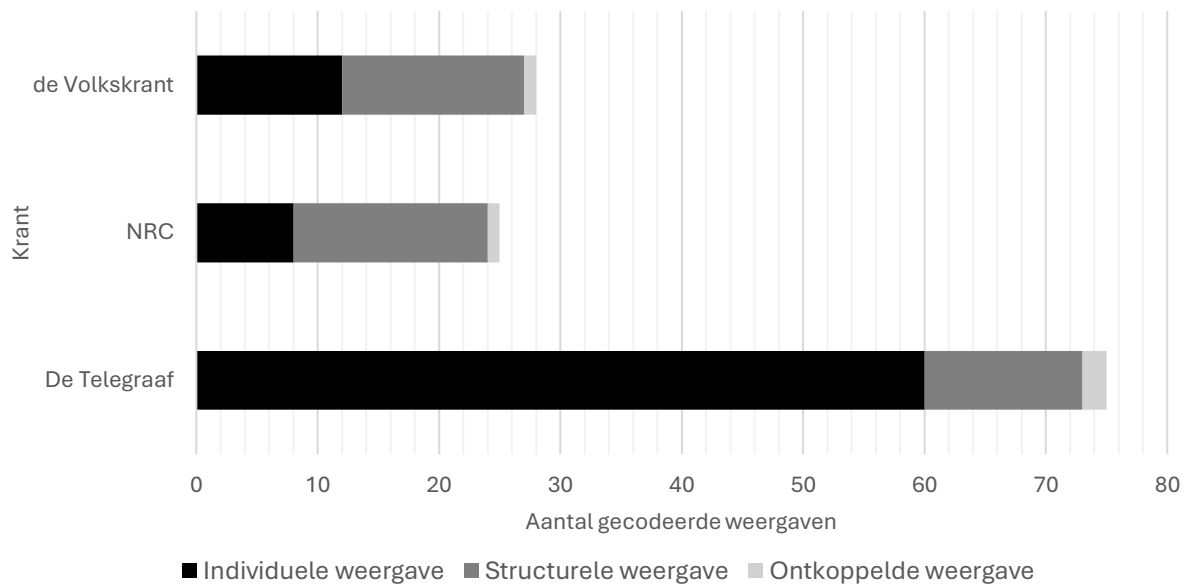
dader of het slachtoffer. De individuele weergave kan voorkomen wanneer het artikel wel “femicide” of “feminicide” benoemt, maar dit niet of onjuist uitlegt. De structurele weergave besteedt daarentegen wel aandacht aan de maatschappelijke systemen en verbanden van de moord op een vrouw. Zo wordt erkend dat de moord op een vrouw deel uitmaakt van een breder structureel fenomeen, namelijk intimate femicide (Karlsson et al., 2020). De ontkoppelde weergave benoemt de term “femicide” of “feminicide” niet, maar brengt de femicide-zaak wel in verband met het bredere maatschappelijke fenomeen. Deze weergave komt zodoende alleen voor bij artikelen uit zoekopdracht één, gezien hierin de term “femicide” of “feminicide” wordt benoemd.

In figuur 5 worden de verhoudingen van de type weergaven per krant tussen 2017 en 2024 weergegeven. Opvallend is dat De Telegraaf met 80%, voornamelijk artikelen heeft met een individuele weergave, namelijk bij 60 van de 75 artikelen. Het percentage individuele weergaven ten opzichte van het totaal aantal gecodeerde artikelen, ligt bij NRC op ongeveer 32% en bij de Volkskrant op ongeveer 43%. De percentages van NRC en de Volkskrant liggen zodoende een stuk lager. NRC gebruikt naar verhouding voornamelijk de structurele weergave, met ongeveer 64%, evenals de Volkskrant, met ongeveer 54%. De Volkskrant en NRC hanteren zodoende vaker een structurele weergave dan een individuele weergave, en plaatsen dus regelmatig de femicide-zaken in een breder perspectief. Waarentegen De Telegraaf in 17% van de artikelen een structurele weergave hanteert, en zodoende geen maatschappelijk perspectief biedt bij femicide-zaken.

Bij alle kranten op het politiek spectrum komt de “ontkoppelde weergave” voor. In figuur 5 kan worden afgelezen dat de ontkoppelde weergave naar verhouding met de individuele – en structurele weergaven geen aanzienlijk groot deel is. Bij De Telegraaf komt dit twee keer voor, en bij de Volkskrant en NRC één keer. Een voorbeeld van het voorkomen van de ontkoppelde weergave in de krantenartikelen wordt nader geduïd in deze paragraaf.

Figuur 5

Aantal Gecodeerde Weergaven per Krant op Politiek Spectrum (2017-2024)

Noot. Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context, structurele weergave: erkennen maatschappelijke context, ontkoppelde weergave: erkennen maatschappelijke context en ontbreken “femicide” of “femincide”.

In tabel 7 zijn de verschillende weergaven voor de kranten op het politiek spectrum weergegeven per jaar. In figuur 6 en 7 zijn dezelfde waardes gevisualiseerd. Figuur 6 weergeeft het aantal gecodeerde individuele weergaven per krant op het politiek spectrum per jaar in een grafiek, en figuur 7 weergeeft het aantal gecodeerde structurele weergaven per krant op het politiek spectrum per jaar in een grafiek.

Allereerst is het opvallend dat zowel de Volkskrant als NRC in 2017 en 2018 geen gecodeerde artikelen hebben waarin een structurele weergave voorkomt, terwijl er wel artikelen met een individuele weergave zijn gecodeerd. Vanaf 2019 komt de structurele weergave wel elk jaar voor bij de Volkskrant en NRC. De Telegraaf heeft voor het eerst gecodeerde artikelen met een structurele weergave in 2022, terwijl er al 32 artikelen zijn gepubliceerd met een individuele weergave tussen 2017 en 2021. Bij alle kranten is de structurele weergave zodoende

niet direct gebruikt vanaf 2017. Bij De Telegraaf is de structurele weergave echter drie jaar later voor het eerst gebruikt dan bij de Volkskrant en NRC, terwijl De Telegraaf in deze jaren wel vele artikelen heeft gepubliceerd over femicide-zaken middels een individuele weergave. In totaal is de ontkoppelde weergave vier keer voorgekomen op het politiek spectrum, namelijk twee keer bij De Telegraaf, en één keer bij de Volkskrant en NRC.

Tabel 7

Aantal Gecodeerde Weergaven per Krant op Politiek Spectrum (2017-2024)

	Weergaven	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
de Volkskrant	Individueel	1	4	2	0	3	0	1	1	12
	Structureel	0	0	1	3	1	1	4	5	15
	Ontkoppelde weergave	0	0	0	0	0	0	0	1	1
NRC	Individueel	2	0	0	2	1	1	0	2	8
	Structureel	0	0	3	1	2	1	3	6	16
	Ontkoppelde weergave	0	0	0	0	0	1	0	0	1
De Telegraaf	Individueel	5	8	8	4	7	9	8	11	60
	Structureel	0	0	0	0	0	1	1	11	13
	Ontkoppelde weergave	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Totaal	Individueel	8	12	10	6	11	10	9	14	80
	Structureel	0	0	4	4	3	3	8	22	44
	Ontkoppelde weergave	0	0	0	0	0	1	0	3	4

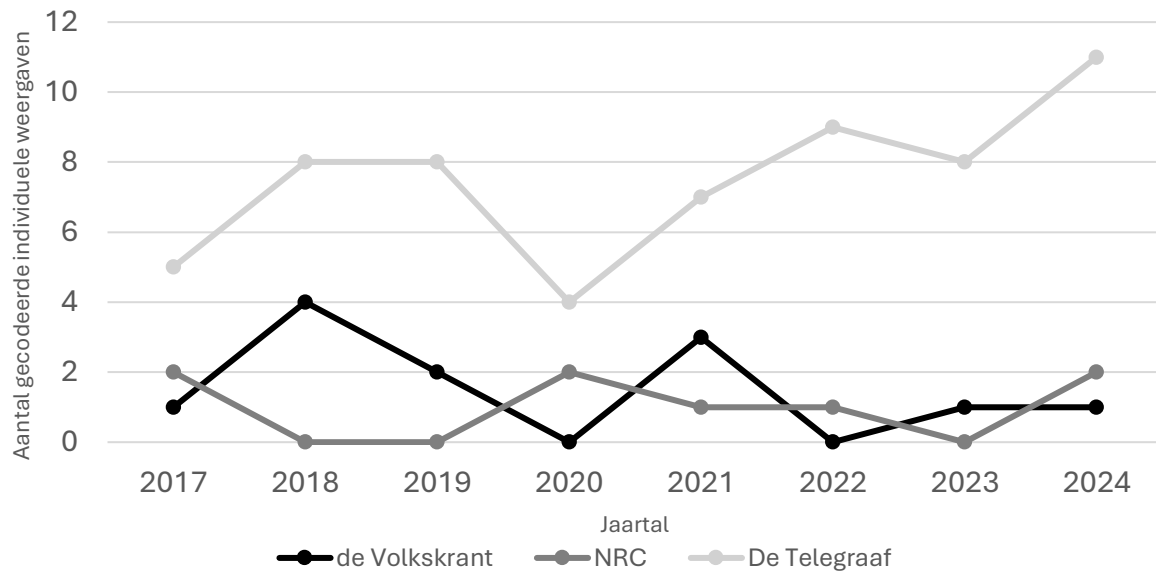
Noot. Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context, structurele weergave: erkennen

maatschappelijke context, ontkoppelde weergave: erkennen maatschappelijke context en ontbreken “femicide”

of “femicide”.

Figuur 6

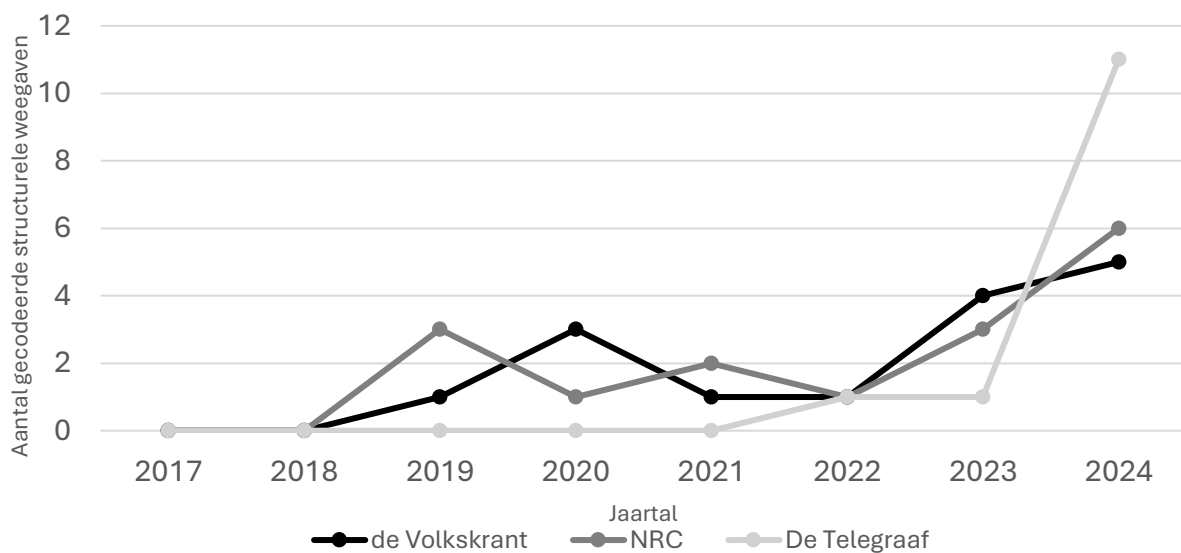
Aantal Gecodeerde Individuele Weergaven per Krant op Politiek Spectrum per Jaar (2017-2024)

Noot: Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context.

Figuur 7

Aantal Gecodeerde Structurele Weergaven per Krant op Politiek Spectrum per Jaar (2017-2024)

Noot. Structurele weergave: erkennen maatschappelijke context.

De individuele weergave wordt getypeerd door de onderbelichting van de brede sociale maatschappelijke context van een moord, door bijvoorbeeld verklaringen te zoeken voor het afwijkende gedrag van de dader (Karlsson et al., 2020). Een typerend voorbeeld van een artikel waarin de individuele weergave voorkomt is van de Volkskrant (Ammelrooy, 2017, p. 28). In dit artikel wordt verklaard waarom Richard Dabate zijn vrouw Connie zou hebben vermoord. Zo wordt geschreven: “De politie vermoedt dat Dabate zijn vrouw heeft vermoord omdat ze een echtscheiding zou overwegen waarbij hij alles zou verliezen. De man had een buitenechtelijke verhouding, die had geleid tot een zwangerschap” (Ammelrooy, 2017, p. 28). Dit citaat laat duidelijk zien hoe de individuele weergave voorkomt. De nadruk ligt namelijk volledig op de persoonlijke omstandigheden van de dader en het slachtoffer en de structurele patronen van intimate femicide worden zodoende onderbelicht. Het benadrukken dat Dabate mogelijk alles zou verliezen zorgt ervoor dat de moord weergegeven wordt als een individueel incident dat voortkomt uit uitzonderlijke en individuele spanningen, in plaats van uit een bredere cultuur van controle en geweld tegen vrouwen. De positie van de dader wordt gebruikt als een verklarende factor om zijn handelen te begrijpen en femicide wordt niet gekoppeld aan de zaak. Hiermee verschuift de aandacht weg van het terugkerende maatschappelijke probleem.

De structurele weergave wordt getypeerd door de verbanden die gelegd worden tussen de moord op een vrouw en het bredere structurele fenomeen intimate femicide (Karlsson et al., 2020). Een typerend voorbeeld van een artikel waarin de structurele weergave voorkomt is van NRC. Dit artikel gaat over de moord in Frankrijk op Stéphanie M. door haar ex-man. Sinds de scheiding werd M. lastiggevallen door haar ex-man: “Hij heeft haar computer gekraakt en pakte op straat een keer haar telefoon af om de berichtjes te lezen” (Vermaas, 2019, p. 12). Vervolgens heeft hij in haar appartementengebouw een flat gehuurd om haar “in de gaten te houden” (Vermaas, 2019, p. 12). M. zou de politie vele malen hebben verteld over haar ex-man, maar niet serieus zijn genomen door hen. De moord wordt direct geplaatst in context van femicide:

“Het geval staat niet op zichzelf” (Vermaas, 2019, p. 12). Daarnaast worden de cijfers uiteengezet van de hoeveelheid vrouwen die in Frankrijk jaarlijks om het leven worden gebracht door hun partner of ex-partner. Dit toont dat de structurele weergave sterk aanwezig is in dit artikel. De beschrijving van het stalken, de controle en intimidatie wordt niet afgedaan als een individuele zaak, maar expliciet verbonden met bredere patronen van intimate femicide. Daarnaast versterken de beschreven statistieken de boodschap dat zaken als deze vaak voorkomen als vorm van geweld tegen vrouwen. Dit maakt niet alleen zichtbaar hoe de zaak van M. past binnen een groter geheel, maar benadrukt ook de maatschappelijke urgentie van het probleem.

Een typerend voorbeeld van een artikel waarin de ontkoppelde weergave voorkomt is van De Telegraaf (Belleman, 2024, p. 2). Dit artikel gaat over twee vrouwen die beide zijn vermoord door hun ex-vriend, terwijl bij de politie bekend was dat er sprake was van stalking en bedreiging. De moorden worden in verband gebracht met het fenomeen “vrouwenmoord”, waarbij de grotere patronen van de moorden onder de aandacht worden gebracht. Een voorbeeld hiervan is: “Iedere acht dagen overlijdt in Nederland een vrouw door geweld van de man met wie ze jarenlang lief en leed deelde” (Belleman, 2024, p. 2). Daarnaast wordt benoemd dat “vrouwenmoord” komt door “een onderstroom van seksisme in onze cultuur” (Belleman, 2024, p. 2). Zodoende kan worden vastgesteld dat er sprake is van een ontkoppelde weergave. De term “femicide” of “feminicide” wordt namelijk niet benoemd. Desondanks worden twee moorden wel in verband gebracht met de term “vrouwenmoord”. Genoemde typering van deze term komen overeen met de definitie van intimate femicide.

Zoals benoemd, levert de eerste zoekopdracht krantenartikelen waarin de term “femicide” of “feminicide” wordt gebruikt. De artikelen uit de eerste zoekopdracht hoeven echter niet persé een structurele weergave te hebben doordat deze term wordt benoemd. Het is mogelijk dat de term wel wordt benoemd, maar dat de koppeling tussen het bredere

maatschappelijke fenomeen onvoldoende wordt gedaan doordat deze niet wordt uitgelegd. Zodoende is het belangrijk om de verhoudingen weer te geven van de artikelen die wel uit zoekopdracht één volgen en geen structurele weergave tonen. Dit is weergegeven in een grafiek in figuur 8. De ontkoppelde weergave wordt niet weergegeven in dit figuur, gezien dit niet voorkomt bij zoekopdracht één.

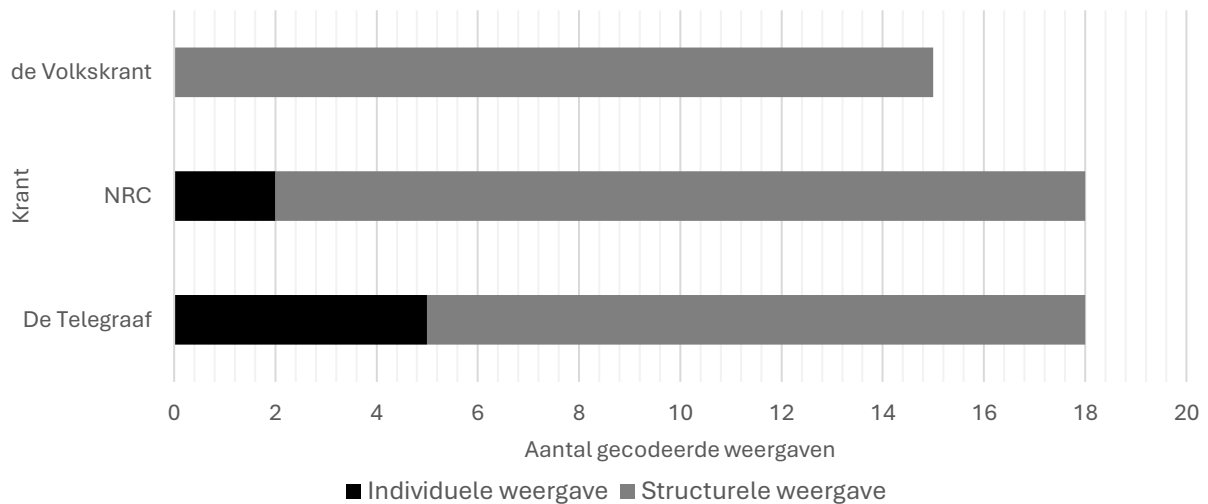
In figuur 8 kan worden afgelezen alle artikelen van de Volkskrant uit zoekopdracht één zijn gecodeerd met een structurele weergave. Dit betekent dat in alle artikelen van de Volkskrant waarin “femicide” of “femincide” wordt benoemd, de juiste koppeling is gemaakt tussen de omschreven femicide-zaak en het grotere maatschappelijke probleem. Bij NRC zijn twee van de achttien artikelen gecodeerd met een individuele weergave. Dit betekent dat in ongeveer 11% van de artikelen van NRC uit zoekopdracht één onvoldoende koppeling wordt gemaakt. Bij De Telegraaf zijn vijf van de achttien artikelen (28%) uit zoekopdracht één met een individuele weergave gecodeerd.

De verhoudingen uit figuur 8 laten zien dat enkel het benoemen van het fenomeen “femicide” of “femincide” niet automatisch betekent dat het bredere maatschappelijke probleem altijd op een juiste manier wordt geadresseerd. In een deel van de artikelen van NRC en De Telegraaf ontbreekt namelijk de duiding die nodig is om individuele femicide-incidenten te plaatsen binnen het grotere patroon van femicide. Zoals benoemd in het theoretisch kader benadrukken Pröll & Magin (2022) dat nieuwsmedia de bestaande maatschappelijke verhoudingen in stand houden indien er geen maatschappelijk kader wordt geboden. Het ontbreken van een kader betekent dat onderliggende machtsrelaties en genderongelijkheden, die worden omschreven in artikelen en ten grondslag liggen aan intimate femicide, niet worden erkend als oorzaken. De manier waarop femicide-zaken worden gepresenteerd beïnvloedt zodoende de maatschappelijke urgentie die eraan wordt toegekend (Papa et al., 2024). Het

gebruik van de term “femicide” of “femincide” is daardoor op zichzelf niet voldoende om de volledigheid van het probleem zichtbaar te maken.

Figuur 8

Verhoudingen Gecodeerde Type Weergaven uit Zoekopdracht één op Politiek Spectrum (2017-2024)

Noot. Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context, structurele weergave: erkennen maatschappelijke context.

Analyse frames narratief van schuld

In deze paragraaf worden de gecodeerde frames met het narratief van schuld geanalyseerd voor de kranten op het politiek spectrum. Dit wordt gedaan aan de hand van een gestapelde staafdiagram in figuur 9. Hierin worden de verhoudingen van de frames per krant weergegeven. Deze verhoudingen worden per frame omschreven en een typerend voorbeeld van het voorkomen wordt geduid.

Zoals gedefinieerd zijn er vier frames binnen het narratief van schuld. Allereerst presenteert het sensationalism frame de moord op een vrouw als iets zeldzaams en bestempelt het als een tragedie die niemand had zien aankomen. De moord wordt gebruikt voor sensatie met lugubere details (Aldrete, 2024). Ten tweede legt het victim blaming frame de focus op de

schuld van het slachtoffer. Voorbeelden hiervan zijn: passiviteit, gebrek aan autonomie of gevoeligheid voor geweld en het overtreden van sociale normen van genderstereotypes zoals het hebben van contact met een andere man (Aldrete, 2024; Gillespie et al., 2013). Ten derde benoemt het perpetrator justification frame de redenen waarom de man de vrouw zou hebben vermoord en pleit zodoende de dader vrij van schuld. Zo kunnen oorzaken worden benoemd waardoor de man is 'uitgelokt' tot woede. Deze oorzaken zijn bijvoorbeeld jaloezie, ontrouw en de eer van de man. De verantwoordelijkheid kan ook teniet zijn gedaan door bijvoorbeeld alcoholisme, economische – of psychologische problemen en stress (Aldrete, 2024; Bullock & Cubert, 2002). Ten vierde presenteert het perpetrator frame de man als schuldige voor de moord.

In figuur 9 kan worden afgelezen dat het sensationalism frame relatief vaker is gecodeerd bij artikelen van De Telegraaf dan bij de andere kranten. Dit frame is namelijk bij De Telegraaf in negentien van de 75 artikelen (25%) gecodeerd. Terwijl het bij de Volkskrant in vier van de 28 artikelen (14%) en bij NRC in twee van de 25 artikelen (8%) is gecodeerd. Een typerend voorbeeld van het voorkomen van het sensationalism frame zijn de volgende zinnen: “De vrouw zou een doorgesneden keel en polsen hebben gehad” en “Buren hebben kinderen uit het gezin gezien die helemaal onder het bloed zaten” (Visser, 2024, p. 10). Deze citaten komen uit een artikel van De Telegraaf over de moord op een vrouw en haar kinderen door haar echtgenoot. In deze zinsneden worden duidelijk lugubere details over de moord beschreven. Hierdoor is de moord op een sensationele manier gepresenteerd als een tragedie waardoor de ernst is uitvergroot.

In figuur 9 kunnen tevens de verhoudingen van het victim blaming frame worden afgelezen. Bij de Volkskrant is dit frame gecodeerd in vier van de 28 artikelen (14%), bij NRC in vijf van de 25 artikelen (20%) en bij De Telegraaf in vier van de 75 artikelen (5%). Het percentage bij NRC is zodoende hoger dan bij de andere twee kranten. Bij De Telegraaf is dit percentage zelfs relatief veel lager. Een typerend voorbeeld van het victim blaming frame is:

„De avond voor de verdwijning kregen ze ruzie. Zij had gedronken en drugs gebruikt. Daarna is ze er met al het spaargeld vandoor gegaan”, aldus de moeder van de verdachte” (van Essen & van den Eng, 2017, p. 12). Dit artikel van De Telegraaf gaat over de zoektocht naar het lichaam van Maria de Jesus dos Santos Goncalves Santana. De politie vermoedt dat haar partner iets te maken heeft met de verdwijning en eventuele moord. Dit citaat illustreert duidelijk het victim blaming frame, omdat de moeder van de verdachte de verantwoordelijkheid van de situatie neerlegt bij het slachtoffer in plaats van de verdachte. Door te benoemen dat “zij had gedronken en drugs gebruikt” (van Essen & van den Eng, 2017, p. 12) wordt gesuggereerd dat het slachtoffer zelf heeft gezorgd voor een escalerende situatie. De schuld van de moord wordt hiermee bij haar gelegd. Daarnaast wordt er geen aandacht besteed in het artikel aan eigenschappen van de dader waardoor hij de moord zou hebben gepleegd. De aandacht wordt hierdoor verschoven van de dader naar de misstappen van het slachtoffer.

De verhoudingen van het voorkomen van het perpetrator justification frame kan ook worden afgelezen in figuur 9. Zo is te zien dat dit frame het meest is gecodeerd bij De Telegraaf, namelijk in twaalf van de 75 artikelen (16%). Bij de Volkskrant is dit frame in zeven van de 28 artikelen (25%) gecodeerd en bij NRC in vijf van de 25 artikelen (20%). Verhoudingsgewijs ligt het percentage van het voorkomen van het perpetrator justification frame, in verhouding met het totaal aantal gecodeerde artikelen van de krant, het hoogst bij de Volkskrant. Het perpetrator justification frame kan op twee manieren voorkomen. Ten eerste kan het voorkomen als: “Zij [de daders] vinden dat zijzelf het grootste slachtoffer zijn, dat het aan hun partner ligt. Ze zeggen dingen als: mij is onrecht aangedaan, ik kon niet anders” (Van Dongen, 2023, p. 3). In dit citaat van de Volkskrant wordt de nadruk gelegd op de beleving van de daders zelf en hoe zij zichzelf niet als schuldige zien doordat hen onrecht is aangedaan. Ten tweede kan het voorkomen als: “Ze reageerde laconiek op zijn boosheid. Bij Björn K. kwam alle frustratie over hun stukgelopen relatie en over zijn vermoeden dat Sandra vreemdging eruit” (Belleman, 2023,

p. 10). In dit citaat wordt de nadruk gelegd op de benoemde omstandigheden van de moord die aangevoerd worden als verklaringen voor het gedrag van de dader. De rechtvaardiging wordt zodoende in het artikel niet aan de dader toegeschreven. Het verschil tussen de twee citaten is dat in het eerste citaat de rechtvaardiging expliciet door de dader zelf wordt verwoordt, terwijl in het tweede citaat de rechtvaardiging door de auteur van het artikel worden aangedragen.

Het perpetrator frame is bij alle kranten op het politiek spectrum relatief vaak gecodeerd. Bij de Volkskrant komt dit frame voor in twintig van de 28 gecodeerde artikelen (71%), bij NRC in zeventien van de 25 gecodeerde artikelen (68%) en bij De Telegraaf in 59 van de 75 artikelen (79%). Dit betekent dat de dader in relatief veel artikelen als schuldige wordt aangewezen voor de moord. Frames kunnen samen voorkomen in een artikel, dus de dader kan bijvoorbeeld worden gezien als schuldige en het slachtoffer ook. Dan komt zowel het perpetrator – als het victim blaming frame voor. Een typerend voorbeeld van het voorkomen van het perpetrator frame is: “Na een periode van stalking stak hij haar op 11 juli 2018 dood in haar eigen woning” (Huisman, 2019, pp. 10-11). In dit artikel van de Volkskrant worden verschillende voorbeelden van femicide gegeven, zoals de moord op Laura door haar ex-vriend. Dit citaat toont duidelijk dat er eerst een patroon van stalking was waarna hij Laura heeft doodgestoken. De directe verantwoordelijkheid van de ex-vriend wordt benadrukt en zijn handelen wordt als duidelijke oorzaak gepresenteerd.

Figuur 9

Verhoudingen Frames Narratief van Schuld per Krant op Politiek Spectrum (2017-2024)

In figuur 10 kunnen de verhoudingen van de frames narratief van schuld in artikelen met een individuele weergave worden afgelezen per krant. Dit zijn de artikelen waarin intimate femicide-zaken worden gepresenteerd als een individuele zaak. Het voorkomen van de frames wordt vergeleken met het totale aantal artikelen per krant met een gecodeerde individuele weergave.

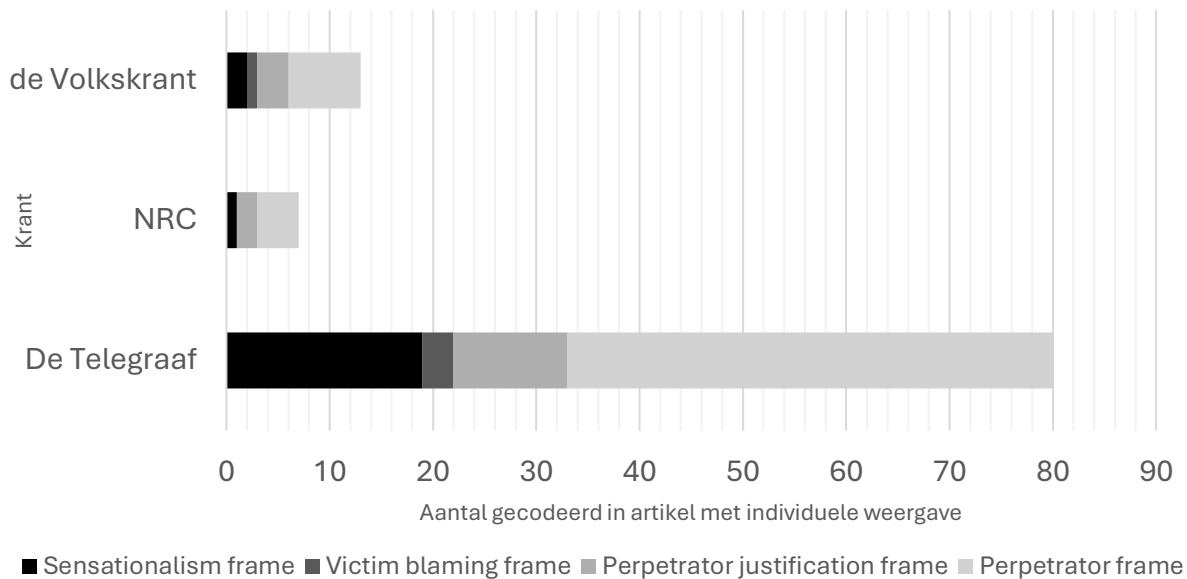
Het sensationalism frame komt met name voor bij De Telegraaf, namelijk in 19 van de 60 artikelen (32%). Bij NRC komt dit frame voor in één van de acht artikelen (13%) en bij de Volkskrant in twee van de twaalf artikelen (17%). Het victim blaming frame komt bij NRC niet voor in artikelen met een individuele weergave. Bij de Volkskrant komt het victim blaming frame voor in één van de twaalf artikelen (8%) en bij De Telegraaf in drie van de 60 artikelen (5%). Het victim blaming frame komt zodoende in alle kranten weinig voor wanneer de individuele weergave is gecodeerd. Het perpetrator justification frame komt bij De Telegraaf absoluut gezien meer voor dan bij de andere kranten. De verhouding met het totaal artikelen met een individuele weergave ligt echter lager gezien het totaal hoger ligt dan bij de andere

twee kranten. Het perpetrator justification frame komt bij De Telegraaf namelijk voor in elf van de 60 artikelen (18%). Tegenover twee artikelen van de acht bij NRC (25%) en drie van de twaalf artikelen (25%) bij de Volkskrant. Ten slotte komt ook het perpetrator frame met name voor bij De Telegraaf, namelijk in 47 van de 60 artikelen (78%). Tegenover vier van de acht artikelen bij NRC (50%) en zeven van de twaalf artikelen (58%) bij de Volkskrant.

In figuur 10 kan zodoende worden afgelezen dat De Telegraaf met name vaak de sensationalism -, perpetrator justification -, en perpetrator frames gebruikt, en dat alle kranten op het politiek spectrum vrijwel geen victim blaming gebruiken. Het relatief grote aandeel van het sensationalism – en perpetrator justification frame bij De Telegraaf wijst erop dat de berichtgeving van intimate femicide zaken vaak wordt ingebed in sensatie en begrip van de dader. Desondanks is het perpetrator frame ook sterk aanwezig, waarmee de dader ook wordt gezien als de schuldige. Bij NRC en de Volkskrant is het gebruik van het sensationalism frame aanzienlijk lager, maar wordt de dader wel relatief vaker vrijgesproken van schuld middels het perpetrator justification frame.

Figuur 10

Verhoudingen Frames Narratief van Schuld in Artikelen met een Gecodeerde Individuele Weergave op Politiek Spectrum (2017-2024)

Noot. Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context.

In figuur 11 kunnen de verhoudingen van de frames met een narratief van schuld in artikelen met een structurele weergave worden afgelezen per krant. Dit zijn de artikelen waarin intieme femicide-zaken geplaatst worden binnen het grotere maatschappelijke probleem. Het voorkomen van de frames wordt vergeleken met het totale aantal artikelen per krant met een gecodeerde structurele weergave.

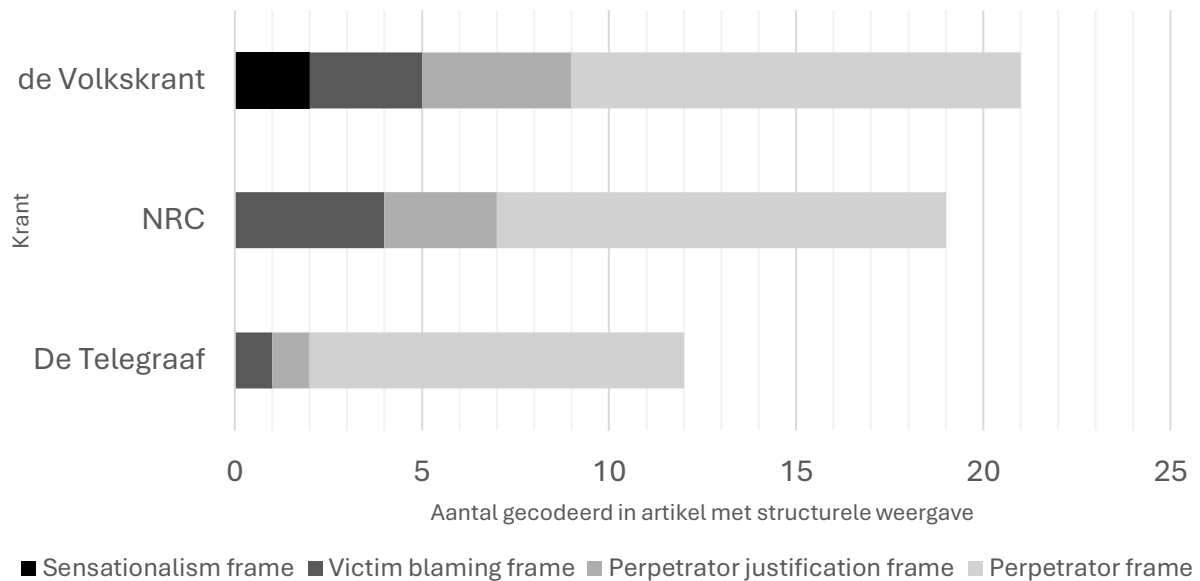
Het sensationalism frame komt op het politiek spectrum alleen voor bij de Volkskrant, namelijk in twee van de vijftien artikelen (13%). Het victim blaming frame komt bij de Volkskrant voor in drie van de vijftien artikelen (20%), bij NRC in vier van de zestien artikelen (25%) en bij De Telegraaf in één van de dertien artikelen (8%). Zodoende komt het victim blaming frame het meest voor bij artikelen van NRC. Het perpetrator justification frame komt relatief het meest voor bij de Volkskrant, namelijk in vier van de vijftien artikelen (27%). Bij NRC komt het perpetrator justification frame voor in drie van de zestien artikelen (19%) en bij

De Telegraaf in één van de dertien artikelen (8%). Ten slotte komt het perpetrator frame voor bij de Volkskrant in twaalf van de vijftien artikelen (80%), bij NRC in twaalf van de zestien (75%) en bij De Telegraaf in tien van de dertien artikelen (77%).

Uit figuur 10 en 11 kan zodoende worden opgemaakt dat kranten op het politiek spectrum vaker het perpetrator frame gebruiken wanneer artikelen een structurele weergave bieden van de intimate femicide-zaak, dan wanneer een individuele weergave wordt geboden. De dader wordt zodoende vaker als verantwoordelijke van de moord gepresenteerd wanneer de zaak in een maatschappelijke context wordt geplaatst. Daarnaast worden de artikelen vrijwel niet gebruikt voor sensatie, gezien het sensationalism frame alleen voorkomt in twee artikelen met een structurele weergave van de Volkskrant. Desondanks is het opmerkelijk dat het victim blaming frame bij NRC voorkomt in een kwart van de artikelen met een structurele weergave, terwijl dit frame niet voorkomt bij artikelen met een individuele weergave bij NRC. Wanneer de intimate femicide-zaak in maatschappelijke context wordt geplaatst, krijgt het slachtoffer zodoende de schuld van de moord. Terwijl in deze artikelen juist de grotere maatschappelijke patronen zouden moeten worden ingezien waaraan het slachtoffer is onderworpen, waardoor zij zelf geen schuld draagt. Daarnaast neemt ook het voorkomen van het perpetrator justification frame toe bij de Volkskrant bij de artikelen met een structurele weergave. De dader wordt zodoende vaker vrijgesproken van schuld.

Figuur 11

Verhoudingen Frames Narratief van Schuld in Artikelen met een Gecodeerde Structurele Weergave op het Politiek Spectrum (2017-2024)

Noot. Structurele weergave: erkennen maatschappelijke context.

Analyse overige frames

In deze paragraaf worden de gecodeerde overige frames geanalyseerd voor de kranten op het politiek spectrum. Dit wordt gedaan aan de hand figuur 12, waarin de verhoudingen van de frames per krant worden weergegeven. Per frame worden de verhoudingen omschreven en een typerend voorbeeld van het voorkomen geduid.

Zoals gedefinieerd zijn er drie overige frames. Allereerst kan het authorities frame worden herkend doordat de autoriteiten, zoals de overheid of politie, nalatig zijn geweest. Deze instellingen zouden niet, onvoldoende of onjuist hebben gehandeld. De autoriteiten dragen niet alleen de schuld maar door nalatigheid was de moord wel mogelijk. Ten tweede kan het police frame worden herkend aan het enkel opnoemen van feiten over de moord. Hierdoor wordt de verbinding met het grotere maatschappelijke probleem niet erkend. Dit frame komt zodoende nooit voor bij een structurele weergave (Bullock & Cubert, 2002). Ten derde kan het common-

place frame worden herkend doordat de moord wordt genormaliseerd tot iets alledaags. Dit wordt gedaan door het incident bijvoorbeeld te definiëren als ‘gewoon weer’ een moord of door de moordenaar te presenteren als iemand met criminele neigingen (Gillespie et al., 2013). In figuur 12 kunnen de verhoudingen van de overige frames worden afgelezen voor de kranten op het politiek spectrum.

In figuur 12 kan worden afgelezen dat het authorities frame voor de Volkskrant is gecodeerd in 8 van de 28 artikelen (32%), voor NRC in tien van de 25 artikelen (40%) en voor De Telegraaf in 12 van de 75 artikelen (16%). In absolute aantallen komt het frame ongeveer evenveel voor bij alle kranten, maar doordat De Telegraaf aanzienlijk meer gecodeerde artikelen heeft is het percentage hierbij lager. Een typerend voorbeeld van het authorities frame is “Zeden meldingen bij Veilig Thuis, de wijkagent en de politie en daar werd ook wel geluisterd, maar er werd niks gedaan tot het moment dat ze daar op de grond lagen” (de Jong, 2022, p. 5). Uit deze citaten van De Telegraaf kan worden opgemaakt dat het patroon van geweld al zichtbaar was waardoor de slachtoffers meldingen maakten, maar deze meldingen bij meerdere instellingen niet hielpen. Dat de instellingen nalatig zijn geweest wordt gezien als een oorzaak waardoor de moord mogelijk was. Dit betekent echter niet dat de schuld alleen bij deze organisaties ligt.

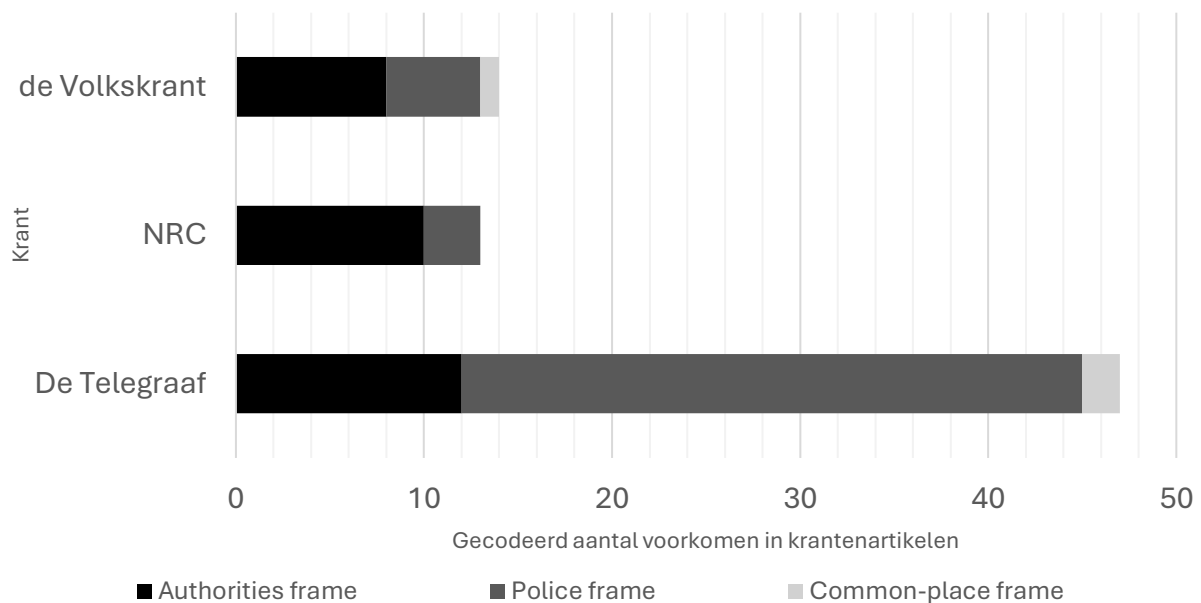
In figuur 12 kan worden afgelezen dat het police frame relatief vaak voorkomt bij De telegraaf, namelijk in 33 van de 75 artikelen (44%). Bij de Volkskrant komt dit frame voor in vijf van de 28 artikelen (18%) en bij NRC in drie van de 25 artikelen (12%). Een typerend voorbeeld van het police frame is: “Een Maleisische man is door een rechter in Hong Kong veroordeeld tot een levenslange celstraf voor de moord op zijn 47-jarige vrouw en 16-jarige dochter. Het moordwapen was opmerkelijk: een yogabal gevuld met koolstofmonoxide” (“Levenslange celstraf voor yogabalmoord”, 2018, p. 19). Police frames komen met name voor in korte krantenartikelen zoals dit artikel van zes zinnen van De Telegraaf. De moord wordt

omschreven aan de hand van feitelijke termen, waarbij de nadruk ligt op wie de moord heeft gepleegd en op welke manier dit is gedaan. Hierdoor is er geen ruimte geboden voor nuance en wordt de moord niet binnen een breder maatschappelijke context geplaatst.

In figuur 12 kan worden afgelezen dat het common-place frame relatief weinig voorkomt bij alle kranten. Bij de Volkskrant komt het frame voor in één van de 28 artikelen (3,5%), bij NRC komt het frame niet voor en bij De Telegraaf bij twee van de 75 artikelen (2,5%). Een typerend voorbeeld van het common-place frame is: “Moord, schietpartijen, overvallen, drugsgeweld: in het gebied rond de Rotterdamse Wolphaertsbocht loert rampspoed altijd om de hoek” en “De wijk is dezer weken getroffen door de twee drama's die de schijnwerpers, weer eens, op hun buurt hebben gericht” (“De bloedigste straat van Rotterdam”, 2022, p. 26). Dit krantenartikel van De Telegraaf gaat over een Rotterdamse wijk waar veel onrust is. Een vrouw die door haar partner is vermoord wordt in verband gebracht met de andere moorden. Hiermee wordt de moord in de formulering genormaliseerd. Het common-place frame kan vooral worden herkend doordat het incident wordt gepresenteerd als een onderdeel van een reeks misdrijven die “weer eens” plaatsvinden. De ernst en uitzonderlijkheid van deze femicide-zaak verdwijnt zodoende naar de achtergrond van de onrust in de wijk.

Figuur 12

Verhoudingen Overige Frames per Krant op Politiek Spectrum (2017-2024)

Theologisch spectrum

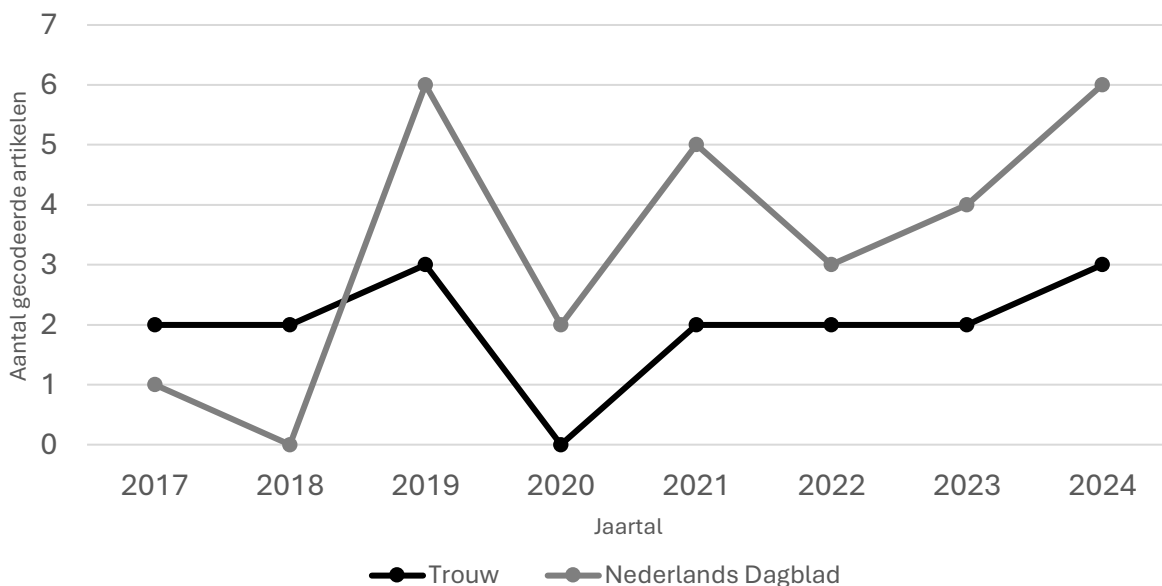
In deze paragraaf wordt het theologisch spectrum geanalyseerd op verschillende niveaus. Het theologisch spectrum omvat zoals benoemd Trouw en Nederlands Dagblad. De paragraaf is hetzelfde opgebouwd als de analyse van het politiek spectrum. De niveaus van beide analyses kunnen zodoende in de volgende paragraaf duidelijk met elkaar worden vergeleken om een antwoord op de onderzoeksvraag te onderbouwen. Allereerst wordt een algemeen overzicht geboden van het totaal aantal gecodeerde artikelen op het politiek spectrum. Ten tweede worden de verhoudingen van de twee zoekopdrachten vergeleken per krant. Ten derde wordt de erkenning van intimate femicide geanalyseerd. Ten vierde worden de frames van het narratief van schuld vergeleken per krant. Ten vijfde worden de overige frames vergeleken per krant op het politiek spectrum. De vier sub-paragrafen bieden samen een grondige analyse van het theologisch spectrum.

Algemeen overzicht theologisch spectrum

In figuur 13 kan worden afgelezen dat de berichtgeving over femicide op het theologisch spectrum in de loop van de tijd licht is toegenomen in de geanalyseerde periode. Trouw heeft elk jaar twee gecodeerde artikelen, met uitzondering van 2019, 2020 en 2024. In 2019 en 2024 waren er drie gecodeerde artikelen en in 2020 nul artikelen. Nederlands Dagblad heeft een wisselende aantallen gecodeerde artikelen, maar neemt over de gehele periode licht toe. Zo zijn er in 2019 en 2024 uitschieters naar zes gecodeerde artikelen en in bijvoorbeeld 2018 nul gecodeerde artikelen. Daarnaast kan worden afgelezen dat Nederlands Dagblad elk jaar, met uitzondering van 2017 en 2018, een hoger totaal aantal gecodeerde artikelen heeft dan Trouw. Tot slotte heeft zowel Nederlands Dagblad als Trouw in 2020 een daling in het aantal artikelen.

Figuur 13

Totaal Aantal Gecodeerde Artikelen per Jaar op Theologisch Spectrum (2017-2024)

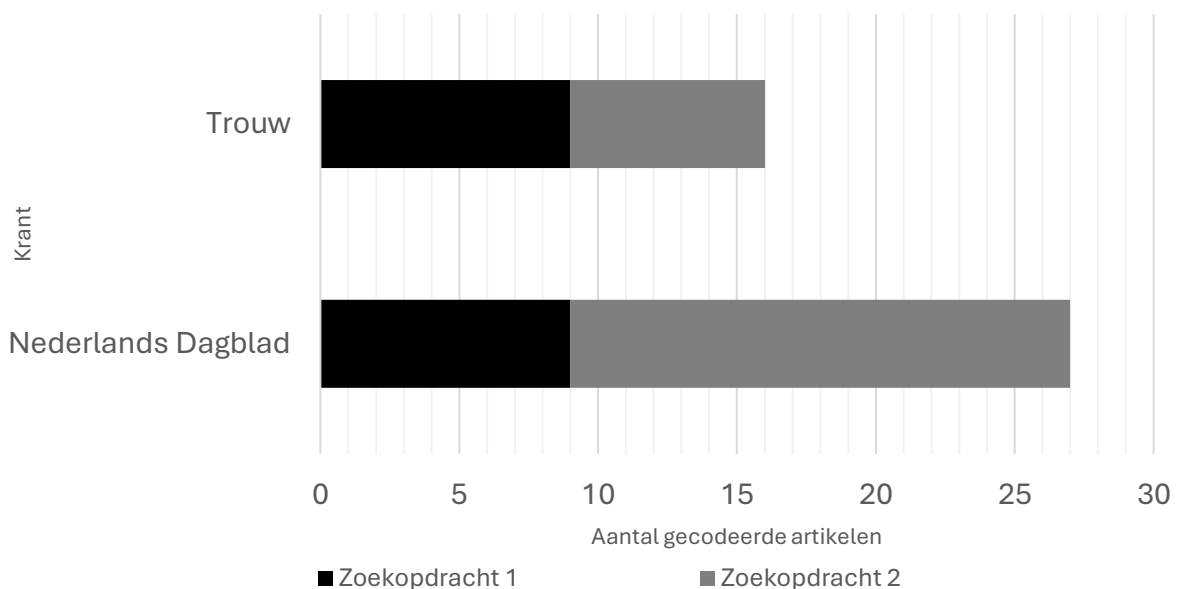
Analyse zoekopdrachten

In deze sub-paragraaf worden de uitkomsten van de twee zoekopdrachten van het politiek spectrum geanalyseerd. Dit wordt gedaan aan de hand van een gestapelde staafdiagram in figuur 14.

In figuur 14 kan worden afgelezen dat er zowel bij Trouw als Nederlands Dagblad negen artikelen zijn gecodeerd uit de eerste zoekopdracht tussen 2017 en 2024. Nederlands Dagblad heeft daarnaast achttien gecodeerde artikelen uit zoekopdracht twee, wat neerkomt op ongeveer 67% van het totaal aantal gecodeerde artikelen. Trouw heeft daarentegen zeven gecodeerde artikelen uit zoekopdracht twee, en benoemt zodoende in ongeveer 44% van de totaal gecodeerde artikelen niet de termen “femicide” of “femincide”. Nederlands Dagblad publiceert zodoende percentueel vaker over intimate femicide zonder femicide of femincide te benoemen. Zoals benoemd in de paragraaf over het politiek spectrum, ondermijnt een gebrek aan erkenning van intimate femicide de maatschappelijke urgentie en het geven van een maatschappelijk kader, gezien femicide-zaken zodoende worden gereduceerd tot individuele incidenten (Papa et al., 2024; Pröll & Magin, 2022).

Figuur 14

Aantal Gecodeerde Artikelen per Zoekopdracht voor Theologisch Spectrum (2017-2024)

Noot. Zoekopdracht 1: artikelen inclusief “femicide” of “femincide”, zoekopdracht 2: artikelen exclusief “femicide” of “femincide”.

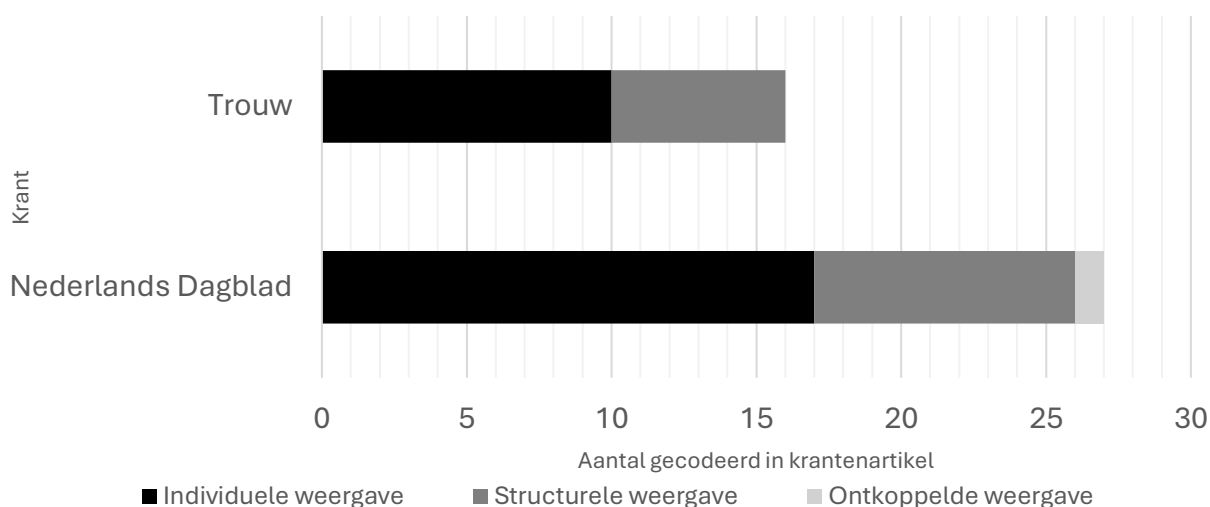
Analyse erkenning intimate femicide

In deze sub-paragraaf wordt de erkenning van intimate femicide in kranten op het theologisch spectrum geanalyseerd. Dit wordt gedaan aan de hand van een gestapelde staafdiagrammen, grafieken en een tabel.

In figuur 15 worden de verhoudingen van de type weergaven per krant tussen 2017 en 2024 weergegeven voor het theologisch spectrum in een grafiek. Opvallend is dat Nederlands Dagblad met zeventien van de 27 artikelen (63%) voornamelijk gecodeerde artikelen heeft met een individuele weergave. Trouw heeft bij tien van de zestien artikelen (62,5%) een individuele weergave. Nederlands Dagblad en Trouw hanteren zodoende naar verhouding even vaak een individuele weergave, waarbij femicide-zaken niet in een breder perspectief worden geplaatst. Desondanks heeft Nederlands Dagblad drie artikelen meer gepubliceerd met een structurele weergave dan Trouw. Bij Trouw is de ontkoppelde weergave niet gecodeerd en bij Nederlands Dagblad één keer.

Figuur 15

Aantal Gecodeerde Weergaven per Krant (2017-2024)

Noot. Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context, structurele weergave: erkennen maatschappelijke context, ontkoppelde weergave: erkennen maatschappelijke context en ontbreken “femicide” of “feminicide”.

In tabel 8 zijn de verschillende weergaven voor de kranten op het theologisch spectrum weergegeven per jaar. In figuren 16 en 17 zijn dezelfde waardes gevisualiseerd in grafieken. Figuur 16 weergeeft het aantal gecodeerde individuele weergaven per krant op het politiek spectrum per jaar en figuur 17 weergeeft het aantal gecodeerde structurele weergaven per krant op het politiek spectrum per jaar.

Allereerst is het opvallend dat Trouw en Nederlands Dagblad beide in 2017 geen gecodeerde artikelen hebben met een structurele weergave. Nederlands Dagblad heeft voor het eerst in 2020 twee gecodeerde artikelen met een structurele weergave. Trouw heeft, met uitzondering van 2018, tot en met 2021 geen gecodeerde artikelen met een structurele weergave. Beide kranten hebben zodoende pas in de laatste jaren van de geanalyseerde periode gecodeerde artikelen met een structurele weergave. In tabel 8 kan ook worden afgelezen dat Nederlands Dagblad en Trouw in de eerste jaren van de geanalyseerde periode wel gecodeerde artikelen hebben met een individuele weergave. Hieruit kan worden geconcludeerd dat beide kranten op het theologisch spectrum, met name in de eerste jaren van de geanalyseerde periode, wel over femicide-zaken schrijven maar dit niet voldoende koppelen aan het bredere maatschappelijke probleem. In totaal komt de ontkoppelde weergave één keer voor op het theologisch spectrum, namelijk bij Nederlands Dagblad.

Tabel 8*Aantal Gecodeerde Weergaven per Krant op Theologisch Spectrum (2017-2024)*

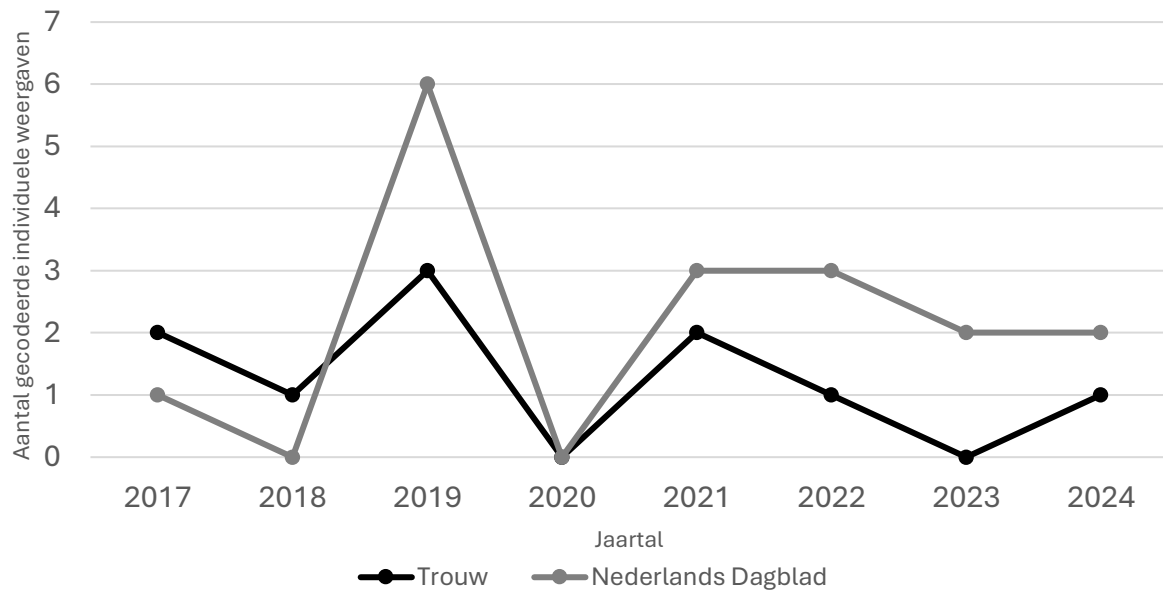
	Weergaven	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
Trouw	Individueel	2	1	3	0	2	1	0	1	10
	Structureel	0	1	0	0	0	1	2	2	6
	Ontkoppelde weergave	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nederlands Dagblad	Individueel	1	0	6	0	3	3	2	2	17
	Structureel	0	0	0	2	1	0	2	4	9
	Ontkoppelde weergave	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Totaal	Individueel	3	1	9	0	5	4	2	3	27
	Structureel	0	1	0	2	1	1	4	6	15
	Ontkoppelde weergave	0	0	0	0	1	0	0	0	1

Noot. Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context, structurele weergave: erkennen

maatschappelijke context, ontkoppelde weergave: erkennen maatschappelijke context en ontbreken “femicide” of “feminicide”.

Figuur 16

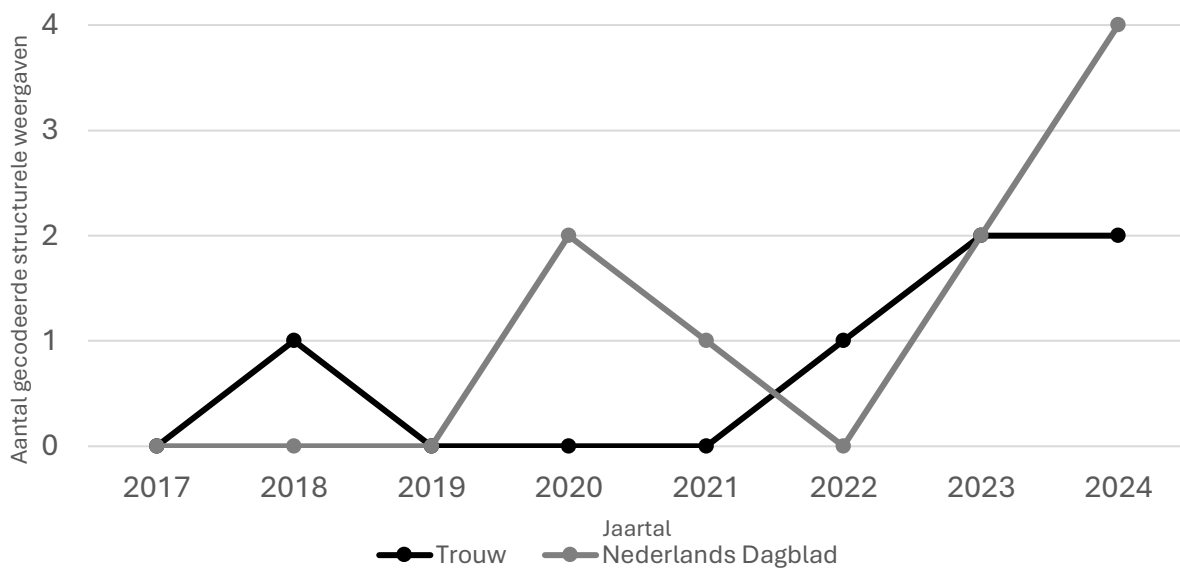
Aantal Gecodeerde Individuele Weergaven per Krant op Theologisch Spectrum per Jaar (2017-2024)

Noot: Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context.

Figuur 17

Aantal Gecodeerde Structurele Weergaven per Krant op Theologisch Spectrum per Jaar (2017-2024)

Noot: Structurele weergave: erkennen maatschappelijke context.

In figuur 18 zijn de verhoudingen van de type weergaven uit zoekopdracht één weergegeven voor het theologisch spectrum in een grafiek. Zoals benoemd in de vorige paragraaf hoeven artikelen uit zoekopdracht één niet persé een structurele weergave te hebben als ze de term “femicide” of “femincide” gebruiken. Wanneer er geen juiste koppeling is met het bredere probleem van femicide dan is er alsnog sprake van een individuele weergave. Zodoende is het belangrijk om de verhoudingen weer te geven van de artikelen die wel uit zoekopdracht één volgen en geen structurele weergave tonen. Dit is weergegeven in een grafiek in figuur 18. De ontkoppelde weergave komt niet voor in dit figuur gezien deze weergave niet voorkomt bij zoekopdracht één. Het voorkomen van de frames komt overeen tussen het politiek en theologisch spectrum, zodoende worden in deze paragraaf geen voorbeelden geboden van het voorkomen van de frames op het theologisch spectrum.

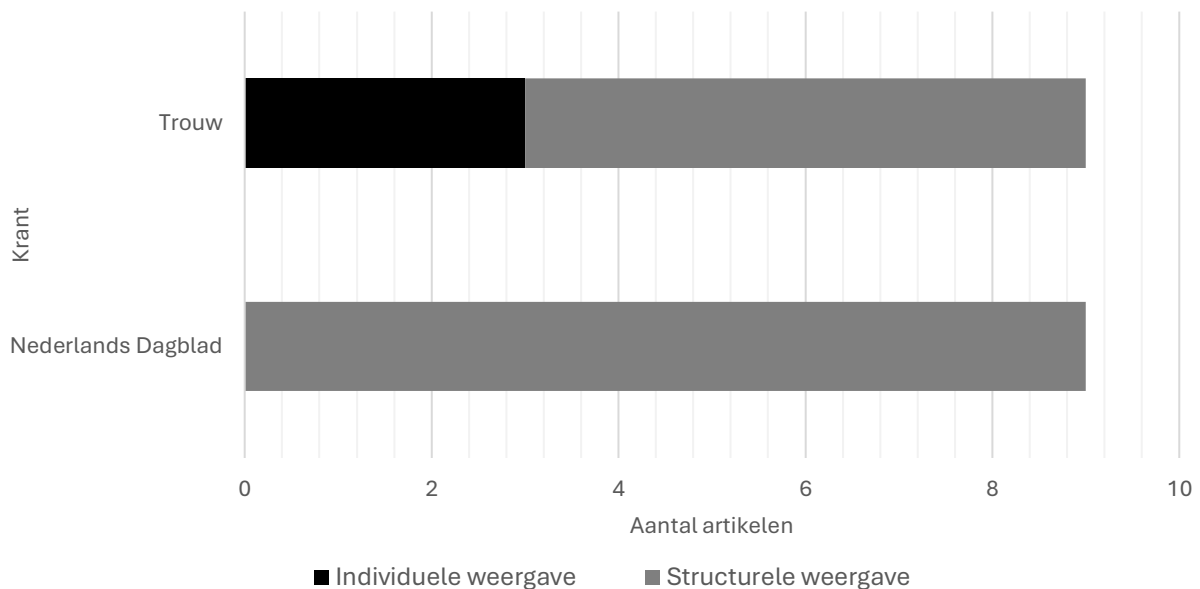
In figuur 18 kan worden afgelezen dat voor alle artikelen uit zoekopdracht één bij Nederlands Dagblad een structurele weergave is gecodeerd. Dit betekent dat in alle artikelen van Nederlands Dagblad, waarin “femicide” of “femincide” wordt benoemd, de juiste koppeling is gemaakt tussen de omschreven femicide-zaak en het grotere maatschappelijke probleem. Trouw heeft voor drie van de negen artikelen uit zoekopdracht één een individuele weergave. Dit betekent dat in ongeveer 33% van de artikelen uit zoekopdracht één, onvoldoende wordt verbonden.

De verhoudingen in figuur 18 laten zien dat enkel het benoemen van de term “femicide” of “femincide” niet automatisch betekent dat het bredere maatschappelijke probleem altijd op een juiste manier wordt geadresseerd. In een deel van de artikelen van Trouw ontbreekt namelijk de benodigde duiding om individuele femicide-incidenten te plaatsen binnen het bredere maatschappelijke probleem van femicide. Het gebruik van de term is op zichzelf niet voldoende om de volledigheid van het probleem zichtbaar te maken, gezien de onderliggende machtsrelaties en genderongelijkheden hierdoor niet worden erkend als oorzaken (Papa et al.,

2024). Trouw komt zodoende met 33% van de artikelen uit zoekopdracht één, terkort aan het plaatsen van een maatschappelijk kader.

Figuur 18

Verhoudingen Type Weergaven uit Zoekopdracht één op Theologisch Spectrum (2017-2024)

Noot: Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context, structurele weergave: erkennen maatschappelijke context, ontkoppelde weergave: ontbreken “femicide” of “feminicide” en erkennen maatschappelijke context.

Analyse frames narratief van schuld

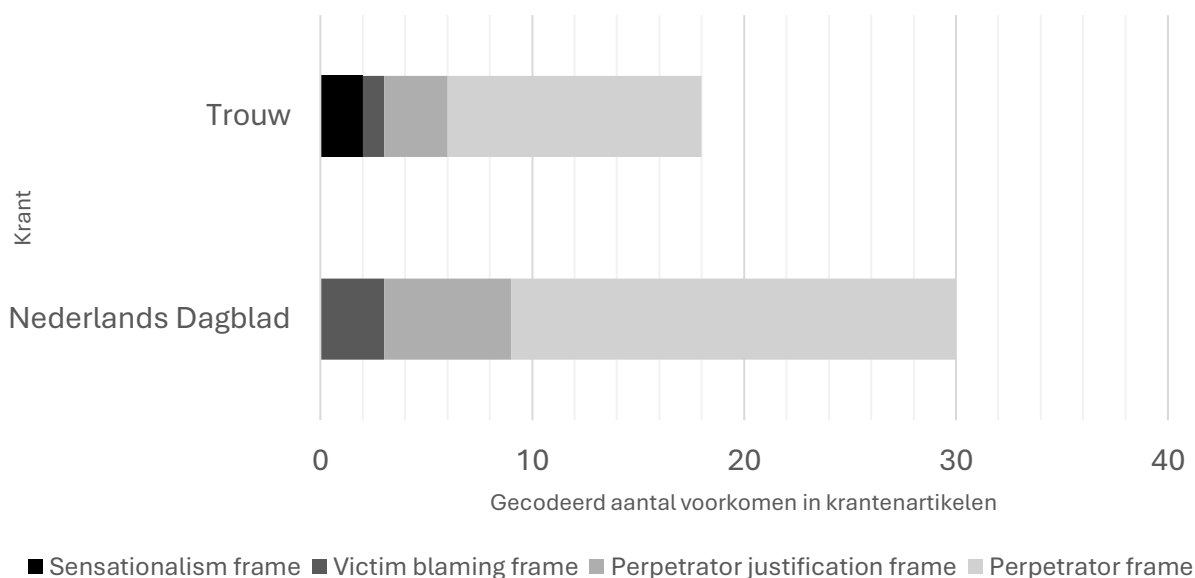
In deze paragraaf worden de gecodeerde frames met het narratief van schuld geanalyseerd in kranten op het theologisch spectrum. Dit wordt gedaan aan de hand figuur 19, waarin de verhoudingen van de frames per krant worden weergegeven. Per frame worden de verhoudingen omschreven. Hierbij worden geen voorbeelden van de frames benoemd, zoals in de paragraaf over het politiek spectrum, aangezien de frames op dezelfde manier worden herkend op het theologisch spectrum.

In figuur 19 kan worden afgelezen dat ten eerste, het sensationalism frame niet voorkomt bij Nederlands Dagblad. Bij Trouw komt dit frame in twee van de zestien artikelen voor

(12,5%). Hieruit kan worden opgemaakt dat het sensationalism frame op het theologisch spectrum vrijwel niet voorkomt. Het victim blaming frame komt ten tweede bij Trouw voor in één van de zestien artikelen (6%) en bij Nederlands Dagblad in drie van de 27 artikelen (11%). Hieruit kan worden opgemaakt dat het victim blaming frame tevens niet vaak voorkomt op het theologisch spectrum. Het perpetrator justification frame komt ten derde bij Trouw voor in drie van de zestien artikelen (19%) en bij Nederlands Dagblad in zes van de 27 artikelen (22%). Dit frame komt relatief vaker voor. Het perpetrator frame is ten vierde het meest gecodeerd. Bij Trouw is dit frame namelijk gecodeerd in twaalf van de zestien artikelen (75%) en bij Nederlands Dagblad in 21 van de 27 artikelen (78%).

Figuur 19

Verhoudingen Frames Narratief van Schuld per Krant op Theologisch Spectrum (2017-2024)

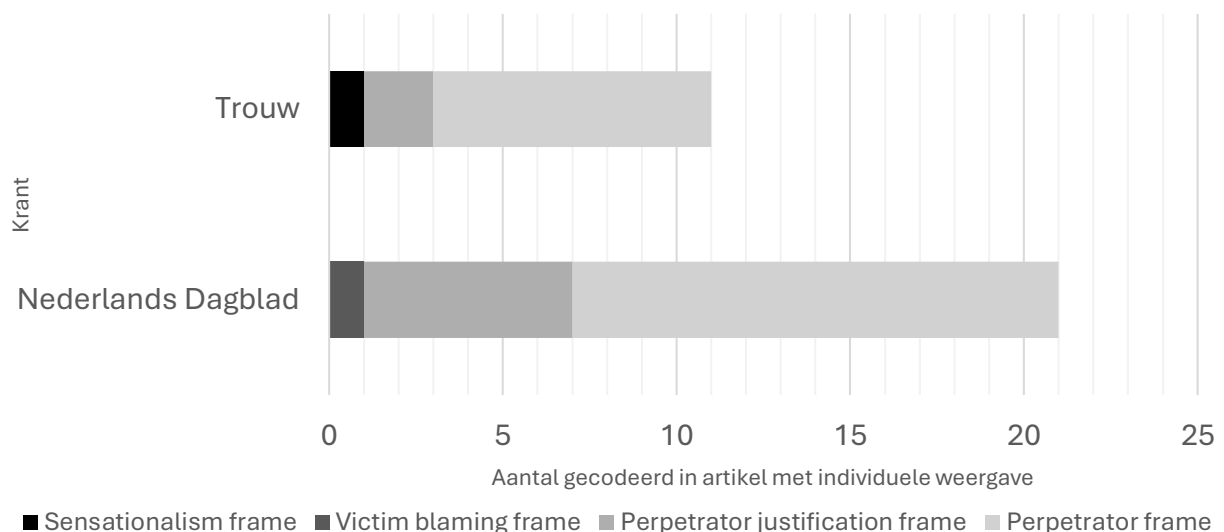
In figuur 20 kunnen de verhoudingen van de frames narratief van schuld in artikelen met een individuele weergave worden afgelezen per krant. Dit zijn de artikelen waarin intimate femicide-zaken worden gepresenteerd als een individuele zaak. Het voorkomen van de frames wordt vergeleken met het totale aantal artikelen per krant met een gecodeerde individuele weergave.

In figuur 20 kan worden afgelezen dat het sensationalism frame alleen voorkomt bij Trouw in artikelen met een gecodeerde individuele weergave, namelijk in één van de tien artikelen (10%). Het victim blaming frame komt daarentegen alleen voor bij Nederlands Dagblad, namelijk in één van de zeventien artikelen (6%). Het perpetrator justification frame komt bij Trouw voor in twee van de tien artikelen (20%) en bij Nederlands Dagblad in zes van de zeventien artikelen (35%). Ten slotte komt het perpetrator frame voor in acht van de tien artikelen (80%) bij Trouw en in veertien van de zeventien artikelen (82%) bij Nederlands Dagblad.

In figuur 20 kan zodoende worden afgelezen dat zowel het sensationalism – als het victim blaming frame vrijwel niet voorkomen bij beide kranten met een individuele weergave. Het perpetrator justification frame komt daarentegen relatief vaker voor en wijst erop dat de dader vaak wordt vrijgesproken van schuld. De dader krijgt echter wel vaak de schuld van de moord, zoals blijkt uit het vele voorkomen van het perpetrator frame.

Figuur 20

Verhoudingen Frames Narratief van Schuld in Artikelen met een Gecodeerde Individuele Weergave op het Theologisch Spectrum (2017-2024)

Noot. Individuele weergave: ontbreken maatschappelijke context.

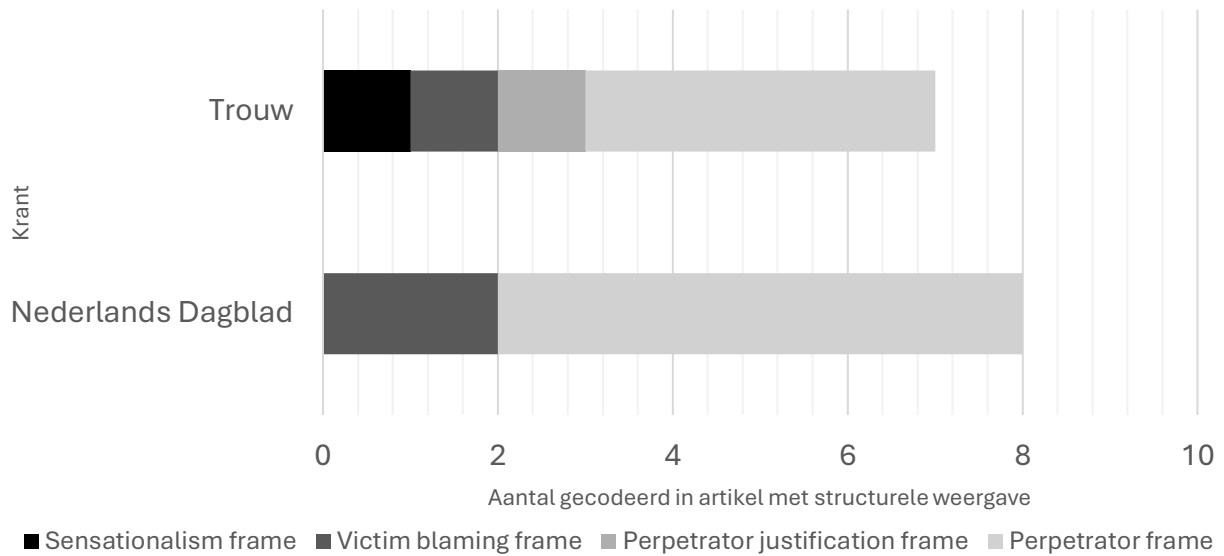
In figuur 21 kunnen de verhoudingen van de frames met een narratief van schuld in artikelen met een structurele weergave worden afgelezen per krant. Dit zijn de artikelen waarin intimate femicide-zaken geplaatst worden binnen het grotere maatschappelijke probleem. Het voorkomen van de frames wordt vergeleken met het totale aantal artikelen per krant met een gecodeerde structurele weergave.

Allereerst kan in figuur 21 worden afgelezen dat het sensationalism frame alleen voorkomt bij Trouw, namelijk in één van de zes artikelen (17%). Ten tweede kan worden afgelezen dat het victim blaming frame bij Trouw voorkomt in één van de zes artikelen (17%) en bij Nederlands Dagblad in twee van de negen artikelen (22%). Ten derde kan worden afgelezen dat het perpetrator justification frame alleen voorkomt bij Trouw, namelijk in één van de zes artikelen (17%). Ten vierde kan worden afgelezen dat het perpetrator frame in een groot deel van de artikelen voorkomt bij beide kranten. Bij Trouw komt het perpetrator frame voor in vier van de zes artikelen (67%) en bij Nederlands Dagblad in zes van de negen artikelen (67%).

Bij een vergelijking van figuur 20 en 21, kan worden opgemerkt dat het perpetrator justification frame aanzienlijk minder voorkomt bij artikelen met een structurele weergave. Het perpetrator justification frame komt bij Trouw voor in 20% van de artikelen met een individuele weergave, en bij Nederlands Dagblad met 35%. Terwijl dit frame bij een structurele weergave alleen voorkomt bij Trouw met 17%. Wanneer de intimate femicide-zaak binnen maatschappelijke context wordt geplaatst, wordt zodoende de dader minder vaak vrijgesproken van schuld dan wanneer het als individuele zaak wordt gepresenteerd. Daarnaast is het opmerkelijk dat het victim blaming frame bij de individuele weergave alleen voorkomt bij Nederlands Dagblad met 6%, terwijl dit frame bij de structurele weergave voorkomt in 17% van de artikelen van Trouw en 22% van Nederlands Dagblad. Wanneer de zaak wordt geplaatst binnen maatschappelijke context dan krijgt zodoende het slachtoffer relatief vaker de schuld.

Figuur 21

Verhoudingen Frames Narratief van Schuld in Artikelen met een Gecodeerde Structurele Weergave op het Theologisch Spectrum (2017-2024)

Noot. Structurele weergave: erkennen maatschappelijke context.

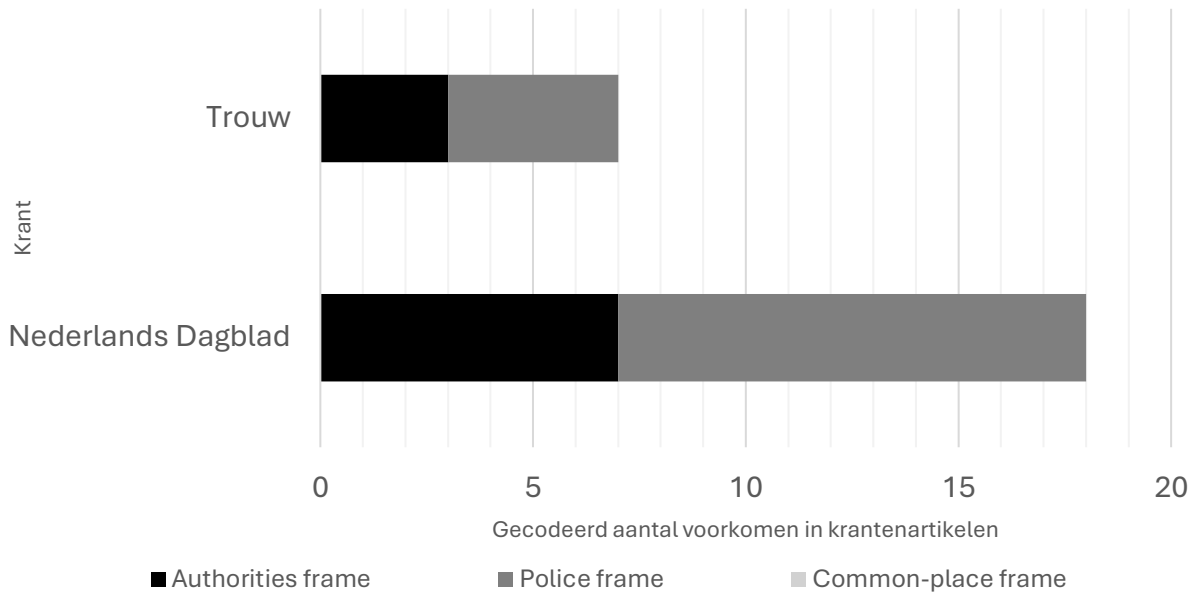
Analyse overige frames

In deze paragraaf worden de gecodeerde overige frames geanalyseerd in kranten op het theologisch spectrum. Dit wordt gedaan aan de hand van de gestapelde staafdiagram in figuur 22.

In figuur 22 kan worden afgelezen dat het authorities frame bij Trouw voorkomt in drie van de zestien artikelen (19%) en bij Nederlands Dagblad in zeven van de 27 artikelen (26%). Daarnaast kan worden afgelezen dat het police frame bij Trouw voorkomt in vier van de zestien artikelen (25%) en bij Nederlands Dagblad in elf van de 27 artikelen (41%). Tot slot kan in figuur 22 worden afgelezen dat het common-place frame bij beide kranten op het theologisch spectrum niet voorkomt. Zodoende kan worden geconcludeerd dat met name het police - en authorities frame vaak voorkomen op het theologisch spectrum.

Figuur 22

Verhoudingen Overige Frames per Krant op Theologisch Spectrum (2017-2024)

Vergelijking politiek en theologisch spectrum

In deze paragraaf worden de uitkomsten van de analyse van het politiek – en theologisch spectrum met elkaar vergeleken. Hierbij worden de sub-paragrafen aangehouden als structurering van de tekst. Allereerst wordt zodoende gekeken naar het *algemeen overzicht*. Vervolgens worden de spectra vergeleken binnen de *analyse zoekopdracht* en *analyse erkenning intimate femicide*. Tot slot worden de spectra vergeleken op de twee niveaus van frames, namelijk *analyse frames narratief van schuld* en *analyse overige frames*.

Vergelijking analyses algemene overzichten

De vergelijking van de algemene overzichten van de twee spectra toont dat de berichtgeving op het politiek spectrum over femicide in de loop van de tijd vrijwel niet is toegenomen in de geanalyseerde periode, terwijl dit bij het theologisch spectrum wel licht is toegenomen. Op het politiek spectrum was er alleen een uitschieter in 2024 voor alle drie de kranten, en op het theologisch spectrum was er vooral een toename bij Nederlands Dagblad. Zodoende is het

aantal artikelen over femicide meer toegenomen op het theologisch spectrum dan op het politiek spectrum, desondanks liggen de aantallen artikelen over femicide per krant alsnog hoger op het politiek spectrum.

Vergelijking analyses zoekopdrachten

De analyses van de zoekopdrachten tonen dat op het politiek spectrum 51 van de 128 artikelen (40%) uit zoekopdracht één zijn gevolgd, tegenover 77 van de 128 artikelen (60%) uit zoekopdracht twee. Op het theologisch spectrum zijn er achttien van de 43 artikelen (42%) uit zoekopdracht één gevolgd en 25 van de 43 artikelen (58%) uit zoekopdracht twee. Dit betekent dat de kranten op het theologisch spectrum een lichtelijk hoger percentage artikelen heeft, waarin de term “femicide” of “feminicide” wordt benoemd doordat deze uit zoekopdracht één zijn gevolgd, dan de kranten op het politiek spectrum. Beide spectra hebben echter een hoog percentage artikelen, namelijk meer dan de helft, waarin wel over femicide-zaken wordt gesproken, maar één van de termen niet in voorkomt.

Vergelijking analyses erkenning van intimate femicide

De analyses van de erkenning van intimate femicide tonen dat 80 van de 128 artikelen (62,5%) van het politiek spectrum een individuele weergave hebben, tegenover 27 van de 43 artikelen (63%) van het theologisch spectrum. Zodoende kan worden gesteld dat beide spectra relatief even vaak een individuele weergave gebruiken. De structurele weergave is op het politiek spectrum in 44 van de 128 artikelen (34%) voorgekomen, en op het theologisch spectrum in vijftien van de 43 artikelen (35%). Ten slotte is de ontkoppelde weergave op het politiek spectrum voorgekomen in vier van de 128 artikelen (3%) en op het theologisch spectrum in één van de 43 artikelen (2%).

Uit deze vergelijkingen kan worden opgemaakt dat de spectra in totaal relatief even vaak de verschillende weergaven gebruiken. Beide spectra hebben in de eerste vier tot vijf jaar, van

de geanalyseerde periode, weinig tot geen artikelen met een structurele weergave. In deze jaren komt bij beide spectra wel de individuele weergave voor en leggen daarmee in het merendeel van de artikelen onvoldoende verband met de maatschappelijke context van intimate femicide. Het voorkomen van de structurele weergave is echter in de laatste jaren van de geanalyseerde periode toegenomen op beide spectra. Tot slot is het opvallend dat de spectra bij beide zoekopdrachten met 2% verschilden, maar dat het verschil tussen de verschillende weergaven kleiner is.

Vergelijking analyses frames narratief van schuld

De analyses van de frames narratief van schuld tonen allereerst dat er met name een groot verschil is tussen de spectra in het gebruik van het sensationalism frame. Op het politiek spectrum komt dit frame voor in 20% van de artikelen en op het theologisch spectrum in 4,5% van de artikelen. Een groot deel van het gebruik van dit frame op het politiek spectrum komt van De Telegraaf. Daarnaast komt het gebruik van het sensationalism frame op beide spectra vrijwel alleen voor bij artikelen met een individuele weergave.

Ten tweede komt het victim blaming frame op beide spectra relatief ongeveer even vaak voor, namelijk op het politiek spectrum in 10%, en op het theologisch spectrum in 9% van de artikelen. Het victim blaming frame komt daarnaast op beide spectra vaker voor in artikelen met een structurele weergave dan bij de individuele weergave. Wanneer de intimate femicide-zaak binnen maatschappelijke context wordt geplaatst, krijgt het slachtoffer zodoende de schuld van de moord, terwijl in deze artikelen juist de grotere maatschappelijke patronen zouden moeten worden ingezien waaraan het slachtoffer is onderworpen.

Ten derde komt het perpetrator justification frame op het politiek spectrum in 19% van de artikelen voor, en op het theologisch spectrum in 21% van de artikelen. Op het politiek spectrum komt het perpetrator justification frame vaker voor bij artikelen met een structurele

weergave, terwijl het frame op het theologisch spectrum juist vaker voorkomt bij artikelen met een individuele weergave. Kranten op het politiek spectrum spreken de dader zodoende vaker vrij wanneer de maatschappelijke context geboden wordt bij een intimate femicide-zaak dan kranten op het theologisch spectrum.

Ten vierde komt ook het perpetrator frame ongeveer evenveel voor op beide spectra, op het politiek spectrum komt dit frame namelijk in 75% van de artikelen voor en op het theologisch spectrum in 77% van de artikelen. Dit frame wordt op het politiek spectrum vaker gebruikt bij artikelen met een structurele weergave, dan bij artikelen met een individuele weergave. De dader wordt in deze krantenartikelen zodoende vaker als verantwoordelijke van de moord wanneer de zaak in een maatschappelijke context wordt geplaatst.

Concluderend laten de resultaten van de analyses zien dat de verschillen tussen het politiek en theologisch spectrum vooral zichtbaar zijn in het gebruik van het sensationalism frame. Voor de andere frames van schuld zijn de verschillen beperkt. Dit wijst erop dat beide spectra grotendeels vergelijkbare narratieven van schuld hanteren.

Vergelijking analyses overige frames

De vergelijking van de analyses van de overige frames toont dat het authorities frame op het politiek spectrum voorkomt in 23,5% van de artikelen, en op het theologisch spectrum in 23% van de artikelen. Het police frame komt ook ongeveer even vaak voor op beide spectra. Op het politiek spectrum komt dit frame namelijk voor in 32% van de artikelen en op het theologisch spectrum in 35% van de artikelen. Tot slot komt het common-place frame op het politiek spectrum in 2% van de artikelen voor en op het theologisch spectrum in 0% van de artikelen. Concluderend komen de spectra sterk overeen in het gebruik van de overige frames. Zodoende kan worden geconcludeerd dat met name het police - en authorities frame vaak voorkomen op beide spectra. Dit betekent dat aan autoriteiten, zoals de overheid of politie, zodoende vaak

schuld wordt toegeschreven door nalatigheid of onvoldoende handelen, en dat artikelen vaak enkel feiten opnoemen over de moord.

De geboden analyses in dit hoofdstuk van de verschillende spectra en de vergelijking van deze spectra is de basis voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag. In het volgende hoofdstuk zal op basis van deze bevindingen worden geconcludeerd op welke manier de vijf kranten intimate femicide framen en hoe ze hierin verschillen.

Conclusie

In het vorige hoofdstuk zijn de resultaten geanalyseerd per spectrum, aan de hand van de type weergaven en de drie categorieën van frames. Op basis van de geboden resultaten van de analyse, worden in dit hoofdstuk conclusies getrokken om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Allereerst wordt de opzet en uitvoering van het onderzoek verklaard. Vervolgens worden de onderzoeksresultaten toegelicht. Ten slotte wordt gereflecteerd op het onderzoek.

Opzet en uitvoering van onderzoek

De wijze waarop kranten maatschappelijke problemen framen heeft een aanzienlijke invloed op het publieke discours doordat de manier waarop geschreven wordt gevolgen heeft voor de interpretatie en gevoel van urgentie door het publiek (Pröll & Magin, 2022; Taylor, 2009). Zodoende is de manier waarop intimate femicide in kranten wordt geframed van groot belang. Wanneer intimate femicide niet wordt erkend, of wordt gerepresenteerd als een systematisch probleem, dan heeft dit effect op de manier waarop het fenomeen wordt begrepen en erkend binnen het publieke debat. Erkenning van een individueel probleem als een structureel probleem vindt namelijk plaats wanneer een individueel probleem wordt geïdentificeerd en maatschappelijke betekenis krijgt in de publieke sfeer. Bestaande verhoudingen, waarbij intimate femicide-zaken als individueel probleem worden gezien, kunnen in stand worden gehouden door gebrekkige tot afwezige erkenning van intimate femicide, wat de maatschappelijke urgentie ondermijnt (Pröll & Magin, 2022). Daarnaast leidt gebrekkige erkenning ertoe dat onderliggende patriarchale machtsstructuren en genderongelijkheden binnen de maatschappij, die ten grondslag liggen aan intimate femicide, niet worden erkend als oorzakelijke factoren. Dit zijn machtsstructuren waarbij mannen een bevoorrechte en dominante rol bezitten, waaruit de ondergeschiktheid van de vrouw voortkomt. Wanneer deze

machtsstructuren niet worden erkend als oorzakelijke factoren, wordt er geen tegenwicht geboden wat de structuren in stand houdt.

De doelstelling van dit onderzoek was het analyseren van de wijze waarop intimate femicide wordt gepresenteerd in verschillende Nederlandse kranten, om zodoende een beeld te krijgen of de verschillen in politiek of theologische oriëntatie invloed hebben op de framing. In dit onderzoek is derhalve, middels een kwalitatieve framing analyse, geanalyseerd op welke manier intimate femicide wordt geframed door de verschillende kranten op het politiek – en theologisch spectrum. Hiervoor zijn frames geanalyseerd in de artikelen van vijf kranten voor de tijdspanne van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2024. Deze tijdspanne is een recente en brede weergave van de krantenartikelen. Het politiek spectrum omvat de Volkskrant, De Telegraaf en NRC, en het theologisch spectrum omvat Trouw en Nederlands Dagblad. Het onderzoek was zowel inductief als deductief. Voorafgaande aan het onderzoek zijn vijf frames en twee weergaven deductief opgesteld aan de hand van bestaande theorie, deze frames zijn geoperationaliseerd in het codeboek. In tabel 9 is per categorie aangegeven welke theorieën deductief en inductief zijn. Daarnaast zijn twee frames en één weergave tijdens de analyse, oftewel inductief, toegevoegd aan het codeboek. Deze frames en de type weergave hebben meer inzicht geboden in de geanalyseerde data. Voor de data analyse zijn twee zoekopdrachten opgesteld aan de hand van bestaande onderzoeken naar de framing van intimate femicide. Krantenartikelen uit de eerste zoekopdrachten bevatten de termen “femicide” of “femincide”. De term femincide is opgenomen in de zoekopdracht omdat uit een test-zoekopdracht bleek dat krantenartikelen deze term vaak gebruiken als synoniem voor femicide. In de tweede zoekopdracht werden beide termen juist uitgesloten. Zodoende kon er binnen de resultaten helder onderscheid gemaakt worden tussen krantenartikelen die de moord op een vrouw benoemen aan de hand van de terminologie, en krantenartikelen waarin dit juist niet wordt gedaan. De krantenartikelen zijn vervolgens beoordeeld aan de hand van inclusiecriteria zodat

de artikelen over specifieke intimate femicide-zaken gaan. Deze inclusiecriteria zijn: (1) het zijn geen opiniestukken, ingezonden brieven of redactionele commentaren; (2) het artikel gaat over zaken rondom partnerdoding, of poging tot moord, waarbij wordt verwezen naar specifieke gevallen; (3) het slachtoffer is een vrouw of meisje; (4) het artikel definieert expliciet de relatie tussen de dader en het slachtoffer (Karlsson et al., 2020). De onderzoeksvraag die centraal stond in het onderzoek was: *op welke manier framen de kranten de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands Dagblad intimate femicide, en hoe verschillen ze hierin?*

Tabel 9

Overzicht deductieve en inductieve theorieën

Categorie	Deductieve theorieën	Inductieve theorieën
Erkenning van intimate femicide	Individuele weergave (Karlsson et al., 2020) Structurele weergave (Karlsson et al., 2020)	Ontkoppelde weergave
Narratief van schuld	Sensationalism frame (Aldrete, 2024) Victim blaming frame (Aldrete, 2024)	Perpetrator frame
Overige frames	Perpetrator justification frame (Aldrete, 2024; Papa et al., 2024) Police frame (Bullock & Cubert, 2002) Common-place frame (Gillespie et al., 2013)	Authorities frame

Onderzoekresultaten

De totale berichtgeving van intimate femicide is in de geanalyseerde periode op het theologisch spectrum licht toegenomen en op het politiek spectrum vrijwel niet. Dit omvat berichtgeving waarin de term femicide of feminicide wordt gebruikt en berichtgeving waarin deze terminologie ontbreekt. Ondanks dat het aantal artikelen over intimate femicide op het theologisch spectrum is toegenomen, zijn de absolute aantallen artikelen per krant hoger op het

politiek spectrum. Hieruit kan worden geconcludeerd dat Trouw en Nederlands Dagblad minder aandacht besteden aan intimate femicide-zaken. Bij beide spectra wordt in meer dan de helft van de artikelen, namelijk in 58-60% van het totaal, geschreven over femicide-zaken, waarbij de terminologie femicide of feminicide ontbreekt. Het percentage artikelen met een individuele weergave ligt voor beide spectra rond de 63%. Dit zijn de artikelen waarin de terminologie niet wordt gebruikt, maar ook artikelen waarin de terminologie wel wordt gebruikt maar waarbij de femicide-zaak niet of onvoldoende wordt gekoppeld aan de maatschappelijke context waarbinnen deze bestaat. In 34-35% van alle artikelen op beide spectra tussen 2017 en 2024 wordt de femicide-zaak wel juist gekoppeld aan het maatschappelijke probleem middels de structurele weergave. Dit is een aanzienlijk lager percentage dan de individuele weergave. In de eerste vier tot vijf jaar van de geanalyseerde periode komen zelfs weinig tot geen artikelen voor met de structurele weergave. Hieruit kan worden geconcludeerd dat intimate femicide-zaken in alle onderzochte Nederlandse kranten voornamelijk worden gepresenteerd als een individueel incident, ongeacht het spectrum. Slechts een minderheid van de artikelen plaatst de zaak binnen een bredere maatschappelijke context. Hiermee blijft de erkenning van de onderliggende patronen grotendeels uit. De toename van de structurele weergave in de laatste jaren van de geanalyseerde periode kan er voorzichtig op wijzen dat de maatschappelijke erkenning van intimate femicide langzaam zichtbaar begint te worden in de Nederlandse kranten. Opvallend op het politiek spectrum is dat De Telegraaf relatief veel vaker een individuele weergave hanteert in artikelen dan de andere kranten, en zodoende geen maatschappelijk perspectief biedt bij intimate femicide-zaken. In 80% van alle geanalyseerde artikelen komt namelijk een individuele weergave voor bij De Telegraaf. Op het theologisch spectrum komt bij Nederlands Dagblad meer artikelen voor met een individuele weergave dan bij Trouw, namelijk in 63% van het totaal aantal artikelen.

De analyses van de frames narratief van schuld tonen ten eerste dat er met name een groot verschil is tussen de spectra in het gebruik van het sensationalism frame. Op het politiek spectrum komt dit frame voor in 20% van de artikelen en op het theologisch spectrum in 4,5% van de artikelen. Een groot deel van het gebruik van dit frame op het politieke spectrum komt van De Telegraaf. Dit betekent dat De Telegraaf femicide-zaken regelmatig presenteert voor de sensatie, waarbij de zaak gepresenteerd wordt als een zeldzaam incident dat niemand had kunnen zien aankomen. Dit wordt vaak ondersteund met lugubere details, waarmee ingespeeld wordt op amusement. Daarnaast komt het sensationalism frame op beide spectra vrijwel alleen voor bij artikelen met een individuele weergave. Ten tweede komt het victim blaming frame op beide spectra voor in ongeveer 10% van de artikelen, en met name in artikelen met een structurele weergave. Wanneer de intimate femicide-zaak binnen maatschappelijke context wordt geplaatst, krijgt het slachtoffer vaker de schuld van de moord, terwijl in deze artikelen juist de grotere maatschappelijke patronen zouden moeten worden ingezien waaraan het slachtoffer is onderworpen. Ten derde komt het perpetrator justification frame op beide spectra voor in ongeveer 20% van de artikelen. Op het politiek spectrum komt het perpetrator justification frame vaker voor bij artikelen met een structurele weergave, terwijl het frame op het theologisch spectrum juist vaker voorkomt bij artikelen met een individuele weergave. Kranten op het politiek spectrum spreken de dader zodoende vaker vrij wanneer de maatschappelijke context geboden wordt bij een intimate femicide-zaak, dan kranten op het theologisch spectrum. Ten vierde komt het perpetrator frame voor in ongeveer 76% van de artikelen voor beide spectra. Dit frame wordt op het politiek spectrum vaker gebruikt bij artikelen met een structurele weergave, dan bij artikelen met een individuele weergave. De dader wordt in deze krantenartikelen zodoende vaker als verantwoordelijke van de moord wanneer de zaak in een maatschappelijke context wordt geplaatst. Concluderend laten de resultaten van de analyse van de frames narratief van schuld zien dat er weinig aanzienlijke

verschillen zijn tussen het politiek en theologisch spectrum. Met name het sensationalism frame komt opvallend vaker voor op het politiek spectrum. Dit wijst erop dat beide spectra grotendeels vergelijkbare narratieven van schuld hanteren.

De analyses van de overige frames tonen dat het authorities frame op beide spectra voorkomt in ongeveer 23% van de artikelen, en het police frame in 34% van de artikelen. Daarnaast komt het common-place frame op beide spectra vrijwel niet voor. Concluderend komen de spectra sterk overeen in het gebruik van de overige frames. Hieruit kan worden geconcludeerd dat met name het police - en authorities frame vaak voorkomen op beide spectra. Dit betekent dat aan autoriteiten, zoals de overheid of politie, vaak schuld wordt toegeschreven door nalatigheid of onvoldoende handelen, en dat kranten vaak enkel feiten opnoemen over de moord.

Reflectie

De analyse van vijf kranten, met uiteenlopende politieke en theologische oriëntaties over een lange en recente tijdspanne, heeft inzichtelijk gemaakt op welke manier intimate femicide betekenis krijgt binnen het Nederlandse publieke debat. Het is zichtbaar geworden in hoeverre de erkenning van intimate femicide als maatschappelijk probleem aanwezig is in de verschillende kranten. De meest opvallende bevinding is dat in de eerste jaren van de geanalyseerde periode op beide spectra vrijwel geen erkenning van intimate femicide plaatsvindt. De aandacht voor intimate femicide is recentelijk echter sterk toegenomen. Daarnaast wordt de vrouw nog vaak als veroorzaker gezien, en wordt de dader vrijgesproken van schuld. Dit komt tot uiting in het victim blaming - en perpetrator justification frame.

Om een genuanceerder beeld te vormen zijn, zoals benoemd, twee frames en een type weergave toegevoegd, gezien bestaande theorieën ontoereikend waren om de krantenartikelen

te analyseren. Zodoende draagt dit onderzoek bij aan het begrijpen van de framing van intimate femicide-zaken binnen de Nederlandse kranten.

Gezien de uiteindelijke dataset bestaat uit artikelen die beoordeeld zijn aan de hand van de vier benoemde inclusiecriteria, is vooraf ingeschat hoeveel kranten en jaren geanalyseerd moesten worden om tot een reëel aantal artikelen uit te komen dat voldoende basis biedt om conclusies te kunnen trekken. Deze inschatting is gedaan aan de hand van een test-beoordeling. De test-beoordeling heeft een verwacht percentage uitval geboden, waarmee is bepaald dat vijf kranten geanalyseerd moesten worden en de analyse-periode moest bestaan uit zeven jaar. Deze uiteindelijke keuze bood 998 artikelen voorafgaande aan de inclusiecriteria. Deze artikelen zijn allemaal beoordeeld aan de hand van de vier inclusiecriteria, waarmee het uiteindelijke aantal krantenartikelen uitkwam op 171. De inclusiecriteria maakten het zodoende lastiger om de unit of sampling te bepalen gezien eerst in kaart gebracht moest worden hoeveel artikelen hierdoor zouden uitvallen. Het was echter belangrijk om de inclusiecriteria toe te passen omdat ze waarborgden dat alle onderzochte krantenartikelen voldeden aan de definitie van intimate femicide. Daarnaast zorgde de bestaande literatuur over framing en femicide ervoor dat de theorie duidelijk te operationaliseren was.

De toenemende aandacht voor intimate femicide in de Nederlandse kranten biedt mogelijkheid om aandacht te creëren voor de maatschappelijke urgentie. Het blijft hierbij echter van belang dat intimate-femicide zaken in de maatschappelijke context wordt geplaatst, dit wordt nog niet altijd gedaan. De machtsstructuren die ten grondslag liggen aan intimate femicide, waarbij mannen een bevoorrechte en dominante rol bezitten waaruit genderongelijkheden voortkomen binnen de Nederlandse maatschappij, zouden structureel erkend moeten worden als oorzakelijke factoren. Het is namelijk van belang dat de kranten tegenwicht blijven bieden tegen de bestaande structuren om de maatschappelijke urgentie te tonen. De toename van aandacht voor intimate femicide in Nederlandse kranten is daarom enkel

bevorderlijk voor het agenderen van de maatschappelijke urgentie wanneer dit met een structurele weergave wordt gedaan, waarbij de machtsstructuren en genderongelijkheden worden erkend.

Om meer begrip te krijgen van intimate femicide zou een vervolgonderzoek bestaande uit een vergelijkende framing analyse bij kranten uit landen waar intimate femicide ook een veelvoorkomend maatschappelijk probleem is, interessante nieuwe inzichten kunnen bieden. Hierbij zouden dezelfde frames en weergaven gehanteerd kunnen worden als in dit onderzoek, om een vergelijkend onderzoek te kunnen uitvoeren. Daarnaast is vervolgonderzoek naar andere mediavormen zoals sociale media ook interessant, gezien dit vormgegeven wordt door de gebruikers van het medium in plaats van een redactie met een bepaalde politieke of theologische oriëntatie.

Met dit onderzoek is een bijdrage geleverd aan kennis van de framing van intimate femicide van de Nederlandse nieuwsmedia. De belangrijkste meerwaarde van dit onderzoek was de explorerende aard, waarmee nieuwe verbanden zijn verkend tussen achterliggende oriëntaties van kranten en de gebruikte weergaven en frames om intimate femicide te weergeven. Hiermee is de samenhang van framingtheorieën, de uiteenlopende oriëntaties van kranten en de weergave van intimate femicide onderzocht, waarmee nieuwe inzichten over de Nederlandse kranten zijn blootgelegd.

Literatuurlijst

- Aldrete, M. (2024). Femicide in Mexico. Who are the slain women according to news media? A quantitative study of social representations of victims and perpetrators. *Violence Against Women*, 30(12-13), 3297-3319.
<https://doi.org/10.1177/10778012231174346>
- Aldrete, M., & Fernández-Ardèvol, M. (2024). Framing femicide in the news, a paradoxical story: A comprehensive analysis of thematic and episodic frames. *Crime, Media, Culture: An International Journal*, 20(3), 231-249.
<https://doi.org/10.1177/17416590231199771>
- Ammelrooy, P. (2017, 27 april). Stappenteller ontkracht verweer van moord verdachte Amerikaan. *de Volkskrant*, p. 28.
- Bakker, P., & Scholten, O. (2019). *Communicatiekaart van Nederland: Overzicht van media en communicatie* (10e editie). Boom.
- Bandelli, D., & Porcelli, G. (2016). Femicide in Italy. “femminicidio,” moral panic and progressivist discourse. *Sociologia*, 10(2). <https://doi.org/10.2383/85284>
- Belleman, S. (2023, 23 februari). Nabestaanden vergeven wél; OM eist 15 jaar plus maatregel tegen Björn K. voor moord op partner. *De Telegraaf*, p. 10.
- Belleman, S. (2024, 27 januari). De dood staat achter de voordeur; Het geweld dat vrouwen fataal wordt vindt meestal plaats in hun veilige omgeving. *De Telegraaf*, p. 2.
- Bos, K., Endedijk, B., & Stefanovski, N. (2023, 18 december). Allerlei instanties wisten dat hij haar mishandelde – maar het mocht niet baten. *NRC*.
<https://www.nrc.nl/nieuws/2023/12/18/allerlei-instanties-wisten-dat-hij-haar-mishandelde-maar-het-mocht-niet-baten-a4184715>

Bullock, C. F., & Cubert, J. (2002). Coverage of domestic violence fatalities by newspapers in Washington State. *Journal of Interpersonal Violence, 17*(5), 475-499.

<https://doi.org/10.1177/0886260502017005001>

CBS meldt meer slachtoffers van moord en doodslag. (2024, 12 september). Fonds

Slachtofferhulp. <https://fondsslachtofferhulp.nl/nieuws/cijfers-slachtoffers-moord-doodslag/>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023). *Moord en doodslag, 2003-2022.*

<https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/35/moord-en-doodslag-2003-2022>

Clark, T., Foster, L., Bryman, A., & Sloan, L. (2021). *Bryman's social research methods* (6e editie). Oxford University Press.

De bloedigste straat van Rotterdam; Bewoners van volkswijken in Maasstad houden de moederin na criminele drama's. (2022, 30 juli). *De Telegraaf*, p. 26.

De Jong, M. (2022, 22 september). Als wolvin tegen onrecht; Advocaat Wendy van Egmond maakt zich hard tegen femicide. *De Telegraaf*, p. 5.

Dit is de Telegraaf. (z.d.). Mediahuis. Geraadpleegd op 10 oktober 2025, van

<https://www.mediahuis.nl/merken/de-telegraaf/>

Van Dongen, M. (2023, 4 maart). De onheilspellende waarheid over de moord op vrouwen. *de Volkskrant*, p. 3.

Een geschiedenis van NRC. (2025, 25 maart). *NRC*. Geraadpleegd op 4 oktober 2025, van

<https://www.nrc.nl/de-geschiedenis-van-nrc/>

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication, 43*(4), 51-58.

<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

Van Essen, M., & van den Eng, M. (2017, 25 oktober). Zoektocht naar vermiste Maria. *De Telegraaf*, p. 12.

- Gillespie, L. K., Richards, T. N., Givens, E. M., & Smith, M. D. (2013). Framing deadly domestic violence. *Violence against women, 19*(2), 222-245.
<https://doi.org/10.1177/1077801213476457>
- Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Harvard University Press.
- Van Gorp, B. (2010). *Doing News Framing Analysis* (1-39). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780203864463-11/strategies-take-subjectivity-framing-analysis-baldwin-van-gorp>
- Van Gorp, B. (2007). The constructionist approach to framing: Bringing culture back in. *Journal of Communication, 57*(1), 60–78. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2006.00329.x>
- Geschiedenis. (z.d.). *Nederlands Dagblad*. Geraadpleegd op 5 oktober 2025, van <https://www.nd.nl/service/geschiedenis>
- Goslinga, H. (2023, 28 januari). Hoe trouw als protestantse krant de ontzuiling overleefde. *Trouw*. <https://www.trouw.nl/verdieping/hoe-trouw-als-protestantse-krant-de-ontzuiling-overleefde~b7a352f20/>
- Van den Houten, A. (2021, 28 april). *Wat is het verschil tussen verschillende kranten*. De Puttenaer. <https://www.deputtenaer.nl/lokaal/partnercontent/681284/wat-is-het-verschil-tussen-verschillende-kranten>
- Het verhaal achter het Nederlands Dagblad. (z.d.). *Nederlands Dagblad*. Geraadpleegd op 5 oktober 2025, van https://www.nd.nl/service/missie_visie
- Huisman, C. (2019, 30 juli). De lugubere verdwijning van kapster Miranda. *de Volkskrant*, 10-11.
- 125 jaar De Telegraaf: “Je bent ervoor of ertegen”. (2018, 2 januari). *NOS Nieuws*.
<https://nos.nl/artikel/2210217-125-jaar-de-telegraaf-je-bent-ervoor-of-ertegen>

- Johns, G. (2006). The essential impact of context on organizational behavior. *Academy of Management Review*, 31(2), 386-408. <https://doi.org/10.5465/amr.2006.20208687>
- Karlsson, N., Lila, M., Gracia, E., & Wemrell, M. (2020). Representation of intimate partner violence against women in Swedish news media: A discourse analysis. *Violence Against Women*, 27(10), 1499-1524. <https://doi.org/10.1177/1077801220940403>
- Klei, E. (2025, 16 januari). *Tussen feministische bijlagen en rechtse koppen: wat maakt De Telegraaf uniek?*. De Kanttekening. <https://dekanttekening.nl/samenleving/tussen-feministische-bijlagen-en-rechtse-koppen-wat-maakt-de-telegraaf-uniek/>
- Kyngäs, E. H. (2007). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107-115. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
- Lecheler, S., & de Vreese, C. H. (2018). News framing effects theory: An integrative view. *News Framing Effects* (18-31). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315208077>
- Levenslange celstraf voor yogabalmoord. (2018, 20 september). *De Telegraaf*, p. 19.
- Liem, M. (2021). Femicide: een kritische reflectie op het gebruik van de Term. *Boom Strafblad*, 2(5), 164-166. <https://doi.org/10.5553/bsb/266669012021002005002>
- Liem, M., Aarten, P., Granath, S., Kivivuori, J., Langlade, A., Larchet, K., Markwalder, N., Suonpää, K., Thomsen, A., & Walser, S. (2024). Patterns of female homicide victimization in Western Europe. *International Criminology*, 4(2), 177-190. <https://doi.org/10.1007/s43576-024-00127-3>
- Messerschmidt, J. W. (2017). Masculinities and femicide. *Qualitative Sociology Review*, 13(3), 70-79. <https://doi.org/10.18778/1733-8077.13.3.05>
- Musso, M. G., Proietti, M., & Reynolds, R. R. (2020). Towards an integrated approach to violence against women: persistence, specificity and complexity. *International Review of Sociology*, 30(2), 249-278. <https://doi.org/10.1080/03906701.2020.1820140>

Nieuwe CBS Cijfers over Moord en Doodslag in Nederland. (2023, 30 augustus). Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

<https://www.huiselijkgeweld.nl/actueel/nieuws/2023/08/29/nieuwe-cbs-cijfers-over-moord-en-doodslag-in-nederland>

Onze-beginselen. (z.d.). NRC Code. Geraadpleegd op 5 oktober 2025, van

<https://nrccode.nrc.nl/onze-beginselen>

Over ons. (2019, 5 juni). Trouw. Geraadpleegd op 5 oktober 2025, van

<https://www.trouw.nl/achter-de-schermen/over-ons~b7aea298/>

Over ons. (z.d.). De Volkskrant. Geraadpleegd op 5 oktober 2025, van

<https://www.volkskrant.nl/kijkverder/2024/over-ons~v1014248/#missie>

Papa, V., Kouros, T., & Lambe, A. (2024). “The victim lived an intense life”: Media

(mis)representations of femicide crimes in the Republic of Cyprus. *Feminist*

Media Studies, 25(2), 1-19. <https://doi.org/10.1080/14680777.2024.2363841>

Pröll, F., & Magin M., (2022). Framing feminicides: A quantitative content analysis of news

stories in four Colombian newspapers. *Journalism and Media* 3(1), 117-133.

<https://doi.org/10.3390/journalmedia3010010>

Remarque, P., & Bolkenstein, F. (2012, 14 april). Remarque en Bolkestein schrijven

elkaar: 'Is de Volkskrant te links?'. *De Volkskrant*. [https://www.volkskrant.nl/columns-](https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/remarque-en-bolkestein-schrijven-elkaar-is-de-volkskrant-te-links~b2623ef1/)

[opinie/remarque-en-bolkestein-schrijven-elkaar-is-de-volkskrant-te-](https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/remarque-en-bolkestein-schrijven-elkaar-is-de-volkskrant-te-links~b2623ef1/)

[links~b2623ef1/](https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/remarque-en-bolkestein-schrijven-elkaar-is-de-volkskrant-te-links~b2623ef1/)

Rosenberg, S. (2024, 11 september). Informatieblad: Opvattingen over nieuwsmedia en

politiek in Nederland. *Pew Research Center*.

[https://www.pewresearch.org/global/fact-sheet/informatieblad-opvattingen-over-](https://www.pewresearch.org/global/fact-sheet/informatieblad-opvattingen-over-nieuwsmedia-en-politiek-in-nederland/)

[nieuwsmedia-en-politiek-in-nederland/](https://www.pewresearch.org/global/fact-sheet/informatieblad-opvattingen-over-nieuwsmedia-en-politiek-in-nederland/)

- Russell, D., & Van de Ven, N. (1976). *Crimes against women: Proceedings of the International Tribunal*. Russell Publications.
- Smouter, K., & Boersema, W. (2024, 14 november). *Wij zijn Trouw. De krant voor mensen met idealen. Dit is ons manifest*. Trouw. <https://www.trouw.nl/trouw/wij-zijn-trouw-de-krant-voor-mensen-met-ideal-en-dit-is-ons-manifest~b64c1c5a/>
- Stark, E. (2007). *Coercive control: How men entrap women in personal life* (pp. 171-288). Oxford University Press.
- Takken, W. (2024, 24 april). Scheidend hoofdredacteur van Trouw: ‘De journalistieke fraude deed veel pijn’. *NRC*. <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/04/24/scheidend-hoofdredacteur-van-trouw-journalisten-moet-je-niet-te-veel-voor-de-voeten-lopen-a4197084?t=1757941188>
- Taylor, R. (2009). Slain and slandered. *Homicide Studies*, 13(1), 21-49. <https://doi.org/10.1177/1088767908326679>
- Terkildsen, N., & Schnell, F. (1997). How media frames move public opinion: An analysis of the women's movement. *Political Research Quarterly*, 50(4), 879-900. <https://doi.org/10.2307/448991>
- Universiteit Leiden. (z.d.). Factsheet Femicide in Nederland. *De Nederlandse Femicide Monitor*. Geraadpleegd op 10 juni 2025, van <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/governance-and-global-affairs/isga/factsheet-femicide-in-nederland-3.0.pdf>
- Vermaas, P. (2019, 26 november). Franse agent opgeroepen om geweld tegen vrouwen serieus te nemen. *NRC. NEXT*, p. 12.
- Visser, M. (2024, 18 maart). Drama in Mierlo lijkt op femicide; Buurman wilde slachtoffer nog redden. *De Telegraaf*, p. 10.

- Vliegthart, R., & van Zoonen, L. (2011). Power to the frame: Bringing sociology back to frame analysis. *European Journal of Communication*, 26(2), 101-115.
<https://doi.org/10.1177/0267323111404838>
- Wilson, M., & Daly, M., (1992). Till death us do part. In Radford, J. Radford & D. Russell (Eds.), *Femicide: The Politics of Woman Killing* (pp. 83-98). Twayne Publishers.
- World Health Organisation. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: Prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/85239/9789241564625_eng.pdf?sequence=1

Bijlage 1: Codeboek

Het fenomeen intimate femicide is onderzocht omdat het veel voorkomt in Nederland. Een gebrek aan de erkenning van het fenomeen in nieuwsmedia zou zorgen voor een gebrek van erkenning binnen het publieke debat, waardoor intimate femicide incidenten worden gereduceerd tot individuele incidenten waarmee de maatschappelijke urgentie van het probleem wordt ondermijnt. Daarnaast zorgt het reduceren tot individuele incidenten ervoor dat onderliggende machtsrelaties en genderongelijkheden, die ten grondslag liggen aan intimate femicide, niet worden erkend als oorzakelijke factoren van het fenomeen. De doelstelling van dit onderzoek is het analyseren op welke manier intimate femicide wordt gerepresenteerd in vijf verschillende Nederlandse kranten, om zodoende een beeld te krijgen of de verschillen in politieke of theologisch oriëntatie invloed hebben op de framing. Dit wordt gedaan door te onderzoeken welke frames en type weergave kranten gebruiken en of dit verschilt tussen kranten die ieder een andere politieke kleur hebben.

Voor dit onderzoek is een codeboek opgesteld om de type weergaven en verschillende frames zorgvuldig te definiëren en operationaliseren. De theorieën zijn onderverdeeld in drie categorieën, namelijk: *erkenning van intimate femicide*, *narratief van schuld* en *overige frames*. Dit codeboek is de leidraad voor het coderen van de krantenartikelen uit de vijf kranten de Volkskrant, NRC, De Telegraaf, Trouw en Nederlands Dagblad. De type weergaven en frames zijn voorzien van een grondige omschrijving en voorbeelden waaraan ze herkend kunnen worden. De *unit of sampling* omvat de krantenartikelen, waardoor de *unit of observation* geschreven communicatie is. Tenslotte is de *unit of analysis* een krantenartikel, omdat er wordt onderzocht welk frame wordt gebruikt om de intimate femicide-zaak te beschrijven.

De data voor het framing onderzoek is verzameld middels LexisNexis. De tijdspanne hiervoor is vijf jaar, namelijk 1 januari 2019 tot en met 31 december 2024. De zoektermen die

zijn gebruikt voor het verzamelen van de artikelen, zijn zoektermen uit bestaande framing onderzoeken naar intimate femicide (Karlsson et al., 2020; Aldrete, 2014; Aldrete & Fernández-Ardèvol, 2024). Er zijn twee zoekopdrachten uitgevoerd met verschillende zoektermen.

De eerste zoekopdracht is: (“femicide” OR “feminicide”) AND NOT “eerwraak”. Hieruit volgen alle artikelen waarin femicide wordt benoemd, zonder dat eerwraak aan bod komt. Het onderzoek is namelijk specifiek gericht op het onderzoeken van intimate femicide-incidenten en eerwraak heeft geen betrekking op partnerdoding, maar op de moord door een familielid omwille van de familie-eer.

De tweede zoekopdracht is: ((vrouw w/10 (“partner” OR “vriend” OR “man” OR “ex-man” OR “ex-partner” OR “ex-vriend” OR “relatie” OR “ex” OR “verloofde”) w/10 (“vermoord” OR “doodgestoken” OR “gewurgd” OR “om het leven gebracht” OR “neergestoken” OR “bedreigd”)) OR (moord w/10 vrouw) OR “partnerdoding” OR “vrouwenmoord” OR (bedreiging w/25 relatie w/25 moord) AND NOT (“eerwraak” OR “femicide” OR “feminicide” OR “film” OR “serie”) OR “partnerdoding” OR “vrouwenmoord” AND NOT (“eerwraak” OR “femicide” OR “film” OR “serie”). Om artikelen over vrouwenmoord te laten volgen is bij deze zoekopdracht een combinatie van verschillende zoektermen gebruikt middels een nabijheidsconnector. De nabijheidsconnector kan worden gebruikt om krantenartikelen te vinden waarin het eerste woord binnen n-woorden van het tweede woord voorkomt. Hierbij zijn de nabijheidsconnectoren w/10 en w/25 gebruikt. Vervolgens zijn de zoektermen “femicide” en “feminicide” uitgesloten. Hiermee komen artikelen naar voren die wel over vrouwenmoord gaan, maar dit niet bespreken als femicide. Daarnaast is eerwraak uitgesloten omdat het onderzoek specifiek gericht is op het onderzoeken van intimate femicide incidenten. Daarom worden krantenartikelen omtrent eerwraak niet meegenomen in de data-analyse. Eerwraak heeft namelijk geen betrekking op partnerdoding, maar op de moord door een familielid omwille van de familie-eer. Daarnaast zijn de zoektermen

“film” en “serie” uitgesloten. Tijdens een test zoekopdracht kwamen namelijk vele recensies van films en series naar voren die niet bruikbaar zijn.

Alle zoektermen zijn voorafgaande aan het genereren van de uiteindelijke dataset los van elkaar getest. Zodoende zijn de zoektermen “geweld in relationele sfeer” en “intimate femicide”, die uit bestaande onderzoeken kwamen, weggelaten uit de zoekopdracht omdat ze niet voorkwamen in de onderzochte periode bij de vijf kranten. Als connector tussen de zoektermen is OR gebruikt. Dit geeft aan dat één of meer van de woorden worden opgenomen in de zoekresultaten.

De krantenartikelen uit de steekproeven zijn ten slotte beoordeeld aan de hand van vier inclusiecriteria, namelijk: (1) het zijn geen opiniestukken, ingezonden brieven of redactionele commentaren; (2) het artikel gaat over zaken rondom partnerdoding, of poging tot moord, waarbij wordt verwezen naar specifieke gevallen; (3) het slachtoffer is een vrouw of meisje; (4) het artikel definieert expliciet de relatie tussen de dader en het slachtoffer. De artikelen die voldeden aan deze inclusiecriteria zijn gebruikt voor de data-analyse.

Kolom A: ID Nummer

Aan elke coderegel is een nummer toegekend. Hiermee kan toekomstige ordening of reconstructie van het document plaatsvinden. Hierbij wordt aangegeven welke zoekopdracht het is en vervolgens het volgnummer. Dit is in de vorm: Z/volgnummer.

Kolom B: Datum

In deze kolom is de datum van publicatie van het gecodeerde krantenartikel weergegeven. Dit is in de vorm: dd-mm-jjjj.

Kolom C: Krant

In deze kolom is aangegeven door welke krant het krantenartikel is gepubliceerd aan de hand van een code.

Code	Krant
1	de Volkskrant
2	NRC
3	De Telegraaf
4	Trouw
5	Nederlands Dagblad

Kolom D: Titel

In deze kolom is de volledige titel van het krantenartikel weergegeven.

Kolom E: Voldoet aan Inclusiecriteria

In deze kolom is aangegeven, middels ja of nee, of de inhoud van het krantenartikel voldoet aan de inclusiecriteria. Deze criteria zijn: het zijn geen ingezonden brieven of redactionele commentaren; het artikel gaat over zaken rondom partnerdoding, waarbij wordt verwezen naar specifieke gevallen; het slachtoffer is een vrouw of meisje; het artikel definieert expliciet de relatie tussen de dader en het slachtoffer. Indien een artikel niet voldoet, is er niet verder gecodeerd.

Kolom F: Erkenning van intimate femicide - Type Weergave van Femicide

In deze kolom is aangegeven, middels een code, welke weergave van femicide wordt herkend. Er kan niet met 0 worden gecodeerd, omdat een krantenartikel altijd één van de typen weergaven heeft. Als een structurele weergave ontbreekt, doordat intimate femicide niet of onjuist wordt erkend, dan is er sprake van een individuele weergave. De structurele weergave komt niet voor in krantenartikelen uit zoekopdracht twee gezien deze de term “femicide” of

“femicide” niet benoemen. De ontkoppelde weergave is inductief. Deze weergave is tijdens de analyse toegevoegd omdat bleek dat er krantenartikelen uit zoekopdracht twee voorkomen waarin wel een verbinding wordt gelegd met het bredere maatschappelijke probleem van intimate femicide, maar gezien deze artikelen nooit “femicide” of “femicide” benoemen voldoet dit niet aan de structurele weergave. De ontkoppelde weergave is zodoende gecodeerd wanneer er wel verbinding wordt gemaakt met het bredere maatschappelijke probleem van intimate femicide, maar geen van de termen eraan koppelen, aangezien ze uit zoekopdracht twee volgen. Deze weergave kan alleen voorkomen bij zoekopdracht twee.

Code	Type weergave	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
1	Individuele weergave	Geen verband met intimate femicide	Femicide wordt benoemd, maar de verbinding is onzeker of wordt niet verder uitgelegd; intimate femicide wordt niet benoemd	Nadruk op afwijkend gedrag van de dader of het slachtoffer; zoeken naar verklaringen voor de moord; positieve karakteristieken van de dader worden benadrukt waardoor de moord wordt gerechtvaardigd
2	Structurele weergave	Erkenning verband met intimate femicide	Intimate femicide wordt benoemd en in verband gebracht met een specifieke casus	Deskundig commentaar; statistische gegevens of contact informatie van hulporganisaties voor vrouwen die slachtoffer zijn van geweld
3	Ontkoppelde weergave	Wel context van femicide, maar geen “femicide” of “femicide” benoemd	Er wordt een verbinding gelegd met intimate femicide als een breder maatschappelijk fenomeen, maar de term wordt niet genoemd	Gebruik van een andere term zoals “vrouwenmoord”; grotere patronen van de moord worden benoemd zoals seksisme

Kolom G: Narratief van Schuld – Sensationalism Frame

In deze kolom is aangegeven, middels een code, of het sensationalism frame wordt herkend omtrent het narratief van schuld.

Code	Frame	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
0	Niet genoemd	Er wordt geen sensationalism frame gepresenteerd	-	-
1	Sensationalism frame	De moord op een vrouw is een tragedie	De moord is een tragedie die niemand zag aankomen	Lugubere details; sensatie gebruik; niemand zag het aankomen; tragedie; een zeldzaam geval

Kolom H: Narratief van Schuld – Victim Blaming Frame

In deze kolom is aangegeven, middels een code, of het victim blaming frame wordt herkend omtrent het narratief van schuld.

Code	Frame	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
0	Niet genoemd	Er wordt geen victim blaming frame gepresenteerd	-	-
1	Victim blaming frame	Het slachtoffer is schuldig aan de moord	Het slachtoffer had anders moeten handelen om te voorkomen dat ze werd vermoord	Passiviteit van het slachtoffer; gebrek aan autonomie of gevoeligheid voor geweld bij het slachtoffer; het overtreden van sociale normen van genderstereotypes door het slachtoffer zoals het hebben van contact met een andere man

Kolom I: Narratief van Schuld – Perpetrator Justification

In deze kolom is aangegeven, middels een code, of het perpetrator justification frame wordt herkend omtrent het narratief van schuld.

Code	Frame	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
0	Niet genoemd	Er wordt geen perpetrator justification frame gepresenteerd	-	-
1	Perpetrator justification frame	Rechtvaardiging van de dader	De dader wordt vrij gepleit van schuld of de verantwoordelijkheid wordt teniet gedaan	De vrouw maakte de dader tot slachtoffer door bijvoorbeeld jaloezie, ontrouw of de eer van de dader; de dader is niet verantwoordelijk door andere factoren zoals alcoholisme, economische – of psychologische problemen en stress

Kolom J: Frames voor het Narratief van Schuld – Perpetrator Frame

In deze kolom is aangegeven, middels een code, of het perpetrator frame wordt herkend omtrent het narratief van schuld.

Code	Frame	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
0	Niet genoemd	Er wordt geen perpetrator justification frame gepresenteerd	-	-
1	Perpetrator frame	De dader is de schuldige	De dader wordt benoemd als schuldige aan de moord	De dader is schuldig aan de moord; de verantwoordelijkheid van de moord ligt bij de dader

Kolom K: Overige intimate femicide frames – Authorities Frame

In deze kolom is aangegeven, middels een code, of het authorities frame wordt herkend omtrent het narratief van schuld.

Code	Frame	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
0	Niet genoemd	Er wordt geen authorities frame gepresenteerd	-	-
1	Authorities frame	Autoriteiten hebben niet, onvoldoende of onjuist gehandeld	Autoriteiten zijn nalatig geweest waardoor de moord mogelijk was	De overheid of politie heeft niet gehandeld, ze zijn nalatig geweest, er waren aanwijzingen van geweld

Kolom L: Overige intimate femicide Frames – Police Frame

In deze kolom is aangegeven, middels een code, of het police frame wordt herkend omtrent het narratief van schuld.

Code	Frame	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
0	Niet genoemd	Er wordt geen police frame gepresenteerd	-	-
1	Police frame	Objectieve weergave van de moord	De moord wordt gepresenteerd aan de hand van objectieve feiten	Objectieve feiten; complexiteit wordt buiten beschouwing gelaten; het is een probleem tussen de betrokkenen; ontbreken benoemen van maatschappelijk probleem

Kolom M: Overige intimate femicide Frames – Common-Place Frame

In deze kolom is aangegeven, middels een code, of het common-place frame wordt herkend omtrent het narratief van schuld.

Code	Frame	Betekenis	Operationalisatie	Te herkennen aan/voorbeelden van
0	Niet genoemd	Er wordt geen common-place frame gepresenteerd	-	-
1	Common-place frame	Een alledaagse moord	De moord wordt genormaliseerd tot een alledaagse moord	Het is 'gewoon weer' een moord; de moordenaar had criminele dreigingen